ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΑΡ. 350

ΤΟΣ. 7ον
1930
1931
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ

Dysmeno-Merzetten

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΥΣΜΗΝΟΡΡΟΙΑΣ
ΚΑΤΑΠΑΥΕΙ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΤΟΥΣ ΠΟΝΟΥΣ
Γεν. αντ. Α. Ζ. Τρουλλινος Αριωνος 6
ΑΘΗΝΑΙ

Ferrascal Merzetten

ΙΔΕΩΔΕΣ ΤΟΝΩΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΙΜΙΑΣ ΧΛΩΡΩΣΕΩΣ ΠΡΟΦΥΜΑΤΟΣ ΕΩΣ ΟΥ ΔΙΑ ΠΑΝΤΑ ΕΞΗΘΕΝΙΣΜΕΝΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΝ.
Γεν. αντ. Α. Ζ. Τρουμπινος - Αριωνος 6 Αθηναι

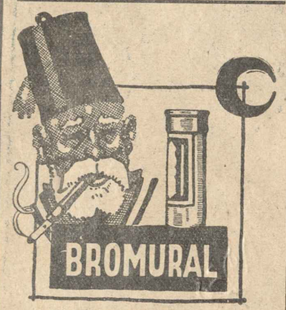

Ο ΚΑΠΝΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΑΙ ΑΚΟΜΗ ΑΠΟΛΑΥΣΕΙΣ

δέν θά σᾶς ἀφήσουν νά ἐκτιμήσητε τήν εὐχαρίστησιν παρά μόνον ἐάν λαμβάνητε συγχρόνως τό Bromural, τό ὁποῖον εἶναι καταπραϋντικόν ἀπολύτως ἄβλαβές. Κυριαρχεῖ ἐπί τῆς ἐνεργείας τῆς ἀπολαύσεως τοῦ νευρικοῦ συστήματος καί καταλήγει εἰς ὕπνον ὅστις ἀναζωογονεῖ.

Τό Bromural τῆς Ἑταιρίας Knoll A.-G. τοῦ Ludwigshafen ἐπί τοῦ Ρήνου (Γερμανία) εἶναι φάρμακον λαϊκόν γνωστόν πρό ἑνός τετάρτου τοῦ αἰῶνος καί σταντοῦ ἀπαραίτητον. Ὑπάρχει εἰς σκληνάρια τῶν 10 καί 20 δισκίων.
Πωλεῖται εἰς ὅλα τά Φαρμακεῖα.

BIRGINIA

Οἱ πελιδναροι δίσκοι γραμμοφώνου μέ τήν φυσικωτέραν φωνήν εἶνε οἱ εὐφωνικοί
VIRGINIA.
Δέν ἔχουν κοινήν σχέσιν ἡ ὁμοιότητα μέ τοὺς μέχρι σήμερον ἀκριβθέντας. Δοκιμάσατε διά νά πεισθῆτε πρό τῆς τελείας ἀφαντλήσεως τῆς πρώτης μερίδος.
Γενικός Ἀντιπρόσωπος Ε. Χ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Πατησίων 53, Ἀθῆναι. Εἰς τό ἴδιον γραφεῖον διάφορα ἄλλα εἴδη πρακτικῆς χρήσεως ὡς καί ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ. Ζητοῦνται δραστήριοι πράκτορες διά τάς μή ἀντιπροσωπευομένας εἰσέτι ἐπαρχίας.

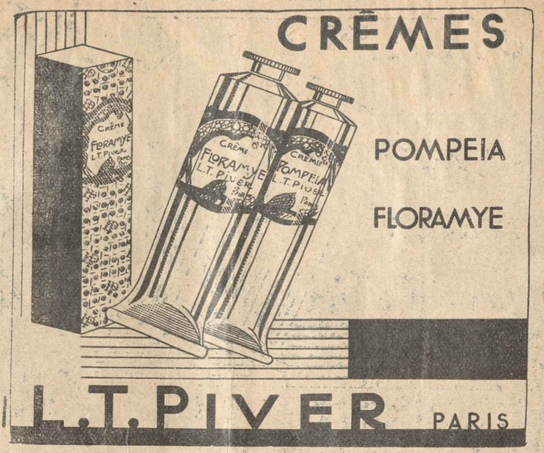

ΟΧΙ !!

Μπορεῖτε νά ἐξακολουθήσετε νά βάφετε τά μαλλιά σας ΜΟΝΟΝ μέ τήν βαφήν μαλλιῶν

OREAL

ἡ ὁποία ἀπεδείχθη ἀπό 40 ἐτῶν, ὅτι εἶνε ἀπολύτως ἀβλαβῆς καί τελείως ἀποτελεσματική.

CAJASANK

ΕΑΝ ΥΠΟΦΕΡΕΤΕ ΑΠΟ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΝ ΚΑΙ ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ ΝΑ ΑΔΥΝΑΤΙΣΗΤΕ ΤΟΠΙΚΩΣ

προμηθευθῆτε τό ἀποτελεσματικώτατον νέον Γερμανικόν καλλυντικόν CAJASANK, διά τοῦ ὁποίου δύνασθε ν' ἀπαλλαγῆτε ἀπό τό περιττόν λίπος οἱουδήποτε μέρους τοῦ σώματός σας, ἄνευ διαίτης καί γυμναστικῆς, ἀλλά δι' ἁπλῆς ἐξωτερικῆς ἐπαλείψεως. Τό CAJASANK εἶνε ἀρωματικωτάτη κρέμα ἐντός σωληναρίων, ἐβραβεύθη δέ διά Χρυσοῦ Μεταλλίου εἰς τήν ἐφετεινήν ἔκθεσιν τοῦ CRYSTAL PALACE Λονδίνου. Ἀπό τά θαυμάσια ἀποτελέσματα τοῦ CAJASANK θά μείνετε κυριολεκτικῶς κατενθουσιασμένοι.

Ἀποκλειστική λιανική καί χονδρική πώλησις παρά τῷ Γεν. Ἀντιπρ. ΕΡΜΑΝ ΜΑΡΧ—Νισύρου—4 (Μικρόν Ζάπειον) Ἀθῆναι. Αἱ παραγγελίαι τῶν ἐπαρχιῶν ἐκτελοῦνται τάχιστα. Ἀντιπρόσωπος Βόλου Κ. Σ. ΜΑΡΔΕΛΗΣ καί Σία, Κενταύρων 4.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ROUGES

Τό μυστικόν τοῦ Rouge MICHEL ὅτι τό χρῶμα του ἐναρμονίζεται μέ χροιάν προσώπου καί εἰς πάσας σιν. Τό Rouge MICHEL δέν εἶνε λιπαρόν οὔτε σκληρόν. Ἡ ἐλαστικ διαφανής βάσις καί χροιά ἀπέκτησε δικό σας χρῶμα σάν τό ἐφέφτιμ σάν τό θέλγητρόν σας.
Τό Rouge MICHEL φυλάσσει τό χ μαλακά καί ἐλκυστικά. Θά διαρκ τε φορᾶς περισσότερον ἀπό ἕνα σ θες κρεγιόν χειλέων. Τό Rouge MI EL εἶνε κάτι τό ἐξαιρετικόν, κάτι δεῶδες, διότι μέ τό Michel δέν φ σθε, ἀλλά ὡμορφαίνετε.
Πωλεῖται εἰς τά Μυροπωλεῖα, Κ τήρια, Καταστήματα καί Φαρμακεῖα.
Διαρκής παρακαταθήκη παρά τῷ προσώπῳ
Ε. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ
Μητροπόλεως 42
ΑΘΗΝΑΙ

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΕΧΕΤΕ ΟΡΑΙΑ ΜΑ

ζητήσατε ἀπό τόν φαρμακ ποιόν ἤ τόν μυροπώλην σ

τό **MURINE**

Εἶναι τό πραγματικόν κ λυντικόν τοῦ ματιοῦ, κάμνει τό μάτι νά λάμ τό καθαρίζει, ξεκουρ καί τό φρεσκάρει, εἶνε τελείως ἄβλαβές.
Εἶναι ἡ τελευταία λέξις ὑγείας καί εὐμορφιᾶς τ ματιοῦ.
Ἀξίζει νά τό δοκιμάσετ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ κατάστημα Σ κῶν λόγω ἀναχωρήσεως. Πλ ρίαι εἰς τά Γραφεῖα μας.

ΣΤΟΝ ΕΛΙΚΩΝΑ
(Τοῦ Ρόμπερ)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

Α Λ Η Τ Η Σ

Αὐτό μοῦ συνέβηκε μιά χειμωνιάτικη βραδειά, σ' ἕνα στενό δρόμο τοῦ Περαία, τήν ὥρα πού κατέβαινα στό λιμάνι, νά πάρω τό παπόρι γιά τή Σύρα :

Ἐρχόμουν ἀπό τό τραίνο, μ' ἕνα μικρό ψαλτσάκι στό χέρι, κ' ἐπήγαινα συλλογιζόμενος τό ταξείδι μου καί τό σκοπό του... Ἄξαφνα, σέ μιά γωνιά, μέ σταμάτησε ἕνας ἄνθρωπος ψηλός, ξεραγκιανός, κακοντυμένος, καί μουρμούρισε κάτι, ἁπλώνοντας τήν παλάμη. Ἕνας ζητιάνος.

Δέ συνειθίζω νά προστατεύω τή ζητιανιά, προπάντων ὅταν γίνεται ἀπό ἄντρες. Ἄν εἶνε γέροι καί σακάτηδες, ἄς πάνε στά φιλανθρωπικά καταστήματα· ἄν εἶνε γεροί, ἄς δουλέψουν. Ἄν εἶνε τεμπέληδες, ἄς γείνουν λωποδύτες. Ἐπί τέλους εἶνε κι' αὐτό μιά δουλειά, πού ξυπνᾶ κάποτε τήν Ἀστυνομία μας καί τήν ξεμουδιάζει.

Γι' αὐτό, κι' ὅταν ἀντίχρυσα πάλι μπροστά μου μιάν ἀνοιχτή παλάμη, ἔκανα νά προσπεράσω, μά ὁ ζητιάνος τούτος μοῦχωψε τό δρόμο μέ μιά φράση, πού εἶχε ἀλλόκοτο καί σκληρό τόν τόνο τῆς φωνῆς :

— Π ρ έ π ε ι νά μοῦ δώσετε κάτι, κύριε ! Ἔχω μεγάλη ἀνάγκη ἀ π ό ψ ε !....

Τά λόγια του αὐτά, καί μάλιστα ὁ παλμός τους, τό χρῶμα, ἔπεσαν βαθειά μέσα σ' ἡ σκοτεινή σπηλιά ὅπο λαγοκοιμόνται οἱ ἀναμνήσεις τῆς προτερινῆς μου ζωῆς...

Ἀναπετάχτηκα... Μά αὐτός ἦταν... γιά στάσου !... αὐτός ἦτ γνωστός ἄνθρωπος... Ναί, δέν ἤταν ἡ πρώτη φορά πού τήν ἄκουγα τή φωνή αὐτή, μά ποῦ ; πώς ;... Τόν ἐκοίταξα καλά. Στή μισοσκοτεινή ἐκείνη γωνιά δέν μποροῦσα νά ξεχωρίσω, παρά μιά λιπόσαρκη μορφή, κορνιζαρισμένη μέ ἄτακτα γένεια, πού τήν ἴσκιωνε περισσότερο τό πλατύ κεραμίδι τοῦ κασκέτου.... Σέ κεῖνες τίς στιγμές, πού τό μυαλό ἐπασπάτευε κ' οἱ ἀναμνήσεις ζητοῦσαν νά ἑυπνήσουν, πέρασε ἕνα ἀμάξι. Τά φῶτα του λούσανε ὁλάκερο τόν ἄνθρωπο, καί τότε τόν εἶδα.

Μιά λύπη μοῦσφιξε τήν καρδιά

— Γιάννη ; τοῦ φώναξα.... Ἐσύ ;!... Ἐσύ, ἐτοι ;!...

Καί συγκινημένος, ἔκανα νά τόν πάσω ἀπό τά μπράτσα, γιά τόνε σφίξω ἀπάνω μου, μά ὁ ἄνθρωπος μοῦ ξέφυγε μέ μιάν ἀπότομη κίνηση, σάν ἀγριμοῦ. Καί μέ τόν ἴδιο σκληρό τόνο μοῦ εἶπε :

— Κάνετε λάθος, κύριε... Ἐγώ δέν εἶμαι ἐκεῖνος ὁ Γιάννης πού νομίζετε.... Ε ἶ μ α ι ἄ λ λ ο ς Γ ι ά ν ν η ς ἐ γ ώ ! Καί... δέ θέλω τίποτα !...

Γρήγορα—γρήγορα, μέ πηδηχτή περπατησιά, σά ζαρκαδίσα, χώνεψε μέσα στό σκοτάδι, χάθηκε σ' ἕνα παρασόκκακο, ὅπου ὑπῆρχαν ἄδειες κασσόνες μαγαζειῶν καί καροτσάκια μπακάλιδων. Χάθηκε, τόν ἤπιε τό σκοτάδι, ὅπως τόν εἶχε βγάλει μπροστά μου, ἀφήνοντάς με στήν ἀμφιβολία... Καί καθώς δέν ὑπῆρχε τρόπος νά τρέξω πίσω του, νά τόν ξαναβρῶ, ἐξακολούθησα τό δρόμο μου, κατά τό λιμάνι, πάντα συγκινημένος, βυθισμένος σέ πικρή συλλογή...

Λοιπόν, ἔλεγα, ἄν ὁ ἄνθρωπος πού μέ σταμάτησε, ἦταν ὁ Γιάννης ὁ Δαμανόπουλος, τί σπαραχτικό ξετύπωμα ἔπαιρνε ἡ ἱστορία ἑνός παλιοῦ μας φίλου, τί τραγικό τό κατάντημά του !... Συλλογιστῆτε ἕνα νέον, ὁμορφο, κομψό, κοσμικό, ἀπό ἱστορική γενιά, προκομμένον ἐξωτερικά ἀπό τή φύση μ' ἐξυπνάδια, ἕναν ἀπό τούς τετραπέρατους ἐκείνους πού ξέρουν ν' ἀρπάζουν τόν ταῦρο τῆς ἐπιτυχίας ἀπό τά κέρατα. «Ἔλα δῶ, θά σέ δαμάσω γώ, ἐσένα !» Τόν εἴχαμε συχνά στήν παρέα μας, μιά παρέα ἀπό ζωηρούς τελειόφοιτους, πού ἀντιπροσώπευαν ὅλες σχεδόν τίς Πανεπιστημιακές σχολές, πού ἔκανε ἔλδρομοῦλες στά περίχωρα τῆς Ἀττικῆς, σπαθωσκία στή Σχολή τῶν Γυμναστῶν καί γιωβετσάδες στήν Πλάκα...

Ὁ Δαμανόπουλος μάς ἦταν ἐξαιρετικά ἀγαπητός. «Ὁ δημοφιλής», ὅπως τόν ἐλέγαμε. Τραγουδοῦσε συμπαθητικά, ζεστή φωνή, καθαρόλα. Ἔγραφε καί στίχους ἐπαναστατικοπούλιζε λίγο, μά δέ σταμάνει. Ὁ ἄνθρωπος δέν τόκανε ἀπό φιλολογική φιλοδοξία. Ἀφοῦ ἡ κοτέλλες πού τόν ἀγαποῦσαν ἤ θεῶν ὡμωμάντζες, ὁ Γιάννης δέν τοὺς χαλοῦσε τό χατήρι, κι' ἔ γραφε τραγουδάκια. Ἤταν ὁ πιό ἀλλόκρος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, κι' ὅμως ἔγραφε μελαγχολικά πράγματα. Στόν πόφορο τοῦ λόγου κεφάτος, χωματερός, μιά ἀσφαιτη πηγή ἀπό πικάντικα ἀνέκδοτα. Γράφοντας στίχους, ἤταν ἕνας ἀ π ο λ ο φ ω ρ ό μ ε ν ο ς !... Καί τρελλαινόταν γιά τά κοριτσόπουλα, χωρίς καμμιά προτίμηση στίς διάφορες κοινωνικές τάξεις. Τά ἀγαπεῖανε εἰκόνα μέ τήν Ἀρσακειάδα, ὅπως καί μέ τή μοδιστρούλα, καί κορτεζάριζε μέ τήν ἴδια ἀφέλεια μιά δεσποινίδα τοῦ πλούσιου κόσμου. Τό περίεργο εἶνε, ὅτι ὁ χαριτωμένος αὐτός Δόν Ζουάν κρατοῦσε καί κατάστιχο ! Ἡμερολόγιο τῶν ἐρωτικῶν του ἐπιχειρήσεων, μέ ἀνό-

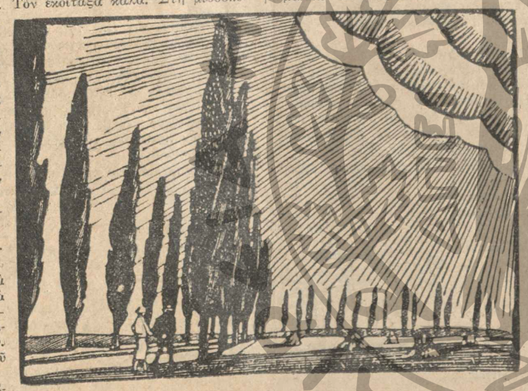

ματα, χρονολογίες, «ἔργα καὶ ἡμέραι»! Π. χ. ἔγραφε: «*Ἐλένη Στεργιοπούλου, θωπευτικῶς Δελένα. Ὁδὸς Ἰάσωνος 153. Ἐργάζεται εἰς τοῦ Εὐσταθιάδου (Ἄνθη καὶ Πτερά). Ὑψηλή, μελαγχροινή, αἰσθηματική. Πιστεύει εὔκολα καὶ κλαίει εὐκολώτερα. Πρώτη συνάντησίς μας εἰς τὰ Σκαμνάκια (Λόφος Φιλοπάππου), τῇ 17 Ἀπριλίου. Καὶ αὐτὴ διὰ τὴν Μεγάλην Ἰδέαν.*

Ἡ Μεγάλη Ἰδέα ἦταν ὁ γάμος. Ὁ καταχτητὴς αὐτὸς τῶν κοριτσίστικων καρδιῶν ἤξερε νὰ ψυχολογῇ ποιὲς τοῦ πήγαιναν ἀπὸ αἴσθημα καὶ ποιὲς γιὰ νὰ τὸν μπλέξουν. Ἐπρόσεχε λοιπὸν νὰ μὴ μπλεχτῇ. Ἅμα καταλάβαινε τὰ σκοῦρα, ἔστριβε...

Τέλος, τὴν ἔπαθε κι' αὐτός. Ὁ Ἔρωτας, τὸ γλυκόπικρο φιδάκι τῆς Σαπφοῦς, τρύτωσε καὶ στὴ δική του τὴν καρδιὰ καὶ τὴν ἐδάγκωσε ἄσκημα. Ὁ φίλος μας τὴν ἔπαθε κεῖ ποὺ δὲν τὸ περίμενε, καὶ μάλιστα μὲ τρόπο πολὺ συνειθισμένο: Ἀγάπησε τὴν κόρη τῆς σπιτονοικοκυρᾶς του, μιὰν ὕποπτη Ἀρετοῦσα, ποὺ σπούδαζε πιάνο στὸ Ὠδεῖο Ἀθηνῶν. Ἦταν ἓν' ἀγορακόριτσο, τρώκρα ἀναπτυγμένο, μὲ τσαχπίνικα μάτια καὶ —γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη— πολὺ χειραφετημένο. Ἡ μάνα της ἦταν χήρα δικαστοῦ. Εἶχαν ἕνα καλούτσικο σπίτι στὸ Κολωνάκι καὶ νοικιάζαν ἕνα περισσευούμενο δωμάτιο... Λοιπόν, ἐκεῖ τὴν ἔπαθε ὁ φιλαράκος μας. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ κάθισε σὲ κεῖνο τὸ σπίτι, τὸν ἐβλέπαμε ἀφηρημένο, λιγομίλητο. Σιγὰ—σιγὰ ξέκοψε ἀπὸ τὴν παρέα καὶ τέλος μάθαμε πὼς ἀρρεβωνιάστηκε τὴν παρδαλὴ Ὠδειάδα του.

Μᾶς εἶπαν ἀκόμη πὼς ὁ Δαμανόπουλος ἔκανε σὰν τρελλὸς γιὰ δαύτη. Ὁ πατέρας του, ποὺ ἦρθε ἀπὸ τὴν ἐπαρχία ἐπίτηδες, δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ γυρίσῃ τὸ μυαλό. Τὰ δάκρυα τῆς μάνας του τὸν ἄφησαν ἀσυγκίνητο. Συγγενεῖς καὶ φίλοι δὲν κατάφεραν νὰ τὸν πείσουν, πὼς αὐτὸ ποὺ ἤθελε νὰ κάνῃ, ἦτανε σωστὴ παραφροσύνη, πὼς μάνα καὶ κόρη εἶχαν ἕνα παρελθὼν γεμάτο σκάνταλα, πὼς θὰ κατάστρεφε τὸ μέλλον του καὶ ἄλλα τέτοια. Ὁ Γιάννης εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασί του. Καὶ ὁ γέρος του ἔφυγε, φοβερίζοντας πὼς θὰ τὸν ἀποκληρώσῃ, ἂν ἔπαιρνε τὴν κόρη τῆς σπιτονοικοκυρᾶς του.

Ὁ Γιάννης, τὴν ἄλλη βδομάδα, ἔκανε τὸ γάμο του. Μὰ δὲν πέρασε πολὺς καιρός, καὶ κατάλαβε τὴ δυστυχία του. Μάνα καὶ κόρη «τοῦψηναν τὸ ψάρι στ' ἀχείλι», ποὺ λέει ὁ λόγος... Καμμιὰ φορὰ τὸν ἐβλέπαμε στὸ δρόμο, σκυφτό, ἀπεριποίητο. Μᾶς ἀπόφευγε... Ὕστερα ἐμάθαμε καὶ τὰ τραγικώτερα: Ἡ γυναίκα του —τὸ ἄλλοτε ἀγοροκόριτσο— εἶχε ἐρωμένο, ἕναν ἠθοποιὸ μὲ ὄνομα... Ὁ ἄντρας της τὸμαθε, ἔβαλε σ' ἐνέργεια τὴν παλιά, μὰ πάντα ἀλάθευτη, μέθοδο τοῦ ταξειδιοῦ, καὶ γυρίζοντας ἄξαφνα βράδι στὸ σπίτι του, τοὺς ἔπιασε. Ὁ ἠθοποιὸς ἐπήδησε ἀπὸ τὸ παράθυρο, ὁ Δαμανόπουλος τοὔρριξε μιὰ πιστολιά, μὰ δὲν τὸν πέτυχε... Ρεζιλίκια.

Γίνηκε σούσουρο, ἦρθε ἡ Ἀστυνομία, καὶ ὁ Γιάννης, βρίζοντας ἄγρια τὴ γυναίκα του, ἐδήλωσε ὅτι θὰ τὴ χωρίσῃ... Προῒ—προῒ, ἔφυγε γιὰ τὴν πατρίδα του, γιὰ τὸ Μωριά...

Μπῆκε στὸ πατρικὸ σπίτι κλαίγοντας: «—Πατέρα μου, μάνα μου... συχωρέστε με!... Εἴχατε δ'κιο... Ἤτανε μιὰ ξετσίπωτη!...»

Καὶ ἡ μάνα κι' ὁ πατέρας ἐχάιδεψαν το κεφάλι τοῦ ἄσωτου γιοῦ καὶ τὸν ἐσυχώρεσαν, γιατὶ φαίνεται πὼς ἡ καρδιὰ τοῦ γονιοῦ εἶνε ἀπὸ τὸ Θεὸ πλασμένη νὰ συχωράῃ...

Ὅμως, ἀκοῦστε τί γίνηκε ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό:

Ἅμα τοῦ πέρασε ἡ πρώτη ἐντύπωση, τὸ ἐρωτικὸ πάθος ξαναφούντωσε φωτιὰ στὴν ψυχὴ τοῦ δυστυχισμένου τοῦ Γιάννη. Ἔλυωσε, σούρωσε, δὲ μπόραγε νὰ τὴ βγάλῃ ἀπὸ τὸ μυαλό του, αὐτὸς ὁ κολασμένος τῆς Ἀγάπης!... Κ' ἕνα πρωΐ, ἔπειτα ἀπὸ τρομερὴ ἀγωνία, πῆρε τὸ τραῖνο καὶ ξαναγύρισε στὴν Ἀθήνα. Πήγαινε νὰ τὴ βρῇ, νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ, ἢ νὰ τὴν πνίξῃ!... Οὔτε κι' αὐτὸς ἤξερε...

Ἀνέβηκε βιαστικὰ στὸ Κολωνάκι. Βρῆκε τὸ σπίτι κλειστό.... Ἀπὸ μιὰ φιλική του οἰκογένεια ἔμαθε πὼς ἡ γυναίκα του ἦταν φευγάτη. Εἶχε ἀκολουθήσει τὸ θεατρίνο της σὲ μιὰ καλλιτεχνική του περιοδεία, στὴν Αἴγυπτο... Καὶ ἡ πεθερά; Μαζί τους καὶ ἡ πεθερά, σεινάμενη ἀχόμη, ποὺ ἤθελε νὰ δῇ τὶς Πυραμίδες καὶ τοὺς ἀραπάδες, ἔλεγε, μὲ τὶς ἄσπρες κελεμπίες!

Συνεπαρμένος ἀπὸ τὴ μανία του ὁ Δαμανόπουλος δὲν ἔχασε καιρό. Μπῆκε στὸ πρῶτο πατρόι ποὺ ἔφευγε γιὰ τὴν Ἀλεξάντρα καὶ πῆγε νὰ τὴ βρῇ....

Ἀπὸ τότε δὲν τὸν ξανάειδε κανείς.

Ἀπὸ τότε χάσανε ὅλοι τ' ἀχνάρια του. Κι' ὅταν ὁ θεατρίνος ξαναγύρισε στὴν Ἀθήνα χωρὶς τὴ φλενάδα του, μαθεύτηκε πὼς γίνηκαν σκάνταλα στὸ Κάϊρο, καὶ πὼς ὁ Γιάννης ἔσμιξε πάλι μὲ τὴ γυναίκα του καὶ ἀποφάσισε νὰ μείνῃ ὁρισταικὰ στὴν Αἴγυπτο, δικηγόρος στὰ Μικτὰ Δικαστήρια.

—Δὲ βαρειέσαι, ἔλεγε ὁ θεατρίνος στὴ «Γοῦτυνία», δὲν εἶνε σοῦ γυναῖκα... Πάλι θὰ τοῦ ξαναφύγῃ μὲ κανένα πασσᾶ... Καλὰ ποὺ γλύτωσα ἀπ' αὐτὴ τὴν κολλητσίδα.

Εἶχαν περάσει πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε... Καὶ νὰ τώρα ποὺ σὲ κεῖνο τὸ βρομάκο τοῦ Πειραιά, μέσα στὸ βραδινὸ θάμπος, ἡ σιλουέτα ἑνὸς δυστυχισμένου ἀλήτη κι' ἡ φωνή του εἶχαν ξυπνήσει, μ' ἕναν ἀλλόκοτο τρόπο, τόσες θύμησες, ἕναν ὁλάκερο κόσμο ἀπὸ γεγονότα, ποὺ τὰ νόμιζα ὁλότελα λησμονημένα...

* * *

Ὅταν ἐγύρισα ἀπὸ τὴ Σύρα, διηγήθηκα στὸν ἀδερφό μου τὴν παράξενη συνάντησή μου. Ὅμως δὲν τοῦκανε τὴν ἐντύπωση ποὺ περίμενα.

—Τῆς φαντασίας σου εἶνε... τῆς φαντασίας σου, μοῦ εἶπε.

Κεῖνο τὸν καιρό, ὁ ἀδερφός μου εἶχε διοριστεῖ ἰατροδικαστὴς τῆς Εἰσαγγελίας Ἀθηνῶν. Ὅταν γινότανε κανένας σοβαρὸς τραυματισμός, ἢ φόνος, ὁ Εἰσαγγελέας τοῦ ἔδινε ἐντολὴ νὰ πάῃ νὰ κάνῃ αὐτοψία. Τότε ὁ γιατρὸς ἔπερνε τὸ βαλιτσάκι του —τόσο δά— μὲ τὰ ἐργαλεία του καὶ τ' ἀντισηπτικά του, καὶ πήγαινε νὰ ἐξετάσῃ τὸ λαβωμένο ἢ τὸ νεκρὸ καὶ νὰ συντάξῃ ὕστερα τὴν ἔκθεσι του. Στὶς ὑπηρεσιακές του αὐτὲς ἀποστολὲς τόνε συντροφεύα καμμιὰ φορά, προπάντων ὅταν ἤταν νὰ πάῃ σὲ κανένα χωριὸ τῆς Ἀττικῆς. Κι' ἅμα τέλειωνε ὁ γιατρὸς τὴ δουλειά του, καθόμαστε σὲ κανένα μαγαζάκι καὶ κοντοσοπίναμε. Ἔτσι τέλειωνε εὐχάριστα μιὰ ἀνιαρὴ καὶ πολλὲς φορὲς θλιβερὴ ὑπηρεσία...

Ἓν' ἀπόγιομα, ποὺ πῆγα στὴν Εἰσαγγελία, βρῆκα τὸν ἀδερφό μου ἕτοιμο νὰ βγῇ. Εἶχε διαταγὴ νὰ πάῃ στὸν Πειραιὰ γιὰ αὐτοψία καὶ κρατοῦσε τὸ βαλιτσάκι του. Βρήκαμε μαζύ....

(Τὸ τέλος στὸ προσεχές)

ΜΥΘΟΙ

ΤΙ ΚΑΝΕΙ Ο ΦΟΒΟΣ!

Ἕνας περίφημος Γάλλος γιατρός, θέλοντας νὰ δείξῃ τὰ κακὰ ποὺ μπορεῖ νὰ προξενήσῃ στὸν ἄνθρωπο ὁ φόβος, ἀναφέρει σὲ μιὰ σχετικὴ πραγματεία του τὸν ἀκόλουθο μῦθο:

Μιὰ φορὰ ἕνας χωρικὸς γύριζε καβάλλα στὸ χωριό του.

Ἔξαφνα τὸν σταμάτησε στὸ δρόμο μιὰ γρηᾶ καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τὴν πάῃ μαζύ του.

— Ποιὰ εἶσαι; τὴ ρώτησε ὁ χωρικός.

— Εἶμαι ἡ Πανοῦκλα, ἀποκρίθηκε ἡ γρηά.

Ὁ χωρικὸς τρόμαξε κ' ἔκανε νὰ φύγῃ, ἀλλὰ ἡ γρηὰ τὸν κράτησε:

—Γιατὶ φεύγεις; Νομίζεις ὅτι καὶ χωρὶς ἐσένα δὲν μπορῶ νὰ πάω στὸ χωριό; Μὴν εἶσαι κουτὸς λοιπόν. Πάρε με μαζύ σου κ' ἐγώ, γιὰ ἀμοιβή, δὲν θὰ πειράξω οὔτε σένα, οὔτε κανέναν ἄλλο ἀπ' τὸ σπιτι σου.

— Ἀνέβα, τῆς εἶπε τότε ὁ χωρικός.

Ἀφοῦ προχώρησαν κάμποσο, ὁ χωρικὸς παρακάλεσε τὴν πανούκλα νὰ μὴν πειράξῃ καὶ μερικοὺς φίλους του.

Ἔτσι σιγὰ—σιγά, ὥς ὅτου νὰ φτάσουν στὸ χωριό, ἡ πανούκλα τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ μὴν πειράξῃ, παρὰ μόνο δέκα ἀπ' ὅλο τὸ χωριό.

Κι' ὅμως τὴν ἴδια μέρα μαθεύτηκε πὼς πέθαναν τριάντα.

Ὁ χωρικὸς ἔτρεξε τότε θυμωμένος καὶ βρῆκε τὴν πανούκλα.

— Δὲν κράτησες, τὴν ὑπόσχεσί του, τῆς εἶπε. Τριάντα ἄνθρωποι πέθαναν κιόλας...

— Δὲν φταίω ἐγώ, ἂν πέθαναν τόσοι, τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ πανούκλα. Ἐγὼ μονάχα τοὺς δέκα θανάτωσα.

—Κι' οἱ ἄλλοι εἶκοσι;

— Πέθαναν ἀπ' τὸ φόβο τους!....

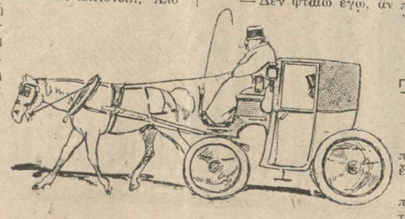

ΓΝΩΜΙΚΑ

ΤΗΣ ΚΑΡΜΕΝ ΣΥΛΒΑ

Γιὰ ν' ἀναδειχθῇ κανεὶς μεγάλος, πρέπει τὸ ἄτομό του νὰ ἐξαφανίζεται μέσα στὰ ἔργα του.

—Δὲν ὑπάρχει παρὰ ἡ εὐτυχία τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος, ἡ παρηγοριὰ τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἀπόλαυσις τοῦ ὡραίου.

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΗ ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΣΤΕΝΤΑΛ

Ἡ Ματίλδη Βισκοντίνι, ἡ δειλὴ καὶ περήφανη γυναῖκα. Ὁ τρελλὸς καὶ παράφορος ἔρως τοῦ Στένταλ. Πῶς δὲν καταλάβε ἡ ἀγαπημένη του. Ἡ παιδιάστικες τρέλλες ἑνὸς μεγαλοφυοῦς ἐρωτευμένου. Τὰ πρόσινα γυαλιά. Ἡ φυγὴ καὶ ἡ ἐπιστροφὴ στὸ Μιλάνο. Ἡ ἀπαγορεύσεις τῆς Ματίλδης. Ἡραγικες νύχτες. Ἡ στερνὴ ἀπόπειρα. Ἡ πιὸ δυστυχισμένη ἡμέρα τῆς ζωῆς τοῦ Στενταλ, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἡ γυναίκα ποὺ ἀγάπησε περισσότερο ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες στὴ ζωή του ὁ περίφημος Γάλλος μυθιστοριογράφος Στένταλ, τὴ γνώρισε στὸ Μιλάνο. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ εἶχε πρόσωπο ντελικάτο καὶ μακρουλό, χείλη λεπτά, μεγάλα, μαῦρα, μελαγχολικὰ καὶ ὀνειροπόλα μάτια, καὶ μέτωπο λεῖο καὶ ὀχρό, καὶ κατάμαυρα μαλλιά.

Πρὶν ἀπ' τὸν Στένταλ, εἶχε ἀγαπήσει τὸν Οὖγο Φώσκολο, τὸν μεγαλοφυᾶ καὶ ἀτίθασσο ποιητή, ὁ ὁποῖος εἶχε φύγει ἀπ' τὴν Ἰταλία γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ ὑπομένῃ τὸν ζυγὸ τῶν Αὐστριακῶν.

Τὸν εἶχε ἀγαπήσει μὲ πάθος καὶ ὁ χωρισμός του τὴν εἶχε κάνει νὰ ὑποφέρῃ. Τὴν ἔλεγαν Ματίλδη Βισκοντίνι. Μετὰ τὸ εἰδύλλιό της μὲ τὸ Φώσκολο, εἶχε παντρευτεῖ ἕνα Πολωνὸ ἀξιωματικό, τὸν Γιάννη Ντεμπόδσκι, ὁ ὁποῖος ὑπηρετοῦσε στὸ γαλλικὸ στρατό, καὶ ὁ ὁποῖος τὴν εἶχε κάνει τόσο δυστυχισμένη, ὥστε στὸ τέλος ἐχώρισαν.

Τὴν δειλὴ λοιπὸν καὶ περήφανη συγχρόνως αὐτὴ γυναῖκα ἀγάπησε ὁ Στένταλ. Τὴν ἀγάπησε γιατὶ ἦταν μελαγχολική, καὶ γιατὶ εἶχε ἕνα ἐντελῶς ἰδιαίτερο τρόπο ν' ἀρνοκλείνῃ τὰ γλυκύτατα μάτια της. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ ἐξαφάνισε ὁ,τι χυδαῖο ὑπῆρχε μέσα στὸ Στένταλ. Ἐξευγένισε καὶ ἐξύψωσε τὴν ψυχή του. Ἦταν τόσο εὐγενικὸς ὁ ἔρως του, ὥστε δὲν ἔννοιωθε κανένα ἐγωϊσμὸ στὴν ἀγάπη του καὶ δὲν εἶχε καμμιὰ ἐπιθυμία νὰ κατακτήσῃ τὴν ἀγαπημένη του. Ἤθελε μόνο νὰ τὴν λατρεύῃ καὶ νὰ κάνῃ κάθε θυσία γι' αὐτήν.

Μὰ ἀλλοίμονο! Ἡ γυναῖκα τὴν ὁποία τόσο πολὺ ἀγαποῦσε, δὲν τὸν κα-ἀλλαβε. Ὁ Στένταλ δυστυχῶς οὔτε ὡραῖος ἦταν οὔτε ἄλλες φυσικὲς χάρες εἶχε, ἢ δὲ προσπάθειες ποὺ κατέβαλε νὰ φαίνεται κομψός, παρ' ὅλη τὴν χοντρή του κοιλιά, τὸν ἔκαναν γελοῖο! Ὅταν ἔμπαινε στὸ σαλόνι τῆς ἀγαπημένης του, ἡ Ματίλδη κυβιεύταν ἀπὸ ἀνησυχία. Ἤξερε ὅτι ὁ Στένταλ θὰ καρφωνόταν σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ τὴν κύτταζε ἀδιάκοπα μὲ ἐξαλλα ἀπὸ ἔρωτα μάτια, κι' ἀγριεύοντας μόλις τὴν πλησίαζε κανένας ἄλλος... Ἤξερε ἀκόμα ὅτι μόλις θὰ ἔφευγε ἀπ' τὸ σπίτι της θὰ τὴς ἔστελνε ἕνα γράμμα, στὸ ὁποῖο θὰ τῆς ζητοῦσε συχώρηση γιὰ τὴν διαγωγή του καὶ θὰ τῆς ἔλεγε ὅτι ἡ παρουσία της τόσο τὸν τάραζε, ὥστε τοῦ ἦταν ἀδύνατον νὰ φανῇ ἀπέναντί της τέτοιος ὅπως πράγματι ἦταν: Μιὰ ψυχή, δηλαδή, γεμάτη τρυφερότητα, ἀφοσίωση καὶ ἀγνὸ θαυμασμό.

* * *

Ὁ Στένταλ τὴν γνώριζε ἀπὸ καιρὸ τὴν Ματίλδη, μὰ κατὰ τὸ 1818 τὸ αἴσθημά του ἔφθασε σὲ ἀληθινὸ παροξυσμό: Ἔκανε γι' αὐτὴ μεγάλες τρέλλες, ἡ ὁποῖες ὅμως ἀντὶ νὰ κινήσουν τὴν συμπάθεια τῆς ἀγαπημένης του, κινοῦσαν, ἀπεναντίας, τὴν ἀντιπάθειά της, γιατὶ τὴν ἐξέθεταν στὸν κόσμο...

Ἡ Ματίλδη εἶχε δύο γυιούς, τοὺς ὁποίους εἶχε βάλει ἐσωτερικοὺς σ' ἕνα λύκειο τῆς Βολτέρρας, μικρῆς πόλεως κοντὰ στὸ Μιλάνο. Τὸν Μάϊο τοῦ 1819 ἐπῆγε νὰ τοὺς ἰδῇ. Φεύγοντας ἀπ' τὸ Μιλάνο ἀπαγόρευσε αὐστηρὰ στὸν Στένταλ νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ. Ὁ Στένταλ ὅμως τὴν ἀκολούθησε κρυφά. Γιὰ νὰ μὴ τὸν ἀναγνωρίσῃ μάλιστα ἡ Ματίλδη φόρεσε πράσινα γυαλιά. Μὰ ἐκείνη τὸν ἀντελήφθη, τὸν ἀνεγνώρισε καὶ θύμωσε ἐξαιρετικά. Τί θράσος! τί προστυχιά! Μὰ ἤθελε λοιπὸν σόνει καὶ καλὰ νὰ τὴν ἐκθέσῃ καὶ νὰ περάσῃ γιὰ φίλος της;

Ὕστερα ἀπὸ τὸ περιστατικὸ αὐτό, ὁ Στένταλ εἶδε πὼς δὲν μποροῦσε νὰ μείνῃ πειὰ στὸ Μιλάνο. Ἡ παρουσία του θὰ ἐξενεύριζε ἀκόμα περισσότερο τὴν Ματίλδη. Ὑπῆρχε μάλιστα κίνδυνος νὰ τοῦ ἀπαγορεύσῃ καὶ νὰ τὴ χαιρετᾷ... Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ φύγῃ. Ἀπελπισμένος τότε ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Κόκκινου καὶ τοῦ Μαύρου» ἐπῆγε στὴν Φλωρεντία καὶ στὴν Βολωνία, μακρυὰ ἀπὸ τὸν Παράδεισό του, ἀπ' τὸν ὁποῖο τὸν εἶχε διώξει ὁ ὁρισμένος του "Αγγελος. Ἔπῆγε ἐπίσης καὶ στὴ Γαλλία.

Ὅταν ξαναγύρισε στὸ Μιλάνο, ἡ Ματίλδη τοῦ ἀπαγόρευσε νὰ τῆς γράφῃ καὶ τὴν κοινότατη ἐπιστολή, νὰ τῆς μιλῇ γιὰ ἔρωτα καὶ νὰ τὴν ἐπισκέπτεται περισσότερο ἀπὸ δυὸ φορὲς τὸν μῆνα.

Ὁ Στένταλ, ἔπειτα ἀπὸ τὶς ἀπαγορεύσεις αὐτὲς νόμισε πὼς θὰ τρελλαινόταν. Ἔμοιαζε μὲ τοὺς ἥρωας ἐκείνους τοῦ Σαίξπηρ, τοὺς δυστυχισμένους ἀπὸ τὸν ἔρωτα, οἱ ὁποῖοι ζοῦν μόνο γιὰ ν' ἀναστενάζουν ἀπὸ τὸν πόνο τους. Ὁσάκις ἔβλεπε στὸ δρόμο καμμιὰ γυναῖκα ποὺ ἀπὸ μακρυὰ ἔμοιαζε μὲ τὴ Ματίλδη, τοῦ κοβόταν ἡ πνοή, καὶ στηριζόταν στὸν τοῖχο γιὰ νὰ μὴν λιποθυμήσῃ. Τοῦ φαινόντουσαν σὰν θεοὶ ὅσοι μποροῦσαν καὶ πήγαιναν ὅταν ἤθελαν στὸ σπίτι τῆς Ματίλδης. Σκιρτοῦσε ὁλόκληρος μόλις ἐπρόφερε κανεὶς τυχαίως μπροστά του τὸ ὄνομα τοῦ δρόμου, στὸν ὁποῖον κατοικοῦσε ἡ ἀγαπημένη του. Δυὸ μόνο μέρες λογαριάζε ἀπὸ κάθε μῆνα, ἐκείνες ποὺ ἔβλεπε τὴν Ματίλδη. Ἂν κατὰ τὶς ἐπισκέψεις του αὐτὲς ἡ ἀγαπημένη του, τοῦ φερνόταν μὲ συμπάθεια, γινόταν ἀμέσως ὁ πιὸ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, καὶ ὁ πιὸ δυστυχισμένος, ἂν τοῦ φερνόταν ψυχρά.

Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ, κατέστρωνε ὁλόκληρα σχέδια, καὶ μελετοῦσε ἀπὸ πρὶν τὰ λόγια καὶ τὰ ἐπιχειρήματα μὲ τὰ ὁποῖα φανταζότανε ὅτι θὰ συγκινοῦσε τὴν Ματίλδη. Μὰ ὅταν ἔφτανε στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ της, ἀρχίζε νὰ τρέμῃ ἀπ' τὴν ταραχή του, καὶ ὅταν ἔμπαινε μέσα καὶ βρισκόταν μπροστά της, αὐτὸς ὁ τόσο ἔξυπνος, ὁ ὁποῖος μποροῦσε μὲ τὴν χαριτωμένη του κουβέντα νὰ διασκεδάσῃ ὁλόκληρη συντροφιά, γινόταν ὁ πιὸ ἀνόητος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου!

Τὶς νύχτες, ὧρες ὁλόκληρες, ἔκοβε βόλτες κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό της. Ἤξερε ὡστόσο ὅτι δὲν εἶχε τίποτε νὰ περιμένῃ, ἤξερε ὅτι μιὰ ποὺ ἔσβυνε τὸ φῶς τῆς κάμαράς της, δὲ θὰ ξανάναβε πειά. Καὶ ὅμως δὲν εἶχε τὴ δύναμι νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι του. Οἱ δρόμοι ἐρήμωναν καὶ οἱ στερνοὶ διαβάτες πήγαιναν νὰ κοιμηθοῦν. Μὲς στὴ νυχτερινὴ σιωπὴ δὲν ἀκουγόνταν παρὰ μόνον τὰ βήματά του. Τί ἀργὰ ποὺ περνοῦσαν ἡ ὧρες!... Δύο, τρεῖς, τέσσερες, σὲ λίγο θὰ ξημέρωνε.

—Ἀ! μὰ αὐτὸ εἶνε παρὰ πολὺ κομικό, ἔλεγε ἀπὸ μέσα του ὁ Στένταλ. Σὲ ἕνα τέταρτο θὰ φύγω, τελείωσε!

Καὶ ἔφευγε πράγματι, μὰ σὲ λίγο ξαναγύριζε ἀπὸ ἄλλο δρόμο καὶ ξανακαρφωνόταν πάλι κάτω ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ παράθυρο τῆς ἀγαπημένης του. Ποιὸς ξέρει;... Γίνονται κάποτε καὶ θαύματα. Ἴσως ἡ κουρτίνα νὰ ἀσάλευε, ἴσως ἕνα λευτὸ γυναικεῖο χέρι νὰ ἀνοιγῇ τὸ παράθυρο. Ἴσως ἡ Ματίλδη ν' ἀνοιγε τὸ παράθυρο γιὰ ν' ἀναπνεύσῃ τὸ φρέσκο ἀέρα τῆς νύχτας καὶ τότε θὰ τὸν ἔβλεπε καὶ θὰ καταλάβαινε πόσο τὴν ἀγαποῦσε...

Ἀλλοίμονο ὅμως! Τίποτε δὲν ἐσάλευε στὸ παράθυρο... Μόνο, τὶς περισσότερες φορές, ἀρχίζε νὰ βρέχῃ. Τόσο τὸ καλύτερο! Ἡ βροχὴ θὰ τοῦ κατεβάζανε λίγο τὸν πυρετό. Καὶ ὁ Στένταλ ἄσκοπα, σὰν ταλαιπωρεμένα ἀτοῦς ἐρημικοὺς δρόμους τοῦ Μιλάνου. Ὅταν τέλος ἐχάβαζε γιὰ καλά, ὁ ὑπηρέτης τοῦ ξενοδοχείου του τὸν ἔβλεπε νὰ ἐπιστρέφῃ τσακισμένος ἀπὸ τὴν κούραση, κατάλληλο ἀπὸ τὴν ἀγωνία.

* * *

Γιατὶ λοιπὸν μιὰ τόσο μεγάλη ἀγάπη δὲν ἐβρισκε ἀνταπόκριση στὴν ψυχὴ τῆς Ματίλδης; Μήπως γιατὶ δὲν ἦταν ὡραῖος ὁ Στένταλ; Ὄχι, γιατὶ οἱ γυναῖκες τοῦ εἴδους τῆς Ματίλδης δὲν ἀγαποῦν τοὺς ἄνδρες μόνο γιὰ τὴν σωματικὴ τους ὡμορφιά. Ἀπλοϊστατα, δὲν τὸν ἀγαποῦσε γιατὶ δὲν τοῦ εἶχε ἐμπιστοσύνη. Εἶχε τὴν ἰδέα ὅτι ἦταν ἕνας κοινὸς γυναικᾶς, ὁ ὁποῖος ὑποκρινόταν τὸν ἐρωτευμένο. Καὶ ὅμως ὁ Στένταλ ἦταν ὁ μόνος ἄντρας ποὺ τὴν ἀγαποῦσε ὅπως ἤθελε ἐκείνη ν' ἀγαπηθῇ. Τίποτα δὲν τὸν ἀπέτυχε, τίποτε δὲν τὸν κουράζε, οὔτε οἱ θυμοί της, οὔτε ἡ ψυχρότητά της, οὔτε ἡ ἀδιαφορία της.

«Πολλὲς φορὲς ὡρκίσθηκα νὰ μὴ σᾶς ξαναϊδῶ, τῆς ἔγραφε στὶς ἐπιστολές του ὁ Στένταλ. *Μὰ τοὺς ὅρκους αὐτοὺς τοὺς κάνω μακρυὰ σας. Μόλις βρεθῶ κοντά σας, χάνω ἀμέσως ὅλο τὸ θάρρος μου...»*

Καὶ ἐνῶ ἡ Ματίλδη δὲν ἐνοιωθε κανένα τρυφερὸ αἴσθημα γιὰ τὸν Στένταλ, οὔτε κἀν οἶκτο, ἐκεῖνος τὴν ἀγαποῦσε τόσο πολύ, ὥστε καὶ ὁ πόνος του ἀκόμα τοῦ ἦταν προσφιλής, γιατὶ τὸν προκαλοῦσε ἐκείνη... Γιὰ τὴν ἀδιαφορία της δὲν τῆς βαστοῦσε καμμιὰ κακία. Τὴν ἀ-

ΟΙ ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΛΑΧΤΥΛΗΣ

Ἔλα νὰ φύγουμε ἀπὸ δῶ, τὸν κόσμο ἁλησμο-
(νῶντας.
σὲ δάση καταπράσινα, σ' ἐρημικὲς πηγές.
νὰ τρέχουμε ἀπ' τῶν λουλουδιῶν τ' ἀρώματα
(μεθῶντας
κι' ἀπὸ γλυκὸ κελάϊδισμὸ τὶς δροσοχαραυγές.
"Ελα νὰ λέμε ὁλημερὶς τοῦ ἔρωτα τραγουδία
κι' ὡς βγαίνει τὸ γλυκύτατον ἀστέρι τῶν βο-
(σκῶν
σὲ ὕπνο γλυκὸ νὰ γέρνουμε, σὲ στρῶσια ἀπὸ
(λουλούδια.
πλάϊ σὲ νερὰ τρεχούμενα στὶς ρίζες τῶν ἰτιῶν.
Θὲ νὰ περάσῃ ἡ ἀνοιξι κι' ὁ γελαστὸς τοῦ Ἀ-
(πρίλη,
ὁ ἐανθὸς ἥλιος ἄτονος ἀπλερο φῶς θὰ χύνῃ.
Μὰ τὸ γλυκὸ μεθύσι μας ἀχλώμιαστο θὰ μείνῃ.
"Οσο τὰ ρόδα θὰ γελοῦν στὰ ἐρωτικά σου
(χείλη,
στὸ πρόσωπό σου ὅσο θ' ἀνθοῦν τῆς νειότης οἱ
(ἀβροὶ κρῖνοι
κι' ἀκόμα ὅσο θὰ λάμπουνε τὰ μάτια σου, δυὸ
(ἥλιοι!

Ν. ΧΑΝΤΖΑΡΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Δ. Τ.

Ἡ πρωτη ἐμφάνισι της στὸ κομψὸ ἐξοχικὸ μέγαρό της ἦτο «σανσασιονὲλλ», αἰθερία, εὐμορφη τῆς μόλις δεκαεπταέτιδος ὑπερεκλεκτῆς δεσποινίδος μὲ τὰ φεγγερὰ γαλαξοτράσινα μάτια της, τόσον ὡραία συντονισμένα μὲ τὴν χρυσόξανθη κόμην της. Μόλις ἐπανῆλθεν ἀπὸ τὴν Γενεύην, ὅπου εἶχε παραμείνει σὲ ἀνώτερον σχολεῖον. Τὸ μουσικό της ταλέντο γιὰ πάνω σπανιώτατον καὶ ὅσον οὔπω ἀναχωρεῖ διὰ Βερολίνον. Ἡ ἐμφάνισίς της καλλιτεχνική, ὡραία, εὐχάριστη, αἱ κινήσεις της ἁρμονικαί, ἡ σιλουέττα της θαῦμα κομψότητος καὶ χάριτος.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἀναγγέλλονται σειρὰ ἑσπερίδων καὶ ἐπισήμων γευμάτων πρὸς τιμὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γιουγκοσλαυίας κ. Μαρίγκοβιτς: Τετάρτη γεῦμα εἰς τὸ Κυβερνεῖον. Πέμπτη γεῦμα καὶ μετὰ χορευτικὴ ἑσπερὶς παρὰ τῷ Ὑπουργῷ Ἐξωτερικῶν καὶ τῇ κ. Α. Μιχαλακοπούλου εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ ξενοδοχείου «Μεγ. Βρεττανίας». Σάββατον ἐπίσημον γεῦμα καὶ μετὰ χορευτικὴ ἑσπερὶς εἰς τὴν Σερβικὴν Πρεσβείαν.

— Τέα, δεξιώσεις καὶ μπρίτζ σημειοῦνται πυρετιδῶς εἰς τὰ κομψὰ καρνὲ τῶν κοσμικῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων.

— Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν δεξίωσις 6—8 παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Κ. Τσαλδάρη.

πόδιδε στὴν ἀνατροφή της, στὰ θρησκευτικά της αἰσθήματα, στὴν φυσικὴ της αἰδημοσύνη. Ἀλλ' ὄχι στὴν ἴδια τὴν Ματίλδη. Μιὰ ξαδέλφη της τῆς τὸν εἶχε κακοσυστήσει. Αὐτὸ ἦταν ὅλο, ὅπως ἐνόμιζε ὁ δυστυχισμένος συγγραφεύς.

Ὡστόσο, ἡ κατάστασις αὐτὴ δὲν μποροῦσε νὰ ἐξακολουθήσῃ. Γιατί ἀλλοιῶς ὁ Στένταλ ἢ θὰ τρελλαινόταν γιὰ καλὰ ἢ θὰ σκοτωνόταν. Ἔπρεπε νὰ δώσῃ κάποιο τέλος στὴν τραγωδία του. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ κάνῃ μιὰ στερνὴ ἀπόπειρα, ἀναγγέλλοντάς της τὴν ὁριστική του ἀναχώρηση ἀπὸ τὸ Μιλάνο. Ἴσως τότε ἡ Ματίλδη θὰ ἔκανε κάποια κίνηση ποὺ θὰ φανέρωνε τὴ λύτη της, ἴσως ἡ φωνή της νὰ ἔδειχνε μιὰ ταραχή, μὰ ἴσως καὶ νὰ τοὔριχνε ἁπλῶς μιὰ ματιὰ ποὺ θὰ ἐξέφραζε οἶκτο.

Καὶ νὰ πῶς ἔγινε ἡ σκηνὴ αὐτή:

— Ἔρχομαι νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω... εἶπε ὁ Στένταλ, μόλις συγκρατῶντας τὴ μεγάλη του ταραχή.

— Ὥστε φεύγετε; Καὶ πότε θὰ ἐπιστρέψετε; ρώτησε ἀδιάφορα ἡ Ματίλδη.

— Ποτέ, ἐλπίζω.

Ἡ ἀναγγελία αὐτὴ δὲν τῆς ἔκανε καμμιὰ ἐντύπωση. Δὲν ἔδειξε οὔτε χαρά, οὔτε λύπη. Λιγότερη ἀδιαφορία θὰ ἔδειχνε ἂν ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα ποιμάλο ζητιάνο.

Ὁ Στένταλ κατάλαβε πειὰ πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ ἐλπίζῃ τίποτε...

Συντετριμμένος, περίλυπος μέχρι θανάτου ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς ἀγαπημένης του... Σὰν γύρισε στὸ σπίτι του ὁ Στένταλ σκέφτηκε πὼς τὸ μόνο του καταφύγιο ἦταν ὁ θάνατος.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ μάλιστα συνέθεσε καὶ τὸ παρακάτω περίφημο ἐπιτύμβιό του, τὸ ὁποῖο παράγγειλε νὰ χαραχτῇ πάνω στὸν τάφο του.

Ἐνθάδε κεῖται ὁ Ἄρριγος Μπέιλ (τὸ Στένταλ ἦταν ψευδώνυμο).

Ἔζησε, ἔγραψε, ἀγάπησε. Ἡ ψυχὴ αὐτὴ ἐλάτρευε τὸν Τσιμαρόζα (Ἰταλὸ μουσικό), *τὸν Μόζαρτ καὶ τὸν Σαίξπηρ.*

Πέθανε τὸ ἔτος...

— Νὰ χαραχτῇ, ἐπρόσθεσε, τὸ ἐπιτύμβιο αὐτό, σὲ μιὰ πλάκα ἀπὸ μάρμαρο, ποὺ νάξῃ τὸ σχῆμα τραπουλόχαρτου...

Ἦταν φυσικὸ νὰ τοῦ ἔλθουν στὸ μυαλὸ τὰ τραπουλόχαρτα τὴν νύχτα ἐκείνη. Μήτως καὶ ἡ ἴδια ἡ ζωὴ δὲν εἶνε παιχνίδι; "Οταν δὲν σ' ἀγατήσῃ ἡ γυναῖκα, ποὺ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα ἀγάπησες στὸν κόσμο, τὸ χάνεις γιὰ πάντα τὸ παιχνίδι αὐτό. Φτωχὲ Στένταλ! Τὴν βραδιὰ ἐκείνη, τὴν πικρότερη τῆς ζωῆς σου, ἔχασες τὸ μεγαλείτερό σου παιχνίδι... Γιὰ ὅλα τ' ἄλλα παρηγορήθηκες. Ποτὲ ὅμως γι' αὐτό.

— Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν δεξίωσις σ' εὐρύτατον κύκλον κεκλημένων παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Βλαχοπούλου εἰς τὴν γραφικὴν ἐπαυλίν των στὸ Ψυχικό.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον πολὺ εὐχάριστη δεξίωσις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Χ. Ζαλοκώστα.

— Αἴθουσαι διακοσμημένοι καλαίσθητα, αἱ ὁποῖαι φιλοξένησαν γνωστότατες θυαισότητες τοῦ μητρίζ.

— Τὸ θέαμα ἐκτάκτως ὡραῖον, τουαλέττες «σίκ», καπέλλα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικρά, κοσμοστασιὲς λυγιρὲς, κυριαρχούσης τῆς εὐφορίας καὶ κομψότητος τῆς οἰκοδεσποίνης, ἥτις ἔφερε ἀριστουργηματικὸ μοντέλλο Παριζιάνικο ἀπὸ ζωρζέττ σὲ χρῶμα ὀμπερζίν.

— Συναγωνισμὸς εὐμορφιᾶς αἱ κ. κ. Δρούλια, Πεταγιατζῆ καὶ Μπόταση.

— Εἰς τὸ «χώλλ» χορὸς μὲ πολὺ κέφι.

— Μεταξὺ τῶν κεκλημένων αἱ κ. κ. Α. Μιχαλακοπούλου, Βουρλιώτη, Σπυρίδη, Δ. Λοβέρδου —πολὺ εὐμορφη μὲ τουαλέττα μαύρη γαρνιρισμένη μὲ ἐρμίνα, Π. Μπέιτη μπτζ, Α. Χωρέμη μαῦρα, Σακελλαροπούλου μαῦρα καὶ «σὶκ» περιδέραιον καὶ ἀγκράφ τυρκουάζ, Κ. Ἀλεξανδρῆ σύνολον καφέ.

— Ἐπίσης παρευρέθη Ναύαρχος καὶ ἡ κ. Β. Λομπρέστη, ἡ κ. Βερικείου, κ. καὶ δις Κέντρου, κ. καὶ κ. Κ. Γεωγιάδη, ἡ κ. Γεωργακοπούλου, ἡ κ. Ἀρ. Λαδοπούλου, ἡ κ. καὶ δις Χατζηλαζάρου, κ. καὶ κ. Βαρελᾶ, ὁ κ. Βαλαωρίτης, κλπ.

— Δεξίωσις προχθὲς εἰς τὸ «Πτὶ Παλλαί» παρὰ τῷ Σὲρ Τζὼν Χὸτ Σίμψων. Αἱ μεγαλοπρεπεῖς αἴθουσαι γεμάτες ἀπὸ ὡραῖο καὶ συμπαθητικὸ(!) κόσμο. Ὁ Σὲρ Τζὼν βοηθούμενος ἀπὸ τῆς ποιοτιμένης κόρης του, ἐδέχετο μὲ ἐξαιρετικὴν εὐγένειαν τοὺς πολυπληθεῖς κεκλημένους του.

— Διεκρίναμεν τὴν κ. Ἐλ. Βενιζέλου, κ. Μιχαλακοπούλου, κ. Παπαδάτου, κ. Ζάννα, κ. Καφαντάρη, τὸν Προσδευτὴν τῆς Γαλλίας καὶ τὴν κ. Κλεμὰν Σμιόν, τὸν Προσδευτὴν τῆς Ἀγγλίας καὶ τὴν κ. Ράμψεϋ, τὸν Προευσδευτὴν τῆς Ἀμερικῆς κ. Σκίννερ, τὸν Προσδευτὴν τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ τὴν κ. Μπαρατσὲκ, τὸν Ναύαρχον καὶ τὴν κ. Λομπρέστη, τὸν κ. Παπαναστασίου, κ. καὶ δνίδα Φραντζῆ, κ. καὶ κ. Μαντζαβίνου κλπ. κλπ.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ σημερινοῦ ἐξωφύλλου μας εἶνε ἔργον τοῦ ζωγράφου Χάνς Πέτερς καὶ φέρει τὸν τίτλο «Ἀρχαῖο εἰδύλλιο».

«ΜΠΟΥΚΕΤΟ»
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 (Τηλέφ. 52-03)
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος Δρχ. 150 || Ἐξωτερικοῦ Λίρ. Ἀγγλίας Μία
» Ἑξάμηνος » 80 || Ἀμερικῆς δολλάρια 6.
καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κονγκὸ ἐτησία συνδρομὴ Σελίνια 30.
Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐπιδόσματα δέον ν' ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τοῦ «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ.
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου Δρχ. 3.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»:
Ἐν Ἀμερικῇ Mr D. Stroumbos 261 w. 85th Str New York U. S. A., ἐν Αἰγύπτῳ - Σουδὰν ὁ κ. *Χριστόδουλος Σαράφης*, 18 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie, καὶ ἐν Βελγικῷ Κονγκὸ ὁ κ. *Γεώργ. Ἀντωνιάδης* B. P. 445 Elisabethville Congo Belge.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν τοῦ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»: NEW YORK NEWS AGENCY, General P. O. Box 497, NEW YORK, CITY, ὅπου δέον ν' ἀπευθύνονται οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

— Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν δεξίωσις σ' εὐρύτατον κύκλον κεκλημένων παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Βλαχοπούλου εἰς τὴν γραφικὴν ἐπαυλίν των στὸ Ψυχικό.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον πολὺ εὐχάριστη δεξίωσις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Χ. Ζαλοκώστα.

— Αἴθουσαι διακοσμημένοι καλαίσθητα, αἱ ὁποῖαι φιλοξένησαν γνωστότατες θυαισότητες τοῦ μητρίζ.

— Τὸ θέαμα ἐκτάκτως ὡραῖον, τουαλέττες «σίκ», καπέλλα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικρά, κοσμοστασιὲς λυγιρὲς, κυριαρχούσης τῆς εὐφορίας καὶ κομψότητος τῆς οἰκοδεσποίνης, ἥτις ἔφερε ἀριστουργηματικὸ μοντέλλο Παριζιάνικο ἀπὸ ζωρζέττ σὲ χρῶμα ὀμπερζίν.

— Συναγωνισμὸς εὐμορφιᾶς αἱ κ. κ. Δρούλια, Πεταγιατζῆ καὶ Μπόταση.

— Εἰς τὸ «χώλλ» χορὸς μὲ πολὺ κέφι.

— Μεταξὺ τῶν κεκλημένων αἱ κ. κ. Α. Μιχαλακοπούλου, Βουρλιώτη, Σπυρίδη, Δ. Λοβέρδου —πολὺ εὐμορφη μὲ τουαλέττα μαύρη γαρνιρισμένη μὲ ἐρμίνα, Π. Μπέιτη μπτζ, Α. Χωρέμη μαῦρα, Σακελλαροπούλου μαῦρα καὶ «σὶκ» περιδέραιον καὶ ἀγκράφ τυρκουάζ, Κ. Ἀλεξανδρῆ σύνολον καφέ.

— Ἐπίσης παρευρέθη Ναύαρχος καὶ ἡ κ. Β. Λομπρέστη, ἡ κ. Βερικείου, κ. καὶ δις Κέντρου, κ. καὶ κ. Κ. Γεωγιάδη, ἡ κ. Γεωργακοπούλου, ἡ κ. Ἀρ. Λαδοπούλου, ἡ κ. καὶ δις Χατζηλαζάρου, κ. καὶ κ. Βαρελᾶ, ὁ κ. Βαλαωρίτης, κλπ.

— Δεξίωσις προχθὲς εἰς τὸ «Πτὶ Παλλαί» παρὰ τῷ Σὲρ Τζὼν Χὸτ Σίμψων. Αἱ μεγαλοπρεπεῖς αἴθουσαι γεμάτες ἀπὸ ὡραῖο καὶ συμπαθητικὸ(!) κόσμο. Ὁ Σὲρ Τζὼν βοηθούμενος ἀπὸ τῆς ποιοτιμένης κόρης του, ἐδέχετο μὲ ἐξαιρετικὴν εὐγένειαν τοὺς πολυπληθεῖς κεκλημένους του.

— Διεκρίναμεν τὴν κ. Ἐλ. Βενιζέλου, κ. Μιχαλακοπούλου, κ. Παπαδάτου, κ. Ζάννα, κ. Καφαντάρη, τὸν Προσδευτὴν τῆς Γαλλίας καὶ τὴν κ. Κλεμὰν Σμιόν, τὸν Προεσδευτὴν τῆς Ἀγγλίας καὶ τὴν κ. Ράμψεϋ, τὸν Προεσδευτὴν τῆς Ἀμερικῆς κ. Σκίννερ, τὸν Προεσδευτὴν τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ τὴν κ. Μπαρατσὲκ, τὸν Ναύαρχον καὶ τὴν κ. Λομπρέστη, τὸν κ. Παπαναστασίου, κ. καὶ δνίδα Φραντζῆ, κ. καὶ κ. Μαντζαβίνου κλπ. κλπ.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΦΥΛΛΟ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»
ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟ - ΠΟΛΥΣΕΛΙΔΟ - ΠΟΛΥΤΕΛΕΣ
Ἐκλεκτὴ Χριστουγεννιάτικη ὕλη καὶ εἰκόνες μεγάλων ζωγράφων.
Στὸ Χριστουγεννιάτικο φύλλο ἀρχίζει καὶ τὸ νέο Ἀθηναϊκὸ ἀνάγνωσμα τοῦ κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜ.
Η ΦΩΤΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
Ἐπίσης στὸ φύλλο αὐτὸ ἀρχίζει ἡ μεγάλος πρωτοφανὴς γιὰ τὴν Ἑλλάδα διαγωνισμός:
ΟΙ ΔΙΑΠΡΕΠΕΙΣ ΕΛΛΗΝΕΣ.... ΣΤΙΣ ΦΑΣΚΙΕΣ!....
Πολυτελῆ καὶ ἄφθονα ΔΩΡΑ!....
Στὸ Χριστουγεννιάτικο τέλος φύλλο θὰ δημοσιευθῇ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, κι' ἕνα ἀνέκδοτο ἀριστουργηματικὸ διήγημα τοῦ ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ:
«ΕΡΜΗ ΣΤΑ ΞΕΝΑ»
Διηγήματα τῶν κ. κ. Π. Νιρβάνα, Χ. Χριστοβασίλη, Σταμ. Σταμ., Στεφ. Δάφνη, κ.λ.π. Ἀνέκδοτα, βιογραφίες, ἀκτυναλιτέ, ἀστεῖα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΣΟΥΔΑΝ

Τὸ Γραφεῖον μας Ἀλεξανδρείας μᾶς ἀναγγέλλει τοὺς γάμους τοῦ φίλου κ. Παναγιώτη Ἀξιώτη, ἐμπόρου ἐν Χαρτούμ, μετὰ τῆς Δ) δος Μυρσίνης Γεωγιάδου.

Τὸ «Μπουκέτο» συγχαίρει θερμῶς τοὺς νεονύμφους.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐκκλησφόρησε τὸ δεύτερον φύλλον τοῦ μηνιαίου περιοδικοῦ «Λόγος» μὲ ἐκλεκτὴν συνεργασίαν τῶν καλυτέρων νέων λογοτεχνῶν μας. Πωλεῖται δρχ. 5.

— Ἐπίσης ἐκκλοφόρησε τὸ τεῦχος Δεκεμβρίου τοῦ φιλολογικοῦ περιοδικοῦ «Κυριλάδες», τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται στὴ Σύρο.

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ — ΤΟΥ L. LAFAGE

ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Ὁ ἀββᾶς Λωραντοὺρ εἶνε λάτρης τῆς μουσικῆς. Ὅταν ἦταν νέος, ἔπαιζε θαυμάσια θρησκευτικοὺς σκοποὺς στὸ ἁρμόνιο. Τώρα ποὺ γέρασε, ἔχει ἐγκαταστήσει ἕνα ραδιόφωνο στὸ σπίτι του, ποὺ τῆς ἔδωκε γιὰ τίτλο τὸ «Πρῶτο φίλημα»! Κι' ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια ἦταν γραφτὸ νὰ τὴν ξανακούσῃ ἡ φτωχὴ δεσποινὶς ντὲ Λωρίλ, στὸ σπίτι ἑνὸς ἀββᾶ, γοῦρι πειά, μὲ ἄπορα μαλλιά!... Τί πικρὴ εἰρωνεία!... Μὰ καὶ πόσο παράξενη ἦταν ἡ Μοῖρα τοῦ Λεκίλ!

Ἀπὸ πολὺ νέος ἦταν ἕνας πρώτης τάξεως μουσικοσυνθέτης. Κι' ὅμως δὲν γνώρισε ἀμέσως τὴ δόξα. Τ' ὄνομά του δοξάστηκε ὅταν συνέθεσε μιὰ συμφωνία. Τότε ἔγιναν γνωστὰ καὶ τὰ πρῶτα του ἔργα, καὶ δεδόθηκε καὶ τὸ ἀριστούργημά του τὸ «Πρῶτο φίλημα».

Τὸν καιρὸ ποὺ ὁ Λεκίλ ἀγατοῦσε τὴν δεσποινίδα ντὲ Λωρίλ, ἦταν σχεδὸν ἄσημος καὶ φτωχός. Κι' οἱ γονεῖς τῆς νέας οὔτε ἤθελαν ν' ἀκούσουν γιὰ ἕνα γάμο τόσο παράλογο, κατ' αὐτούς. Καὶ μιὰ μέρα ὁ Λεκίλ ἀποχαιρέτησε μὲ δάκρυα τὴν ἀγαπημένη του κι' ἔφυγε. Γι' ἀρκετὸ καιρὸ εἶχαν μυστικὴ ἀλληλογραφία. Ὕστερα σιγὰ—σιγὰ ὁ Λεκίλ ἔπαψε νὰ γράφῃ.

Ἔτσι ἡ δόξα ποὺ ἦρθε σὲ λίγο, ἔκανε τὸν Λεκίλ νὰ ξεχάσῃ τὴν κόρη, στὴν ὁποία ὁρκιζόταν αἰώνια ἀγάπη. Μὰ ὑπάρχουν καὶ ψυχὲς ποὺ δὲν ξεχνοῦν, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ξεχάσουν ποτέ. Μιὰ ἀτ' αὐτὲς τὴς ψυχὲς ἦταν καὶ ἡ δεσποινὶς ντὲ Λωρίλ. Ἀγαποῦσε πάντα μὲ τὴν ἴδια πίστι καὶ τουφερότητα τὸν Λεκίλ, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παντρευτῇ. Ὡραία ὅπως ἦταν καὶ πολὺ μορφωμένη, ζητήθηκε σὲ γάμο ἀπὸ τοὺς καλύτερους νέους τῆς ἐπαρχίας της, μὰ σὲ κανένα δὲν ἔδωσε τὸ χέρι της. Ἐννοιοῦθε πὼς ἡ καρδιά της ἀνῆκε πάντα σ' ἐκεῖνον ποὺ τῆς πῆρε τὸ πρῶτο φιλί. Ἔτσι μὲ τὴν ἀνάμνησι αὐτὴ πέρασε ὅλη της τὴ ζωή. Ἔρημη πειὰ στὸν κόσμο, χωρὶς γονεῖς, χωρὶς κανένα συγγενῆ, γεροντοῦσε, σκορπίζοντας σ' ἐλεημοσύνες τὴ μικρή της περιουσία, ἐξομολογουμένη στὸν ἀββᾶ Λωραντοὺρ τακτικὰ καὶ μεταλαβαίνοντας κάθε Κυριακή. Καὶ καθὼς ἀγατοῦσε πολὺ τὴ μουσική, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦταν πολὺ νέα, γιὰ μόνη της παρηγοριὰ εἶχε τώρα τὸ ραδιόφωνο τοῦ γέρου ἀββᾶ. Κι' αὐτὸ τὸ ραδιόφωνο τῆς ξαγάπελνε αὐτὴ τὴ νύχτα, μέσα ἀπὸ τὸν αἰθέρα, τὸ «Πρῶτο φίλημα», τὸ πρῶτο ἐρωτικό της φίλημα!...

* * *

Εἶνε βράδυ πάλι. Στὸ ἁπλὸ σαλονάκι τοῦ ἀββᾶ ἀντηχεῖ ἡ μουσικὴ τοῦ ραδιόφωνου. Καὶ πάλι, μόνον ὁ ἀββᾶς καὶ ἡ δεσποινὶς ντὲ Λωρίλ ἀκοῦνε...

Αὐτὸ τὸ βράδυ τὸ πρόγραμμα ἐχει πολλὴ ποικιλία. Χοροὺς, ἐλεῦθερες, ρεκλάμες, τηλεγραφήματα. Ἐξαφνα ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ ραδιοφωνητοῦ:

—«Ἀλλό! Ἀλλό! Ὁ διάσημος μουσικὸς Κλαύδιος Λεκίλ, ὁ συνθέτης τόσων ἀριστουργημάτων, πέθανε πρὸ ὀλίγου, ἔπειτα ἀπὸ μιὰ δυσφορία ἀποθεμένη, στὴ βίλλα τῶν Ρόδων! Κατὰ παράδοξη καὶ συγκινητικὴ συμπτωσι, τὸ πρόγραμμά μας περιλαμβάνει ἀπόψε ὅλο ἔργα τοῦ μακαρίτου μουσικοῦ, τὸ ὁποῖο ἔχετε ἀκούσει ἤδη, καὶ τὸν «Ἀποχαιρετισμό», ποὺ θ' ἀκούσετε σὲ λίγο...»

— Ἀλήθεια, παράξενη σύμπτωσις, εἶπεν ὁ ἀββᾶς.

Ἄρχισαν συγχρόνως ν' ἀκούγονται ἡ γλυκεῖες νότες τοῦ «Πρώτου φιλήματος». Ὁ ἀββᾶς σώπασε. Μὰ ὅταν σὲ λίγο ἀγκίστηκαν κι' ἡ τελευταῖες πτύλλιες τοῦ κομματιοῦ αὐτοῦ, εἶπε:

—Λοιπόν; Εἴστε εὐχαριστημένη, δεσποινὶς ντὲ Λωρίλ;

Ἀλλ' ἡ δεσποινὶς ντὲ Λωρίλ δὲν ἀπαντοῦσε. Ἔμενε ἄφωνη κι' ἀκίνητη, μὲ μάτια ἀπλανῆ, μὲ τὸ κεφάλι γερμένο ἔπαιρν στὸ ξύλινο στήριγμα τῆς πολυθρόνας, μὲ τὰ χέρια ἀπάλευτα....

—Δεσποινίς! φώναξε πάλι ὁ ἀββᾶς τρομαγμένος. Μὰ ὅταν τὴν κύτταξε προσεκτικότερα, κατάλαβε ὅτι ἦταν νεκρή.

Ὁ ἀγαθὸς γέρος δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ γιατὶ πέθανε ἔτσι ἐξαφνα ἡ δεσποινὶς ντὲ Λωρίλ... Δὲν μποροῦσε νὰ φαντασθῇ, ὅτι τὴν σκότωσε τὸ ραδιόφωνο... Στὶς ἐξομολογήσεις της, ἡ γεροντοκόρη δὲν τόλμησε ποτὲ νὰ ἀναφέρῃ τὸ ὄνομα τοῦ Κλαυδίου Λεκίλ.

Κι' ὁ ἀββᾶς, κυτάζοντας τώρα τὸ τόσο μακάριο πρόσωπο τῆς νεκρῆς, ψιθύρισε:

— Πόσο φαίνεται εὐχαριστημένη! Σὰν νὰ ἔχῃ ἀποκομισθῇ γιὰ πάντα, ναυαγισμένη γλυκὰ — γλυκὰ ἀπὸ τὴ μουσική!...

— *Δεσποινίς! φώναξε ὁ ἀββᾶς τρομαγμένος.*

ΕΛΛΗΝΙΚΟν ΜΑΝΤΑΝ ΤΩν ΕΛΛΗΝΩν

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

ΤΟ ΕΡΗΜΟ ΧΑΝΙ

Ζ'.

— Ὁ Θεὸς νὰ λυτηθῆ ἀπόψε τὸν κοσμάκη, κι' ἐκείνους τοὺς μαύρους, ποὺ εἶνε στὶς προφυλακές. Χαλάει ὄξω ὁ κόσμος! εἶπαν οἱ εὐζῶνοι.

— Βρὲ τί μοιρολογᾶτε αὐτοῦ! Νερὸ βρήκατε ποὺ σᾶς εἶπα; φώναξ' ὁ λοχίας.

—Ὅ,τι καὶ νἀναι φέρε μου...

— Νερὸ δὲν ἔχει, κὺρ λοχία μου. Ἂν θέλης ἀπὸ μιὰ γοῦβα, νὰ τὸ γεμίσω τὸ παγοῦρι, μὰ εἶνε λάσπη τὸ νερό, θολό!...

— Ὅ,τι καὶ νἀναι φέρε μου.

Τὸ νερὸ ἤτανε θολὸ καὶ κόκκινο σὰν αἷμα, πραγματικῶς. Ὁ λοχίας ἔβαλε τὸ μαντῆλι του στοῦ παγουριοῦ τὸ χεῖλος, τὸ διΰλισε ἔτσι τὸ νερὸ κι' ἔπιε.

— Χα, α, α, α, α, α, α! εἶπε σφουγγίζοντας τὰ χείλη του καὶ εὐφραινόμενος. Ἔσβυσα τὴ φωτιά!... Νεράκι καὶ νὰ ἤτανε!... Στὰ Γιαννιτσὰ σκύφταμε καὶ ροφοῦσαμε τὸ νερὸ ποὺ μαζευόταν στῶν ἀλόγων τὶς πατημασιές!...

Τὸν μιμηθήκανε καὶ οἱ ἄλλοι μὲ τὰ ἀκάθαρτα μαντήλια τους, κι' ἐπέσαμε νὰ κοιμηθοῦμε.

Ὅταν πλαγιάσαμε καὶ μεῖς, πέντε—ἐξ εὐζῶνοι ἐξακολουθούσανε σιγὰ-σιγὰ κάποιο παραμύθι, ποὺ τοὺς διακόψαμε ὅταν πρωτομπήκαμε στὸ χάνι:

—«.....Λοιπὸν ἡ Βασιλοπούλα, ὅπου λές, εἶχε' τρία καρύδια. Σπάει τὸ ἕνα καρύδι βγαίνει ἕνα φόρεμα, ποὺ εἶχε τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα, τὴ γῆ μὲ τὰ λουλούδια της, τὴ θάλασσα μὲ τὰ καλά της. Τὸ ἄλλο καρύδι εἶχεν ἕνα ἄλογο φτερωτό, ἄσπρο καὶ καθαρὸ σὰν μέρα.....».

— Βρὲ μαγκούφηδες, ἀκούω ἄξαφνα τὴ χοντρὴ φωνάρα τοῦ λοχία, δὲν πέρτετε τώρα νὰ ξεραθῆτε! Ἡ Βασιλοπούλα εἶνε Βασιλοπούλα καὶ μπορεῖ νὰ κοιμηθῆ σὰν τῆς κατνίσει, μὰ σεῖς, βρὲ ζωντανά, θὰ σηκωθῆτε τὰ χαράματα καὶ Κύριος οἶδε, ἂν θὰ κοιμηθοῦμε αὔριο βράδυ!...

Οἱ εὐζωνοι ἐλούφαξαν!...

Μὰ νέα γκρίνια ἄναψε γιὰ μιὰ στιγμή.

Ἔπρεπε νὰ μείνη ἕνας σκοπὸς γιὰ νὰ φυλάη τοὺς ἄλλους. Ἀλλὰ ποιός; Ὅλοι ἤθελαν νὰ πρωτοκοιμηθοῦνε, γιατί σὲ λίγο θὰ ξημέρωνε, κ' ἔτσι, ὅποιος φύλαγε θὰ ἔχανε τὸν ὕπνο του. Ἀπὸ τὶς φωνές, ὁ καροτσέρης ποὺ ροχάλιζε σὰν νὰ ἐτροχιζόταν κανένα σκουριασμένο μαχαῖρι, σήκωσε τὸ δασὺ ἀπὸ τὴν ἀκουρεψιὰ κεφάλι του, μὲ τὴ χοντρή του μύτη καὶ τὰ κλειστά του μάτια καὶ φώναξε:

— Οὔ, στὸ Θεό σας, θὰ μᾶς ἀφήσετε νὰ κοιμηθοῦμε ἐπὶ τέλους; Μπούρου, μπούρου, μπούρου ὅλη νύχτα, σὰν παλησμένοι κάνουν αὐτὰ τὰ στόμματα!...

* * *

Θὰ ἦταν ὥς μιὰ ὥρα, ποὺ κοιμόμουνα. Εἶχα γιὰ προσκέφαλό μου τὸ σακκίδιο, μὰ δὲν ξέρω πῶς, τὸ σακκίδιό μου ἔφυγε ἀπὸ τὴ θέσι του καὶ τὸ ἀντικατέστησαν δυὸ πόδια!... Ἐπάνω σὲ μένα εἶχε γείρει καὶ βαρυκοιμόταν ἕνας εὔζωας, τόσο βαθειὰ κι' εὐχάριστα, ποὺ λυπήθηκα νὰ τὸν ξυπνήσω. Ἄλλωστε, μὲ τὸ σῶμα του, μ' ἐξέσταινε σὰν πάτλομα διτλό, γιατί ἔπαιρνε καὶ στάχτονε τώρα ἡ φωτιὰ καὶ ἡ πυράδα εἶχε πέσει...

Ὅλοι κοιμότουσαν μακάρια τώρα, ξένοι ἀπ' τὰ βάσανά τους, βυθισμένοι στὰ ὄνειρά τους καὶ μιὰ ἡσυχία νεκρικὴ ἐβασίλευε στ' ἀπέραντο, στὸ σκοτεινὸ τὸ χάνι... Κάτω ἐκεῖ στὸ βάθος, πίσω ἀπὸ τὴ σβουνιά, ἐλεύκαζαν θαμπὰ-θαμπὰ ἡ ἄσπρες τοῦ σκοτωμένου Τούρκου κάλτσες, τοῦ Τούρκου ποὺ κοιμότανε κι' αὐτὸς τὸν ὕπνο του, τὸν ὕπνο τὸν αἰώνιο κι' ἀδιατάραχτο...

Ἔτσι μ' ἔκλεβε πάλι ὁ ὕπνος, ὅταν θόρυβος καὶ ταραχὴ καὶ φωνὲς καὶ χαλασμὸς κόσμου ἀκούστηκε, σὰν νὰ ὀχότανε ἀπ' ἔξω, μακρυά. Πεταχτήκαμε ὅλοι ξαφνιασμένοι.

— Τί εἶνε;

— Τί συμβαίνει;

Ἀλαλαγμὸς ἀκούγοταν καὶ βρόντοι. Οἱ στρατιῶτες ἅρπαξαν τὰ τουφέκια τους κ' ἐτρέξανε στὴν πόρτα. Μόλις τὴν ἀνοίξανε κρύος βορηᾶς καὶ παγωμένες πετσιλίδες βροχῆς μπῆκαν μέσα, ἀναστάτωσε ὁ ἀέρας τὴ φωτιὰ καὶ σήκωσε σύννεφο τὴ στάχτη. Ζωστῆκαν ὅλοι τὶς μπαλάσκες τους καὶ πηδοῦσαν ἔξω, ἐνῶ ὁ καροτσέρης ἔτριδε τὸ πόδι του καὶ κούτσαινε ἀκουμπῶντας στὸ τουκρέκι του ἀπάνω.

— Ὤχ, πάρτε με κι' ἐμένα, μούδιασα μορὲ παιδιά!

Κ' ἐπέσαμε νὰ κοιμηθοῦμε...

Δὲν προχωρήσαμε λίγα βήματα καὶ συναντήσαμε μερικοὺς τρομαγμένους Τούρκους χωρικούς, ἀναμαλλιασμένους καὶ μισόγυμνους. Ἔτρεχαν ξυπόλητοι, μέσα στὸ κρύο τὸ θανάσιμο, σηκώνοντας ψηλὰ τὰ χέρια τους, πέφτοντας στὰ γόνατα τῶν εὐζώνων καὶ φωνάζοντας:

— Ἀμάν! Ἀμάάάάάν! Ἀμάν!

Κάτι συνέβαινε φαίνεται στὸ χωριό. Μὰ τί; Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς καταλάβη. Τοὺς κάναμε νόημα νὰ ἡσυχάσουνε καὶ τοὺς ἐπήραμε μαζύ μας. Νύχτα ἀκόμα, σκοτάδι πυχτό, χιονιάς, ποὺ ἔκανε νὰ τσούζοιν τ' αὐτιά μας. Τώρα ἀκουγόντουσαν ἀπὸ πάνω ἀπ' τὸ χωριὸ σκουξίματα καὶ θρῆνοι γυναικῶν, κλαυθμηρισμοὶ μικρῶν παιδιῶν καὶ βρόντοι βαρειοὶ καὶ ἠχηροί, σὰν νὰ τσάκιζαν πόρτες.

Οἱ Τοῦρκοι μαδοῦσαν τὰ κεφάλια τους κι' ἄφιναν κάτι θρήνους δυνατούς, ποὺ μ' ἔκαναν ν' ἀνατριχιάζω.

Κάτι ἔλεγαν, κάτι θέλαν νὰ μᾶς ποῦν μὲ χειρονομίες γιὰ νὰ τοὺς νοιώσουμε, μὰ δὲν καταλαβαίναμε.

— Ἀμάν!... Ἀμάν!...

Σὰν πλησιάσαμε στὸ χωριό, κάτι ἄνθρωποι ψηλοί, χοντροί, τετράγωνοι, πηγαινοερχόντουσαν μέσα στοὺς στενοὺς του δρόμους, πατῶντας βαρειά, μὲ κάτι φασκιωμένα πόδια, σὰν ἀρκοῦδες, μέσα στὶς λάσπες. Ἐμπαινόβγαιναν στὰ σπίτια, ἔσερναν γυναῖκες ἡμίγυμνες στὸ δρόμο, πετοῦσαν πράγματα ἀπὸ τὰ παράθυρα ἢ τὰ φορτωνόντουσαν καὶ τὰ μάζευαν σ' ἕνα μέρος τοῦ δρόμου. Θρῆνοι, κοπετοὶ καὶ κραυγὲς πνιχτὲς καὶ βόγγοι ἀντηχοῦσανε ἀπὸ παντοῦ. Ἕνα παιδάκι στρογγυλοΰτσικο, ἐκεῖτετο στὶς πλάκες, μὲ ἀνοιγμένο σὰν καρποῦζι τὸ κεφάλι του! Τὸ αἷμα του ἔτρεχε σὰν κόκκινο κρασί! Πιὸ πέρα, λίγα βήματα, ἕνας τεράστιος Τοῦρκος ἤταν ξαπλωμένος νεκρός, σὰν κορμὸς δέντρου, πιάνοντας ἀπὸ τὴν μιὰ ἄκρη ὥς τὴν ἄλλη τὸ καλντερίμι!...

Οἱ περίεργοι, οἱ χοντροί, οἱ βαρυντυμένοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι, μόλις μᾶς εἶδανε νὰ τρέχουμε, κοντοσταθήκανε στῶν σπιτιῶν τὰ ἀγωνάρια καὶ τὶς μάνδρες. Ἕνας ποὺ ἤτανε στοῦ χωροῦ τὴν εἴσοδο, φύλακάς των, κάτι τοὺς εἶπε σὲ μιὰ βραχνιασμένη γλῶσσα κι' ἀμέσως τοὺς εἶδαμε νὰ βγαίνουν κάτι νὰ κουνᾶνε χαιρετῶντας μας τὰ ὅπλα τους.

— Οὔρρρρρρρρρρα!

Ἤσαν 10—12 Βούλγαροι ἀντάρτες, μὲ γένεια κόκκινα, σὰν ἀλογότριχες, καὶ μαλλιὰ σὰν παπάδες, ποὺ γυαλίζανε ἀπὸ τὴ βρῶμα. Κόκκινοι στὸ πρόσωπο, σὰν νὰ ἦσαν μὲ αἷμα ἀλειμμένοι, ἀναμμένοι, ἄγριοι, μεθυσμένοι ἀπὸ τὸ ἐρυθρὸ τῆς σφαγῆς κρασὶ κι' ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς τὴ βουλιμία. Ἕνας βαστοῦσε ἕνα τσεκοῦρι βρεγμένο ἀπὸ αἷμα. Φορούσανε κάτι κραμπιὰ φορέματα, γαρνιρισμένα μὲ σειρήτια μαῦρα, καὶ ἦσαν κατατσαλακωμένοι κι' ἀκάθαρτοι, ἀποπνέοντες ὀσμὴν ἀπλύτου ἀνθρωπίνου κρέατος, ποὺ μᾶς ἔφερνε ἀναγούλα. Τὰ πόδια τους τὰ εἶχαν φασκιωμένα μὲ φανέλλες λευκὲς καὶ τὰ εἶχανε χοντρίνει ἔτσι, ποὺ ἀναγκάζονταν νὰ περπατοῦν μὲ ἀνοιχτὰ τὰ σκέλη των, ἕνα βάδισμα βαρειοῦ καὶ ὀγκώδους ζώου!... Ἤσανε ὅμως τεράστιοι, μὲ στρογγυλοὺς ὤμους γεροὺς καὶ σιδηροδεμένα μπράτσα!... Ὅταν μᾶς πλησίασαν μᾶς φωνάξανε καὶ πάλιν:

— Οὔρρρρρρρρρρα!

Καὶ μᾶς καλοῦσαν στὴ πανδαισία τους, γνέφοντάς μας, ὅτι ἐπάστρεψαν πολλοὺς ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ ἅπλωναν νὰ μᾶς πιάσουνε τὰ χέρια.

Ἕνα χτύπημα ὅμως στὸ πρῶτο χέρι τοῦ κομιτατζῆ ποὺ τἀπλωνε γιὰ χαιρετούρα, ἐκ μέρους τοῦ λοχία τῶν εὐζώνων τοὺς ἔκανε νὰ ξαφνιστοῦν. Τραβηχτήκανε στὴν ἄκρη κι' ἀοχισαν μὲ κάτι βραχνὰ καὶ τραχειὲς φωνὲς νὰ διαμαρτύρονται καὶ ν' ἀπειλοῦνε μὲ τὰ χέρια. Ἀπὸ ὅλο αὐτὸ τὸ κακὸ καὶ τὶς φωνὲς διακρίναμε τὶς λέξεις:

— Μπουργκάρτσκο! Μπούλγκαρ, Μπολγκόρ, Μπουλγκάρτσκατα.

— Μπουλγκάρτσκατα καὶ Μπουλγάφατα, τοὺς ἀπάντησεν ὁ Μέγγλης. Γιατί μωρὲ πλιατσικολογᾶτε καὶ σφάζετε ἀδίκως τοὺς ἀνθρώπους;

— Τί κάνεις αὐτοῦ, μωρέ;...

Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ μισόξερε τὰ ἑλληνικά, θέλησε τότε νὰ μᾶς ἐξηγήση «πὼς Τοῦρκοι εἶνε, σφάξιμο τοὺς χρειάζεται», πὼς αὐτοὶ ξεπάστρεψαν κι' ἄλλα Τούρκικα χωριά, πὼς ἔτσι κάνει ὁ στρατός τους καὶ ὅτι τώρα ἤρθανε νὰ καθαρίσουνε τὸν τόπο κι' ἐδῶ πέρα! Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες συνεπῶς δὲν εἴχαμε δικαίωμα νὰ τοὺς ἐμποδίζουμε, κι' ἔπρεπε νὰ προσέχουμε νὰ μὴ τὰ βάζουμε μαζύ τους, γιατί εἶνε Βούλγαροι αὐτοί, καὶ τὰ μαχαίρια τους τὰ ξέρουν ὅλοι ἐκεῖ γύρω.

Ἀνθρωποι ψηλοί, χοντροί, τετράγωνοι, πηγαινοερχόντουσαν μέσα στοὺς στενοὺς δρόμους...

Τοὺς ἀπαντήσαμε ὅτι τώρα πειὰ τὸ μέρος αὐτὸ ἔγινε ἑλληνικὸ καὶ πὼς κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ βλάπτη τοὺς χωρικούς.

Ἐκεῖνοι φάνηκαν σὰν νὰ μὴ καταλάβαιναν.

Ἕνας μάλιστα ἀντάρτης, ψηλός, τετράγωνος, κεραμιδόχρωμος, δασύς, πυρόξανθος μὲ μαλλιαρὸ στὸ κεφάλι του καβοῦκι, ἔσπρωξε κάποιον φαντάρο ποὺ τὸν πλησίασε.

Μιὰ ὑποκοπανιὰ ὅμως ποῦφαγε στὴν πλάτη τὸν γκρέμισε σὰν ναμάρι κάτω καὶ βροντῆξαν δυνατὰ τὰ ὅπλα του στὸ πλακόστρωτο ἀπάνω. Ἕνας θέλησε νὰ κινηθῆ, ἀλλὰ ἄλλη κονταμὰ τοῦ ξέρανε κ' αὐτοῦ τὸ χέρι.

Ἕνα-δυὸ χτυπήματα ξαρνικὰ ἀκόμα, κι' οἱ ἄλλοι ἀντάρτες παραδόθηκαν. Ἔδωσαν τὰ ὅπλα τους κι' ἀφέθηκαν νὰ δεθοῦν, δυὸ-δυό, μὲ τοὺς σχοινίνους τῶν εὐζώνων καθαρτῆρας. Ὅταν τοὺς πήγαμε στὸ χάνι, βρήκαμε τὸ Μίχο, τὸν Πατρινὸ καροτσέρη, νὰ ψαχουλεύη τὸ σκοτωμένο Τοῦρκο.

Ἄμα μᾶς εἶδε πετάχτηκε πάνω.

— Ζεστὸς εἶνε ἀκόμα! εἶπε ταραγμένος.

— Τί κάνεις αὐτοῦ, μορέ;

— Τὸν ξομολογάω μήπως τοῦμεινε καμμιὰ... ἁμαρτία.

Καὶ ἔπειτα δείχνοντας τοὺς Βουλγάρους ποὺ φέραμε, πρόσθεσε:

— Μὲ γειά σας μὲ χαρά σας, τὸ γουρουνοεμπόριο!

Πλησίασε κατόπιν τοὺς φαντάρους καὶ τοὺς ρωτοῦσε μυστικά:

— Ἐπήρατε καὶ πλιάτσικα; Ἂν δὲν ἔχετε ποῦ νὰ τὰ βάλλετε, πετάω ἀπὸ τὸ κάρρο τὴ γαλέτα!

* * *

Ἔπαιρνε πειὰ νὰ ξημερώνη. Ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ ἔκλαιγαν ἡ χανούμισσες κι' ὁ θρῆνος τους ἐρχότανε σιωτὸς καὶ λυπηρὸς ὥς ἐδῶ κάτω. Οἱ εὐζῶνοι συνταλίζαν καὶ φυσοῦσαν τὴ φωτιά, ὥς ποὺ σὰν ἐξωτικιὰ κυρία, ὑψηλὴ καὶ καμαρωτή, ἀναπήδησε ὁλόγυμνη ἡ φλόγα ὥς τὸ ταβάνι. Δὲν ἤτανε γιὰ ὕπνο πειά! Ἐβάλαμε δίπλα τοὺς κομιτατζῆδες κι' ἐκάτσαμε στὴ φωτιὰ τριγύρω. Ὁ Μίχος διαρκῶς σούγνοταν κοντὰ στοὺς κομιτατζῆδες.

— Τοὺς ψέξατε αὐτούς; Πρέπει νὰ τοὺς ξελαφρώσουμε, μὴν πάνε ἔτσι οἱ ἄνθρωποι καὶ κουραστοῦνε στὸ δρόμο! ἔλεγε.

Καὶ ἔπειτα, κυτάζοντάς τους ἔτσι ἴσιους, ψηλούς, χοντροὺς καὶ στρογγυλοὺς καὶ κόκκινους, γεμάτους λύγδα καὶ ξεφτύδια, εἶπε:

— Γιὰ κύτταξέ τους! Σὰν σαλτσισότα εἶνε, ποὺ τὰ δαγκώσανε ἡ γάτες!...

Οἱ Βούλγαροι δὲν μιλοῦσαν. Φισοῦσαν μόνον κι' ἐφοῦσκωναν κι' ἔβραζαν καὶ χαρχαλίζανε ἀπὸ θυμό.

— Σὰν ἀσκιὰ μὲ μοῦστο κάνουν!... Ξαναεῖτε ὁ Πατρινός.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΤΟ ΡΟΛΟΪ ΤΟΥ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

Ὅταν ὁ περίφημος Γάλλος ποιητὴς Λαμαρτῖνος βρισκόταν στὸ κορύφωμα τῆς φήμης του καὶ τοῦ πλούτου του, τοῦ συνέβη ἕνα περιστατικὸ ἀρκετὰ ἀστεῖο ποὺ τὸ διηγεῖτο ἀργότερα συχνά.

Μιὰ μέρα, μόλις ὁ Λαμαρτῖνος βγῆκε ἀπὸ τὸ μεγαλοπρεπές του μέγαρο, κάποιος κύριος ντυμένος κομψότατα καὶ μὲ τὴν ταινία τοῦ Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς στὴν κομβιοδόχη του, πῆγε μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ.

Ὁ ὑπηρέτης ὅμως τοῦ εἶπε ὅτι ὁ κύριός του εἶχε βγεῖ ἔξω καὶ ὅτι δὲν θὰ γύριζε ἴσως πρὶν ἀπ' τὸ βράδυ. Τότε ὁ ἄγνωστος ἐπισκέπτης, χωρὶς νὰ ζητήση καθόλου τὴν ἄδεια, προχώρησε μ' ὅλο τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐπισημότητά του στὸ σπουδαστήριο τοῦ Λαμαρτίνου καὶ κάθησε στὸ γραφεῖο του μὲ τὴν πρόφασι νὰ γράψη δυὸ λέξεις.

Ἀφοῦ χάραξε μερικὲς γραμμές, ζήτησε ἀπὸ τὸν ὑπηρέτη ἕνα ποτήρι νερὸ κι' ἐξακολούθησε τὴν ἐργασία του. Ὅταν ὁ ὑπηρέτης ξαναγύρισε φέροντας τὸ νερό, ὁ ξένος τοῦ ἔδωσε στὰ χέρια τὴν ἐπιστολὴ ποὖχε γράψει. Ἔπιε τὸ νερὸ καὶ ἔφυγε.

Τὸ βράδυ, ὅταν ὁ Λαμαρτῖνος γύρισε στὸ σπίτι του, ὁ ὑπηρέτης τοῦδωσε τὴν ἐπιστολὴ τοῦ ἀγνώστου, κι' ὁ ποιητὴς διάβασε κατεπλήκτος τὰ ἀκόλουθα:

«Τὸ χρυσὸ κι' ἀδαμαντοκόλλητο ρολόϊ σας, ποὺ ἀφήσατε σήμερα τὸ πρωὶ ἀπάνω στὴ θερμάστρα σας, δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ τὸ ζητήσετε, γιατί αὐτὴ τὴ στιγμὴ βρίσκεται στὴν τσίπη μου. Ὁ ὑπηρέτης σας δὲν εἶνε κλέφτης, ἀλλὰ εἶνε πολὺ βλάκας καὶ σᾶς συμβουλεύω νὰ τὸν διώξετε. Τὴ συμβουλὴ αὐτὴ σᾶς τὴ δίνω ὡς ἀποζημίωσι γιὰ τὸ δῶρο ποὺ ἔκανα μ' ἐξοδά σας στὸν ἑαυτό μου.

Ὁ φίλος σας Τρέχα-γύρευε...»

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΑΓΑΠΗ ΕΝΟΣ ΑΓΓΕΛΟΥ

Μέσα στὴν οὐράνια ἀκτινοβολία καὶ λαμπρότητα τοῦ Παραδείσου, ἀπ' ὅλη τὴ σύναξι τῶν Χερουβὶμ καὶ τῶν Σεραφὶμ μονάχα ἕνας ἄγγελος φαινόταν σκεφτικὸς καὶ μελαγχολικός.

— Τί ἔχεις; τὸν ρώτησε μὲ καλωσύνη ὁ Κύριος. Γιατί δὲν χαίρεσαι καὶ σὺ καὶ δὲν ψάλλεις ὅπως ὅλοι οἱ ἀδελφοί σου;

— Ἡ χαρά μου εἶνε ἴση μὲ τῶν ἄλλων, Κύριε, ἀπάντησε ὁ ἄγγελος.

— Ὄχι, σὲ βλέπω κάπως στενοχωρημένον, εἶπε ὁ Πανάγαθος. Πές μου, τί ἔχεις;

— Κύριε! ἀποκρίθηκε ὁ ἄγγελος, ἐνῶ μιὰ ζωηρὴ κοκκινάδα σκέπαζε τὰ μάγουλά του. Μὲ βασανίζει σκληρὰ ἡ ἀνάμνησις μιᾶς κόρης ποὺ εἶδα σήμερα τὸ πρωὶ κάτω στὴ γῆ, στὸ χωριὸ ὅπου μ' ἔστειλες νὰ δώσω ψυχὴ σ' ἕνα νεογέννητο βρέφος...

— Ξανακατέβα στὴ γῆ καὶ πήγαινε στὸ χωριὸ ἐκεῖνο, ἂν νομίζης πὼς ἐκεῖ θὰ βρῆς τὴν εὐτυχία ποὺ δὲν αἰσθάνεσαι μένοντας ἐδῶ, εἶπε ὁ Θεός. Πήγαινε, παιδί μου, γιατί κανέναν δὲν θέλω νὰ κρατῶ στὸν Παράδεισο μὲ τὸ στανιό...

Ὁ ἄγγελος ταράχτηκε, φοβήθηκε καὶ στάθηκε δισταχτικός. Ὕστερα ὅμως ἀπὸ μιὰ στιγμὴ ἄνοιξε τὰ λειχά του φτερούγια καὶ ξεκίνησε γρήγορα γιὰ τὴ γῆ.

Σὲ λίγο ἔφτασε στὴν καλύβα ἄπου κατοικοῦσε ἡ κόρη ποὖχε δεῖ.

— Κόρη τῆς γῆς, τῆς εἶπε, σ' ἀγαπῶ!...

Ἡ κόρη ἐκείνη εἶχε ἀληθινὰ μιὰ καλλονὴ ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὴ φανταστοῦν οἱ ἄνθρωποι, μὰ οὔτε κι' οἱ ἄγγελοι οἱ ἴδιοι.

— Ποιὸς εἶσαι σύ, τὸν ρώτησε ἡ κόρη, πῶχεις χρυσὰ μαλλιά, ἀστραφερὸ φόρεμα κ' ἄστρα φτερὰ στοὺς ὤμους;

— Εἶμαι ἕνα ἀγγελοῦδι τ' οὐρανοῦ ποὺ ἄφησε τὸν Παράδεισο καὶ τὸ Θεό του, κ' ἦρθε νὰ γονατίση μπροστά σου καὶ νὰ ὑμνήση τὴν ὀμορφιά σου...

— Γονάτισε λοιπόν, τοῦ εἶπε ἡ ὡραία κόρη.

Κι' ὁ ἄγγελος γονάτισε.

— Φίλησε τὸ χῶμα...

Κι' ὁ ἄγγελος φίλησε τὸ χῶμα.

— Κυλήσου καταγῆς.

Κι' ὁ ἄγγελος κυλίστηκε καταγῆς καὶ λέρωσε μὲ τὴ λάσπη τὴν ἄσπιλη στολή του.

Τότε ἐκείνη, μ' ἕνα σατανικὸ χαμόγελο στὰ χείλη, ἄρπαξε ἕνα ψαλλίδι καὶ ζύγωσε τ' ἀγγελοῦδι.

— Ἔλα νὰ σοῦ κόψω τὰ φτερά σου! τοῦ εἶπε.

Αὐτὸς δὲν τόλμησε νὰ τῆς τὸ ἀρνηθῆ, ἀλλὰ τὰ δακρυσμένα μάτια του πῆραν μιὰ ἔκφρασι τόσο περίλυπη σὰν νὰ ρωτοῦσαν:

— Γιατί γίνεσαι ἔτσι σκληρή;

Κι' ἐκείνη, σὰν νὰ μάντεψε τὴ σκέψη του, ἀποκρίθηκε:

— Μὴ ρωτᾶς γιατί... Ἔτσι μοῦ ἀρέσει!

Καὶ τοῦ ἔκοψε τὰ φτερούγια.

Τὰ μακρυά, λαμπρά, ἄσπρα σὰν τὸ χιόνι φτερὰ κοίτονταν τώρα κατάγαμα, ἐνῶ δυὸ πληγὲς ἀπαιτμένες εἶχαν ἀνοιχτεῖ στοὺς ὤμους τοῦ κουτσουρεμένου ἀγγέλου.

Κι' ἡ κόρη μόλις τὸν εἶδε σ' αὐτὴ τὴν ἐλεεινὴ κατάστασι, ἔμπηξε ἕνα δυνατὸ καὶ φαιδρὸ γέλιο, ποὺ τὸν πλήγωσε κατάκαρδα.

Κι' ἔπειτα τὸν ἔδιωξε ἀπὸ κοντά της, μὲ τὴν ἴδια ἀπονιά...

Ὁ ἄγγελος ἔφυγε, μὲ ἀπελπισμένη τὴν ψυχὴ καὶ μὲ τὸ σῶμα ματωμένο. Γύρισε ἔξω στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ μὲ ἀνέκφραστη ἀπόγνωσι, παραπατοῦντας σὲ κάθε του βῆμα σὰν μεθυσμένος.

Τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ τὸν εἶχαν πάρει ἀποπίσω κοροϊδεύοντας, σφυρίζοντας καὶ οἰγόντας του πέτρες. Αὐτὸς ὅμως οὔτε γυρνοῦσε νὰ τὰ ἰδῆ. Κ' ὅταν ἐνύχτωσε, πῆγε καὶ κάθησε κλαίοντας ἀπάνω σ' ἕνα βράχο. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔγερνε ὁ ἥλιος, πέρα βαθειὰ στὸν ὁρίζοντα. Ἄξαφνα μιὰ ἀχτίδα του, ἀπ' τὶς τελευταῖες, ἔφτασε ὥς τὰ πόδια τοῦ ἀγγέλου καὶ μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε νὰ τοῦ λέη:

— Ξαναγύρισε κοντά μου!...

Ὁ ἄγγελος πιάστηκε ἀπ' τὴν ἀχτίδα τὴ φτερωτὴ μὲ τὰ δυὸ του χέρια καὶ ὑψώθηκε μαζύ της ψηλὰ στὸν οὐρανό...

Ὅταν ὁ πολυεύσπλαχνος Κύριος τὸν ἔκανε νὰ γυρίση μὲ κλονισμένο βῆμα κοντὰ περίλυπη θυρὶ, τοῦ εἶπε μὲ συμπόνια:

— Ἔλα κοντά μου, φτωχό μου παιδί... Παρηγορήσου γιὰ τὴν ἀτυχία σου... Τέτοιες εἶνε ὅλες ἡ γυναῖκες...

Κὰ ζεψώνοντάς τον τοῦ ξαναβάλε στὸν ὤμο τὰ λειχὰ φτερὰ μὲ τὰ ἴδια τὰ χέρια του...

Τοῦ μίλησε μὲ καλωσύνη καὶ προσπάθησε νὰ τὸν ἀνακουφίση μὲ λόγια τρυφερά...

Κ' ἔπειτα τὸν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν ἀποθέμισε στὰ γόνατά του, ψιθυρίζοντάς του πάντα:

— Παρηγορήσου... Παρηγορήσου, φτωχὸ ἀγγελοῦδι!... Ἐτσ' εἶνε ὅλες, ὅλες ἡ γυναῖκες!...

Ἀνοιξε τὰ λευκά του φτερούγια καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴ γῆ...

ΦΡ. ΝΟΑΪΓ

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ GEORGES PUCK

ΤΟ ΤΡΟΜΕΡΟ ΔΙΛΗΜΜΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΑΡΙΑ ΝΤΥΡΑΝ, 25 ἐτῶν. ΕΝΑΣ ΓΙΑΤΡΟΣ. ΕΝΑΣ ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

(Σ' ἕνα ἐξοχικό σπίτι. Ἡ Μαρία γονατισμένη προσεύχεται κλαίοντας. Ἔξαφνα μπαίνει ὁ γιατρός. Ἡ Μαρία σηκώνεται γιὰ νὰ τὸν ὑποδεχτῆ).

ΜΑΡΙΑ.— Ἐπὶ τέλους, ἤρθατε γιατρέ! Ἐλᾶτε λοιπόν, ἐλᾶτε γρήγορα νὰ σώσετε τὰ παιδιά μου!...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Εἶνε καὶ τὰ δύο ἄρρωστα;

ΜΑΡΙΑ.— Καὶ τὰ δύο, γιατρέ μου. Πνίγονται! Σώστε τα... Εἶνε τρομερό!... Πεθαίνουν, γιατρέ, πεθαίνουν!...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ἠσυχᾶστε, σᾶς παρακαλῶ! Χρειάζεται ψυχραιμία. Ἀφῆστε με νὰ τὰ ἐξετάσω. Ἐσεῖς μείνετε ἐδῶ...

(Ὁ γιατρὸς μπαίνει στὸ δωμάτιο τῶν παιδιῶν).

ΜΑΡΙΑ, *(μόνη)*.— Θεέ μου!... Τί κακὸ ἦταν αὐτό!... Λιτήσου τὰ παιδιά μου!... Δὲν ἔχω κανένα ἄλλον στὸν κόσμο... Ἔμεινα χήρα πολὺ νέα, μὲ τὰ δύο αὐτὰ ἀγόρια... Μὲ τί ἐδῶ στὴν ἐξοχή, ἐπειδὴ ἦσαν λίγο χλομὰ κι' ἀδύνατα... Κι' ἐνῶ ἦσαν τόσο καλά, ἔξαφνα ἀρρώστησαν καὶ τὰ δύο... Ἔχουν κάτι ποὺ τὰ στενοχωρεῖ, ποὺ τὰ βασανίζει... Πνίγουνται... Ἀγωνιοῦν... Δὲν μποροῦν ν' ἀναπνεύσουν. Παιδιά μου, ἀγγελούδια μου, Ζάν... Παῦλε μου, πῶς θὰ σᾶς χάσω; Τί θὰ γίνω; Θὰ τρελλαθῶ, θὰ τρελλαθῶ, Θεέ μου!... ***(Μπαίνει ὁ γιατρός).***

ΜΑΡΙΑ.— Λοιπόν, γιατρέ μου; Τί ἔχουν τὰ παιδιά μου; Τί ἔχουν; Πέστε μου, σᾶς ἱκετεύω...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Μὴ κάνετε ἔτσι, κυρία. Ἠσυχᾶστε. Τὰ παιδιά σας θὰ σωθοῦν.

ΜΑΡΙΑ.— Θὰ σωθοῦν!... Ἀλλὰ τί ἔχουν, γιατρέ;

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ἔχουν διφθερίτιδα.

ΜΑΡΙΑ.— Θεέ μου!... Θεέ μου!...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Εὐτυχῶς ὑπάρχει γιατρικὸ γι' αὐτὴ τὴν ἀρρώστεια. Ἂς πάει ὁ ὑπηρέτης σας στὸ φαρμακεῖο νὰ πάρη τὸν ὀρρό ποὺ μοῦ χρειάζεται...

ΜΑΡΙΑ.— Καὶ θὰ σωθοῦν τὰ παιδιά μου, γιατρέ;

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ναί, θὰ σωθοῦν.

ΜΑΡΙΑ.— Τρέχω νὰ στείλω τὸν ὑπηρέτη στὸ φαρμακεῖο... Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ!... ***(Βγαίνει ἔξω).***

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ, *(μόνος)*.— Δυστυχισμένη! Ἡ κατάστασις τῶν παιδιῶν της εἶνε πολὺ σοβαρή. Μὰ ἐλπίζω νὰ σωθοῦν μὲ τὸν ὀρρό... ***(Μπαίνει ἡ Μαρία).***

ΜΑΡΙΑ.— Ἔστειλα τὸν ὑπηρέτη στὸ φαρμακεῖο.

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ὡραῖα!... Καὶ τώρα, ὅσο νὰ γυρίση ὁ ὑπηρέτης σας, θὰ προσταθήσω ν' ἀνακουφίσω τὰ μικρά σας. Θὰ καυτηριάσω τὸν λαιμό τους.

ΜΑΡΙΑ.— Νὰ σᾶς βοηθήσω, γιατρέ;

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ὄχι. Καλύτερα νὰ μείνετε ἐδῶ. Ἔχω μαζύ μου ὅ,τι χρειάζεται. ***(Πηγαίνει στὸ δωμάτιο τῶν παιδιῶν).***

ΜΑΡΙΑ, *(μόνη)*.— Τί μαρτύριο, Θεέ μου!... Κύριε, σῶσε τὰ παιδάκια μου!... Παναγία μου, ἐσὺ ποὺ εἶσαι μάνα καὶ νοιώθεις τὸν πόνο μου, βοήθησέ με... Μὰ πῶς ἀργεῖ ὁ ὑπηρέτης! Εἶνε πολὺ ἀρπάη στὸ σπίτι τοῦ φαρμακοποιοῦ. Νὰ τὸν ξυπνήση... ***(Μπαίνει ὁ ὑπηρέτης).***

ΜΑΡΙΑ.— Ἔφερες τὸ γιατρικό;

Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ.— Ναί, ἀλλά...

ΜΑΡΙΑ.— Γιατρέ, γιατρέ, ὁ ὑπηρέτης ἔφερε τὸν ὀρρό. ***(Μπαίνει ὁ γιατρός).***

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ. Ἦταν καιρός!

ΜΑΡΙΑ.— Θὰ σωθοῦν λοιπὸν τὰ παιδιά μου;

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ναί. Δόστε μου γρήγορα τὸν ὀρρό.

Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ.— Πάρτε, γιατρέ. ***(Δίνει στὸ γιατρὸ ἕνα σωληνάριο ὀρροῦ).***

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ἕνα μόνο;

Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ.— Δὲν ὑπῆρχε παρὰ ἕνα μόνο στὸ φαρμακεῖο. Πρέπει, μοῦ εἶπαν, νὰ φέρουμε κ' ἄλλο ἕνα, ἂν μᾶς χρειάζεται, ἀπ' τὸ Παρίσι.

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Τί λές!... Ἀπὸ τὸ Παρίσι!... Τέτοια ὥρα;... Μετὰ τὰ μεσάνυχτα δὲν ὑπάρχει καμμιὰ συγκοινωνία μὲ τὸ Παρίσι. Κι' ἐξ ἄλλου ὡς ποὺ νὰ πάη καὶ νὰ γυρίση κανείς....

ΜΑΡΙΑ, *(ἀπελπισμένα)*.— Εἶνε τρομερό!... Τρομερό!... Καὶ τώρα; Τί θὰ γίνη, γιατρέ μου; Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῆ ὁ ἕνας ὀρρὸς καὶ γιὰ τὰ δύο παιδιά;

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Τί λέτε, κυρία μου; Μισὸς ὀρρὸς γιὰ κάθε παιδί; Δὲν θὰ ὠφελήση σὲ τίποτα.

Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ.— Μοῦ ἐπιτρέπετε, κυρία, νὰ πάω μὲ τὸ αὐτοκίνητο στὸ Παρίσι;

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Θ' ἀργήσης πολύ. Εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνη τώρα ἀμέσως ὁ ὀρρός.

ΜΑΡΙΑ.— Πήγαινε, Μαρτῖνε, πήγαινε γρήγορα. Ὅσο μπορεῖς πιὸ γρήγορα...

(Ὁ ὑπηρέτης φεύγει).

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ἀκοῦστε, κυρία μου. Κάθε στιγμὴ ποὺ περνᾶ εἶνε πολύτιμη. Πρέπει νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια. Καὶ τὰ δύο σας παιδιὰ κινδυνεύουν. Ποῖο ἀπὸ τὰ δύο θέλετε νὰ σωθῆ;

ΜΑΡΙΑ.— Ποῖο ἀπὸ τὰ δύο; Καὶ τὸ ρωτᾶτε, γιατρέ; Καὶ τὰ δύο, καὶ τὰ δύο παιδιά μου θέλω νὰ σωθοῦν...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ὁ ὀρρὸς δὲν φτάνει καὶ γιὰ τὰ δύο. Μόνο ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ παιδιά σας εἶνε δυνατὸν νὰ σωθῆ. Λοιπόν; Ποῖο προτιμᾶτε, τὸν Ζὰν ἢ τὸν Παῦλο;

ΜΑΡΙΑ.— Σωπᾶτε, γιατρέ... Ἔλεος!... Λιτηθῆτε με... Εἶνε τρομερὸ αὐτὸ ποὺ μοῦ λέτε!... Δὲν τὸ καταλαβαίνετε, λοιπόν; Ἡ καρδιά μου σπαράζεται...

ΜΑΡΙΑ.— Θεέ μου!... Θεέ μου!...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ἡ ὥρα περνᾶ, κυρία... Πέστε μου... Θέλετε νὰ πεθάνουν καὶ τὰ δύο σας παιδιά;

ΜΑΡΙΑ.— Ὄχι, ὄχι, ἔλεος!... Γιατρέ μου, σᾶς ἱκετεύω... Περιμένετε λίγο. Ὁ Μαρτῖνος θὰ φέρη καὶ τὸν ἄλλο ὀρρὸ ἀπὸ τὸ Παρίσι...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Κυρία μου, τὰ παιδιά σας κινδυνεύουν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ πεθάνουν... Ὧς ποὺ νὰ γυρίση ὁ Μαρτῖνος θὰ εἶνε καὶ τὰ δυὸ νεκρά! Ἀναγκάζομαι νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ σώσουμε τουλάχιστον τὸ ἕνα.

ΜΑΡΙΑ.— Θεέ μου!... Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ σώσω ἐγώ, μὲ μιὰ μου λέξη τὸ ἕνα μου παιδί, καὶ νὰ σκοτώσω τὸ ἄλλο;... Μὰ δὲν καταλαβαίνετε, γιατρέ, ὅτι ἀγαπῶ καὶ τὰ δυὸ μου παιδιὰ μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη; Εἴτε ὁ Ζὰν πεθάνη, εἴτε ὁ Παῦλος, εἶνε τὸ ἴδιο γιὰ μένα... Θὰ πεθάνω κι' ἐγώ...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ἔχετε δίκηο, κυρία. Σᾶς συμπονῶ. Μὰ κι' ἡ δική μου θέση, εἶνε πολὺ δύσκολη. Δὲν μπορῶ νὰ διαλέξω ἐγώ. Τὰ παιδιὰ εἶνε δικά σας. Ἀποφασίστε τὸ, τὶ θέλετε, νὰ μὴ σημιθῆ διπλὴ συμφορά. Ποιὸ ἀπὸ τὰ δυὸ θὰ σώσουμε. Τὸν Ζὰν ἢ τὸν Παῦλο;

ΜΑΡΙΑ.— Καὶ τὰ δύο!... Θέλω νὰ ζήσουν καὶ τὰ δύο!

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Ἀδύνατον. Αὐτὸ ἐδῶ τὸ σωληνάριο δὲν περικλείει, παρὰ μόνο τοῦ ἑνὸς παιδιοῦ τὴν σωτηρία. Λοιπόν; Λέγετε... Σὲ ποιὸν νὰ κάνω τὸν ὀρρό; Στὸν Ζὰν ἢ στὸν Παῦλο;

ΜΑΡΙΑ, *(θρηνῶντας ἄγρια)*.— Στὸ Ζάν.

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ, *(Προχωρῶντας πρὸς τὸ δωμάτιο τῶν παιδιῶν)*.— Καλά.

ΜΑΡΙΑ, *(τρέχει νὰ τὸν ἐμποδίση)*.— Ὄχι, ὄχι!... Σταθῆτε, γιατρέ... Στὸν Παῦλο!

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Στὸν Παῦλο; Καλά.

ΜΑΡΙΑ.— Τί λέτε; Στὸν Παῦλο; Μὰ εἶστε κακοῦργος, γιατρέ; Θέλετε νὰ σκοτώσουμε τὸν Ζάν; Καὶ τί σᾶς ἔφταιξε τὸ φτωχό μου ἀγοράκι; Γιατί θέλετε νὰ τὸ σκοτώσουμε;

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Τότε νὰ σώσουμε τὸ Ζάν.

ΜΑΡΙΑ.— Κι' ὁ Παῦλος; Πρέπει νὰ πεθάνη ὁ Παῦλος; Τὸν καταδικάζετε σὲ θάνατο; Γιατί; Γιατί, γιατρέ;...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Εἶνε τρομερό, κυρία μου. Τὸ καταλαβαίνω, καὶ ὑποφέρω κι' ἐγὼ ὅσο καὶ σεῖς. Ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ σωθῆ μόνο τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά σας. Λιτοῦμαι πολύ, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ χάσω κι' ἐγὼ τὴν ψυχραιμία μου, γιατί τότε δὲν θὰ μπορέσω νὰ σώσω οὔτε τὸν Ζάν, οὔτε τὸν Παῦλο.

ΜΑΡΙΑ, *(μὲ φωνὴ πνιγμένη)*.— Οὔτε τὸν Ζάν, οὔτε τὸν Παῦλο!...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Γιὰ τελευταία φορὰ σᾶς ρωτῶ: Ποιὸ ἀπὸ τὰ δύο παιδιά σας νὰ σώσω;...

ΜΑΡΙΑ.— Δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ νὰ διαλέξω. Εἶνε καὶ τὰ δύο ἡ σάρκα μου, τὸ αἷμα μου, καρδιά μου. Δὲν μπορῶ...

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ.— Θάρρος, κυρία. Ἡ ὥρα περνᾶ. Μιλᾶτε λοιπόν... Ἀποφασίστε... Ποιὸν θὰ σώσω; Τὸν Παῦλο... τὸν Ζάν;

ΜΑΡΙΑ, *(τραβῶντας τὰ μαλλιά της, χτυπῶντας τὸ στῆθος της)*.— Τὸ Ζάν.. Ὄχι, ὄχι τὸν Παῦλο!... Μὰ ὄχι... Οὔτε τὸν Παῦλο!...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

—Τὸν πρῶτο της φίλο μιὰ γυναῖκα τὸν ἀποκτᾶ συνήθως ἀπὸ ἔρωτα. Τὸν δεύτερο ἀπὸ πεῖσμα. Καὶ τοὺς ἄλλους ἀπὸ συνήθεια.

(Ἀλ. Δουμᾶς, υἱός).

—Δυὸ ἄντρες, τοὺς ὁποίους ἀπάτησε ἡ ἴδια γυναῖκα, εἶνε λίγο συγγενεῖς.

(Ἀλφρ. Καπὺς)

—Ἡ μεγαλειτέρα ἐνδειξις ἔρωτος μιᾶς γυναικὸς σ' ἕναν ἄντρα εἶνε νὰ μὴ τοῦ πῆ: «Πρόσεξε μὴ μὲ τσαλακώσης», ὅταν φοράει ἕνα καινούργιο φόρεμα. Ἐπίσης τὸ καινούργιο φόρεμα εἶνε ἡ μεγαλειτέρα ἀσφάλεια τῆς συζυγικῆς πίστεως γιὰ μιὰ γυναῖκα.

(Θεόφ. Γκωτιὲ)

—Στὸν ἔρωτα, ἡ τύχη παίζει σπουδαῖο ρόλο. Πρέπει νἄχετε πάντοτε ἕτοιμο τἀγκίστρι σας. Ἐκεῖ ποὺ δὲν φαντάζεστε, ἔχετε τὴν ἐλπίδα νὰ πιάσετε τὸ καλύτερο ψάρι!

(Ὀβίδιος)

—Δὲν διαλέγει κανεὶς τὴν φιλενάδα του. Τοῦ πέφτει ἀπὸ τὸν οὐρανό. —«Σὰν κεραμίδα!» προσθέτουν πολλοί.

(Κλαύδιος Ἀνὲ)

—Ὁ ἀφιλοκερδὴς ἔρως τῶν γυναικῶν μοιάζει μὲ μερικὰς προσκλήσεις σὲ ἀοχοντικὰ σπίτια, ὅπου οἱ καλεσμένοι ξοδεύουν μιὰ περιουσία ὁλόκληρη σὲ πουρμπουὰρ γιὰ τὴν ὑπηρεσία!

—Στὸν ἔρωτα, ἡ ἀρχὴ μόνον ἀξίζει... Γι' αὐτὸ δὲν μοῦ φαίνεται διόλου περίεργο τὸ ὅτι... ξαναρχίζει κανεὶς τόσο συχνά.

(Πρίγκηψ ντὲ Λὶν)

—Ἀπὸ δυὸ ἐρωτευμένους, ὁ ἕνας πάντοτε δὲν ξέρει τί θέλει ὁ ἄλλος. Αὐτὸς δὲ εἶνε ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾶ.

(Ἀλφρ. Καπὺς)

—Εἶνε ἐπιεικὴς κανεὶς ἀπέναντι αὐτῶν ποὺ ἀγαπᾶ. Τὸ κακὸ εἶνε ὅτι ἀπὸ τὴν πολλὴ ἐπιείκεια, καταλήγει συνήθως στὸ νὰ μὴ ἀγαπᾶ.

(Ἀλμπὲρ Γκονὸν)

—Μιὰ ἔξυπνη γυναῖκα καταλαβαίνει ἀμέσως τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἀντίληψη τοῦ ἀνδρὸς ποὺ ἀγαπάει. Ἂν ἀγαπᾶ ἕναν ἠλίθιο, τὸ ἀντιλαμβάνεται. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὴν ἐμποδίζει νὰ τὸν ἀγαπᾶ...

(Ἀλφρ. Καπὺς)

—Κάτι ποὺ δὲν συγχωρεῖ ποτὲ ἕνας ἄντρας εἶνε... νὰ παρηγορηθῆ ἡ ἀγαπημένη του γιατί τὴν ἀπάτησε!

(Πὼλ Μπουρζὲ)

—Ἡ γυναῖκα, ὅταν θέλει ν' ἀρνηθῆ τὸν ἔρωτα, λέει ἁπλούστατα: «Ὄχι». Ὅταν ὅμως ἀρχίζει τὶς ἐξηγήσεις... παζαρεύει.

(Ἀλφρὲντ ντὲ Μυσσὲ)

—Ἡ ζήλεια δὲν εἶνε τὸ συναίσθημα τοῦ ἐρωτευμένου ποὺ ἀγαπᾶ, ἀλλὰ τοῦ ἰδιοκτήτου ποὺ τοῦ κατατατοῦν τὴν ἰδιοκτησία του.

(Ι. Π. Στάλ)

—Περισσότερο εὐχαριστούμεθα ὅταν θαυμάζουν οἱ ἄλλοι τὴ γυναίκα ποὺ ἀγαποῦμε, παρὰ ὅταν τὴ θαυμάζουμε ἐμεῖς.

(Ὸ. ντὲ Μπαλζὰκ)

—Τὰ ἐρωτικὰ ραντεβοῦ μοιάζουν μὲ... τὶς κουταλιὲς τῆς σούπας. Ἡ πρῶτες εἶνε πολὺ ζεστές, ἡ τελευταῖες ψυχρές...

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΛΑΣΙΚΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἡ Σεμίραμις καὶ ὁ Δαρεῖος. Ἕνα σκληρὸ μάθημα ποὺ δίδεται μετὰ θάνατον. Ὁ Ξέρξης καὶ τὰ ἑλληνικὰ σιτοφορτία. Πῶς... δὲν τὰ ἀπέχτησε! Ὁ πόθος τοῦ Δαρείου. Ὁ Μ. Ἀλέξανδρος κι' ὁ Ἰνδὸς τοξότης. Γιατὶ ἔχασε ὁ Διονύσιος τὴν βασιλεία. Γιὰ ν' ἀρέση ὁ μέλας ζωμός, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἡ Σεμίραμις, ἡ βασίλισσα τῆς Βαβυλῶνος, εἶχε παραγγείλει νὰ γράψουν ἀπάνω στὸν τάφο της τὴν ἑξῆς ἐπιγραφή:

«Ὁποιος βασιλιᾶς ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα, ἂς ἀνοίξη αὐτὸν τὸν τάφο καὶ ἂς πάρη ὅσα θέλει».

Ὅταν ὁ Δαρεῖος ἔτυχε ἀργότερα νὰ ἰδῆ τὴν ἐπιγραφή, βέβαιος ὅτι θἄβρισκε μέσα χρυμένους θησαυρούς, διάταξε ν' ἀνοίξουν τὸν τάφο. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄνοιγμα δὲν βρῆκε παρὰ μιὰ δεύτερη ἐπιγραφή, ἡ ὁποία ἔλεγε τὰ ἑξῆς:

«Ἂν δὲν ἦσουν κακὸς καὶ πλεονέκτης, δὲν θὰ παρεβίαζες ποτὲ τοὺς τάφους τῶν νεκρῶν».

* * *

Ὅταν ὁ Ξέρξης ἐβάδιζε κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ἐνῶ βρισκόταν ἀκόμα στὴν Ἄβυδο, συνέλαβε μερικὰ ἑλληνικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα μετέφεραν σιτάρι στὴν Ἑλλάδα.

Οἱ στρατηγοί του τοῦ ἐπρότειναν τότε νὰ τὰ βουλιάξουν μαζὺ μὲ τὸ ἐμπόρευμα καὶ τὸ πλήρωμά τους, ἀλλὰ ὁ Ξέρξης δὲν ἐνέκρινε τὴ γνώμη τους.

Κάλεσε λοιπὸν κοντά του τοὺς Ἕλληνας πλοιάρχους καὶ τοὺς ρώτησε ποῦ πᾶνε.

—Στὴν Ἑλλάδα, τοῦ ἀπάντησαν αὐτοί.

—Κι' ἐμεῖς ἐκεῖ πᾶμε, τοὺς εἶπε ὁ Ξέρξης. Ὥστε τὸ σιτάρι ποὺ μεταφέρετε εἶνε δικό μας καὶ θὰ τὸ βροῦμε ἐκεῖ μόλις φτάσουμε. Πηγαίνετε λοιπόν. Εἰστε ἐλεύθεροι.

Καὶ τοὺς ἄφησε πράγματι ἐλευθέρους. Μὰ δὲν πραγματοποιήθηκε κι' ἡ ἐπιθυμία του. Γιατὶ τὰ βρῆκε στὴν Ἑλλάδα μπαστούνια.

* * *

Μιὰ μέρα ποὺ ὁ Δαρεῖος ἄνοιξε ἕνα ρῶδι, ἕνας φίλος του τὸν ρώτησε τί ἐπιθυμοῦσε νὰ ἔχη σὲ τόση ἀφθονία ὅπως ἦσαν οἱ σπόροι τοῦ καρποῦ αὐτοῦ.

—Ζωπύρους! ἀποκρίθηκε ὁ βασιλεύς.

Ζώπυρος ἦταν ἕνας ἐπιφανὴς Πέρσης ἀγαθωτάτου χαρακτῆρος, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Δαρεῖος εἶχε στενότατη φιλία. Συνεπῶς ἤθελε νἄχη πολλοὺς τιμίους φίλους.

* * *

Σὲ κάποια μάχη ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος συνέλαβε αἰχμάλωτο ἕναν Ἰνδό, γιὰ τὸν ὁποῖον ἔλεγαν ὅτι ἦταν ἄριστος τοξότης καὶ μποροῦσε νὰ περάση τὸ βέλος του μέσα ἀπὸ δαχτυλίδι.

Ὁ Ἀλέξανδρος τὸν διέταξε τότε νὰ τοῦς ἐπιδείξη τὴν ἱκανότητά του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀρνήθηκε νὰ ὑποκύψη, τὸν καταδίκασε σὲ θάνατο.

Ἐνῶ λοιπὸν τὸν ὁδηγοῦσαν στὸν τόπο τῆς καταδίκης, ὁ Ἰνδὸς εἶπε στοὺς ἀνθρώπους τοῦ βασιλέως:

—Ἔχω ἀορατὲς μέρες ποὺ δὲν ἐδοκίμασα τὸ τόξο μου καὶ φοβοῦμαι μήπως ἀποτύχω καὶ διαψεύσω τὴ φήμη μου...

Ὁ Ἀλέξανδρος, μόλις ἄκουσε τὸν πραγματικὸ λόγο τῆς ἀρνήσεώς του, τὸν ἄφησε ἐλεύθερο καὶ τὸν ἔστειλε στὴν πατρίδα του μὲ πλούσια δῶρα.

* * *

Ρώτησαν κάποτε τὸν τύραννο τῶν Συρακουσῶν Διονύσιο, πῶς ὁ πατέρας του ἂν καὶ ἦταν ἕνας ψωχὸς πολίτης κατώρθωσε νὰ γίνη βασιλεύς, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἔχασε τὴ βασιλεία, ἂν καὶ ἦταν γιὸς βασιλέως.

—Γιατὶ στὸν καιρὸ τοῦ πατέρα μου, ἀποκρίθηκε ὁ Διονύσιος, μισοῦσαν τὴ δημοκρατία, ἐνῶ στὸν καιρό τὸ δικό μου μισοῦσαν τὴ βασιλεία.

* * *

Ὅταν μετὰ καιρὸ ἔκαμαν πάλι στὸ Διονύσιο τὴν ἴδια ἐρώτησι, ἀπάντησε:

—Ἀπὸ τὸν πατέρα μου κληρονόμησα τὴ βασιλεία, ἀλλὰ ὄχι καὶ τὴν τύχη του!

* * *

Ὁ Διονύσιος διέταξε κάποτε τὸ μάγειρό του νὰ κατασκευάση μιὰ λαν ζωμό, γιατὶ ἦταν περίεργος νὰ δοκιμάση τὴν ἐθνικὴ αὐτὴ τροφὴ τῶν Σπαρτιατῶν.

Μόλις ὅμως ἔβαλε στὸ στόμα του μιὰ σταλιὰ τὴν ἔφτυσε μὲ ἀηδία καὶ εἶπε:

—Γιὰ νὰ βρῆ κανεὶς νόστιμο αὐτὸ τὸ ζωμό, πρέπει νὰ κάψη τὰ γυμνάσια τῶν Σπαρτιατῶν καὶ νὰ λουσθῆ στὸν ποταμὸ Ἐβρῶτα!

ΜΕ ΤΟ ΣΠΑΘΙ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΝΝΑ

Ο ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ

Ὁ γυιὸς τοῦ ἀποκεφαλισθέντος Μωραγιάννη. Γραμματικὸς τοῦ Ἀγῶνος καὶ πολεμιστής. Ἕνα ἐπεισόδιό του μὲ τὸν Θεόδ. Κολοκοτρώνη. Ὁ Ρήγας Παλαμήδης στὸ Βαλτέτσι. Στὴν ἅλωσι τῆς Τριπολιτσᾶς. Ὁ πολιτικὸς τῆς Ὀθωνικῆς ἐποχῆς. Ὁ Ρήγας Παλαμήδης καὶ ἡ Τουρκοπούλα γυναίκα του. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν. Τὸ παρατσούκλι του καὶ ὁ Χατζηχρῆστος. Στὴν φάθα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΡΟΜΟΣ κι' ἀπόγνωσις... Ὁ Δράμαλης μὲ τὰ φουσᾶτα του εἶχε κατεβεῖ στὸ Μωρηᾶ κι' ἔσφαζε. Ὁ κόσμος εἶχε φοβηθεῖ, μὰ βρέθηκε ἀμέσως ὄρθιος ὁ Θεόδ. Κολοκοτρώνης γιὰ νὰ ἐγκαρδιώσῃ τὸν κόσμο καὶ νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ λάκκο τοῦ Ὀθωμανοῦ Στρατάρχη. Στρατολογοῦσε λοιπὸν γύρω ἀπὸ τὴν Τριπολιτσά, ὁ Κολοκοτρώνης ἐμὲ τὴν πειθώ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν βία». Γιὰ τοὺς δειλούς, ἢ τοὺς τουρκοπροσκυνημένους, εἶχε διαλαλήσει τὴν τρομερή του προσταγή : —«Φωτιὰ καὶ τσεκοῦρι !».

Κι' ἔτσι, καβάλλα στὸ ἄτι του, μὲ τὴν περικεφαλαία του καὶ τ' ἄρματά του, ὁ Γέρος τοῦ Μορηᾶ, ἔφερνε τὸ στράτευμά του πρὸς τὰ Δερβενάκια, νὰ σταθῇ ἐκεῖ καὶ νὰ πετσοκόψῃ τὸ Δραμαλικό τ' ἀσκέρι...

Περνῶντας ἀπὸ τὰ χωριά, μάζευε τοὺς χωριάτες, τοὺς μιλοῦσε μὲ θερμὰ λόγια, συνέπαιρνε δσους μποροῦσε μαζύ, καὶ πικνώνοντας τὸ στράτευμά του, προχωροῦσε. Τὰ παλληκάρια του ἐπήγαιναν μὲ τὴν ἀπόφασι ἢ νὰ γυρίσουν νικητὲς ἢ νὰ πεθάνουν, ἐπήγαιναν φαιδροὶ καὶ—καθὼς γράφει ὁ Σπηλιάδης στ' «Ἀπομνημονεύματά» του—«*ἐποροῦντο τραγωδοῦντες κατὰ στοίχους τὸ τραγούδιον τοῦ Διάκου : Τρία πουλάκια κάθηνται στοῦ Διάκου τὸ ταμποῦρι...*» Τὸ τραγοῦδι ἦταν νειόβγαλτο καὶ τὸ τραγουδοῦσε συγκινημένη δλη ἡ Ἑλλάς.

Ἔξαφνα, στὸ δρόμο, ὁ Κολοκοτρώνης συναπαντήθηκε μ' ἕναν Τριπολιτιώτη ἀρχηγό, τὸ Ρήγα Παλαμήδη, ἡσυχο ἄνθρωπο, ἀπὸ ἀρχοντικὸ τζάκι, ποὺ ἦταν πιὸ πολὺ τῆς πολιτικῆς, παρὰ τῶν ἀρμάτων. Ἡ Πελοποννησιακὴ Γερουσία τὸν εἶχε στείλει μὲ λίγο στρατὸ νὰ φυλάξῃ τὰ στενὰ τοῦ Ἰσθμοῦ, ἀλλὰ μόλις οἱ στρατιῶτες του εἶδαν νὰ μοιρολογάη ἀπὸ μακρυὰ τὸ Τούρκικο ἀσκέρι, σκόρπισαν. Κι' ὁ Ρήγας Παλαμήδης γύριζε τώρα μὲ λιγοστοὺς στὴν Τριπολιτσά. Τὸ συναπάντημά τους γίνηκε στὸ δρόμο, στὸ Παρθένι. Ὁ Κολοκοτρώνης ἅμα τὸν εἶδε, ἀγρίεψε :

—"Ἐφυγες ἀπὸ τὸ φόβο σου ! τοῦ εἶπε. Δὲν ἐστάθηκες νὰ ἰδῇς τὸν ἐχθρό. Περνᾷς ἀπὸ τὰ χωριὰ καὶ λὲς πὰς χαθήκαμε, πὼς ἔρχεται καταπάνω μας ὅλ' ἡ Τουρκιά !... Τί νὰ σοῦ κάνω, δὲν ἔχω μιὰ μποτίλια λάδι νὰ σοῦ δώσω. Σῦρε, καὶ μὴ λὲς πῶς σκόρπισε τ' ἀσκέρι σου, ἀφοῦ δὲν ἐστάθης νὰ πολεμήσῃς !...

Μὲ τὴ μποτίλια τὸ λάδι, ὁ Κολοκοτρώνης ἤθελε νὰ θυμήσῃ στὸν Παλαμήδη τὴν κοιμπαριά τους, ποὺ τὸν ἐμπόδιζε νὰ τὸν χτυπήσῃ ἐκεῖ, καταμεσῆς τοῦ δρόμου. Ὁ πατέρας τοῦ Ρήγα εἶχε βαφτίσει τὸ Θεόδ. Κολοκοτρώνη, κι' ὁ Γέρος τοῦ Μορηᾶ ἦταν, σὰν νὰ λέμε, π ν ε υ μ α τ ι κ ὸ ς ἀ δ ε λ φ ὸ ς τοῦ Ρήγα.

Ὁ νοινὸς του,—ποὺ τόσο ἐπίκαιρα τὸν ἐθυμήθηκε ὁ Κολοκοτρώνης,—ὑπῆρξε μεγάλος ἄρχοντας στὸ Μωρηᾶ, πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως. Ὑπῆρξε μάλιστα ἕναν καιρὸ καὶ Μπραγιάκης, δηλ. ἀντιπρόσωπος τοῦ Σουλτάνου σ' ὅλο τὸ Μωρηᾶ, βρῆκε δμως τραγικὸ τέλος : Ὁ Σουλτᾶνος τὸν ὑποψιάστηκε, ἔστειλε δήμιο μὲ φερμάνι καὶ τοῦ πῆρε τὸ κεφάλι.

* * *

Ἦταν μόλις δυὸ χρονῶν ὁ Ρήγας Παλαμήδης, ὅταν ἔχασε τὸν πατέρα του, τόσο τραγικά. Καί, γιὰ ἐπίμετρο τῆς συφορᾶς του, οἱ Τοῦρκοι τοῦ ἐδήμευσαν τὴν περιουσία... Ὡστόσο, ἡ μητέρα του—νέα ἀκόμα καὶ ὥμορφη γυναίκα—ξαναντρεύτηκε. Ὁ πατριὸς ἀγάπησε τὸ μικρὸ ὀρφανό, κι' ἔτσι ὁ Ρήγας βρῆκε προστασία, ἔμαθε γράμματα, καὶ νεώτατος ἀκόμα, διωρίστηκε γραμματεὺς τοῦ Δραγουμάνου τῆς Πελοννήσου καὶ σύμβουλος τῶν προκρίτων, ὅταν ἐσυνεδρίαζαν στὴν Τριπολιτσά.

Οἱ πρόκριτοι μάλιστα, στὰ 1818, στείλανε τὸ Ρήγα Παλαμήδη στὴν Κων)πολι ν' ἀντιπροσωπεύσῃ μερικὲς ἐπαρχίες. Ὁ Παλαμήδης ἔφυγε ἀπὸ κεῖ, λίγες μέρες μετὰ τὴν ἔκρηξι τῆς Ἐπαναστάσεως στὴ Μολδοβλαχία, καὶ γυρίζοντας στὴν Ἑλλάδα, ἔφερε γράμματα τοῦ Πατριάρχη στὰ μέλη τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας.

Ὁ Ρήγας Παλαμήδης ἦταν ἐνθουσιασμένος μὲ τὸν Ἐθνικὸν Ἀγῶνα—ἂν καὶ εἶχε περισσότερο ψυχὴ λογίου, παρὰ πολεμιστή. Ἐν τούτοις, ἔλαβε μέρος στὴν περίφημη μάχη τοῦ Βαλτετσίου, στὴν Ἅλωσι τῆς Τριπολιτσᾶς καὶ γενικὰ σὲ δλη τὴν Ἐπανάστασι. Αὐτὸς ἦταν ὁ πολυγραφώτατος Γραμματεὺς τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, ἀγωνιζόμενος ἐμὲ τὸ πέννα καὶ μὲ τὸ πάλα», ὅπως ἔλεγαν τότε γιὰ τοὺς μορφωμένους ἀγωνιστάς, τοὺς ὁποίους δὲν ἔβλεπαν μὲ καλὰ μάτι οἱ ἀγράμματοι καπεταναῖοι.

* * *

Ὡς πολιτικὸς ὁ Ρήγας Παλαμήδης ἔλαβε μέρος στὶς Ἐθνικὲς συνελεύσεις Ἄστρους καὶ Ἐπιδαύρου, Ἐρμιόνης καὶ Ἄργους. Ἐπὶ Κυβερνήτου ὑπῆρξε γερουσιαστής. Ἐπὶ Ὄθωνος διωρίστηκε Νομάρχης, καὶ ἀργότερα Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας. Τότε—μαζὺ μὲ ἄλλους συναδέλφους του—παρεσκεύασε τὸ κίνημα τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1843, ποὺ ἀνάγκασε τὸν Ὄθωνα νὰ παραχωρήσῃ Συνταγματικὸ Πολίτευμα. Καὶ ὅταν ἐσχηματίστηκε τότε συνταγματικὴ Κυβέρνησις, ὑπὸ τὸν Ἄνδρ. Μεταξᾶ, ὁ Ρήγας Παλαμήδης ἀνακηρύχτηκε «ἀκαπρόδλητος» Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κι' ἔλαβε ἐνεργὸ μέρος στὴ σύνταξι τοῦ Σεπτεμβριανοῦ πολιτεύματος. Ὁ Ἀλέξ. Σοῦτσος, στὸ φυλλάδιό του «Ἡ μεταβολὴ τῆς Τρίτης Σεπτεμβρίου» γράφει τὸ ἑξῆς σχετικὸ ἐπεισόδιο :

«.....*Ὅτε τὴν νύκτα τῆς 3ης Σεπτεμβρίου ὁ συνταγματάρχης Μακρυγιάννης ἐπαρουσίασε τὸν ὀνομαστικὸν αὐτοῦ κατάλογον ἐκ μέρους τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Λαοῦ, εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὁ μὲν κύριος Ἀνασάσιος Δόντος παρετήρησεν ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ὑπουργῶν εἶνε βασίλειον τοῦ Βασιλέως, οἱ δὲ κύριοι Ἀναγνώστης Μοναρχίδης καὶ Γεώργιος Αἰνιάν, συγκαταβατικώτεροι φανέντες, ἠρώτησαν ἂν τὸ Συμβούλιον ἠδύνατο ν' ἀποβάλῃ τινὰ τῶν προταθέντων ὀνομάτων. Ἀλλ' ὁ κύριος Ρήγας Παλαμήδης, τὸν ὁποῖον ἱδρῶτες πατριωτισμοῦ περιέλουον, κρυπτόμενος ὀπισθεν τῆς ἀρειμανίου χλαίνης τοῦ Μακρυγιάννη, ἐμφανισθεὶς ἐρητόρευσεν ὑπὲρ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ Ὑπουργείου, ὡς ὁ Κικέρων ὑπὲρ τοῦ οἴκου του... Τότε ὁ κ. Μακρυγιάννης Σοῦτσος παρέστησεν ὅτι τὸ κατεπεῖον τῶν περιστάσεων δὲν ἐπέτρεπε καμμίαν συζήτησιν καὶ τὸ Συμβούλιον ἐχρεώστει νὰ συστήσῃ ἀμέσως εἰς τὸν Βασιλέα τοὺς προβαλλομένους ὑπουργούς. Ὁ κατάλογος ἐστηρίχθη καὶ ὁ Ρήγας ὑπούργευσεν. Ἀλλὰ τί ἀπεκαλύφθη μετ' ὀλίγον ; Ραδιουργοι τινες ἀντικατασταθέντες λ α θ ρ α ί ω ς μερικὰ τῶν γνησίων ὀνομάτων μὲ ἄλλα παρὰ τὰ ὑπὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ Λαοῦ ζητηθέντα, εἶχον ἐξαπατήσει τὸν κ. Μακρυγιάννην !*».

Καβάλλα στ' ἄτι του ὁ Γέρος τοῦ Μωρηᾶ...
(Εἰκὼν ξένου περιηγητοῦ)

* * *

Ὁ Ρήγας Παλαμήδης, μετὰ τὴν Ἅλωσι τῆς Τριπολιτσᾶς, εἶχε γνωρίσει μιὰ ὥμορφη Τουρκοπούλα, τὴν ἀγάπησε πολὺ καὶ τὴν ἐστεφανώθηκε, ἀφοῦ πρῶτα τὴν ἐβάφτισε χριστιανή. Ἀπὸ τὴ γυναίκα του—ποὺ ἦταν ἀπὸ πλούσια Ὀθωμανικὴ οἰκογένεια—ὁ Παλαμήδης ἐπῆρε προῖκα μεγάλα χτήματα, ὁλόκληρα τσιφλίκια. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς Ἑλλάδος ὁ Παλαμήδης θέλησε νὰ νομιμοποιήσῃ τὴν κυριότητά του στὰ χτήματα αὐτά, καθὼς καὶ στὰ πατρικά του, ἀλλὰ τὰ περισσότερα τοῦ τὰ εἶχαν κατατατήσει, κ' ἀναγκάστηκε ν' ἀνοίξῃ δίκες, ποὺ δὲν τελείωναν ποτέ. Τὸ περίεργο δὲ εἶνε ὅτι καὶ στὴν περίστασι αὐτὴ ἀλήθεψε ἡ παροιμία : «*Φωνάζει ὁ κλέφτης γιὰ νὰ φύγῃ ὁ νοικοκύρης*». Οἱ κτηματοφάγοι ἐφώναζαν ὅτι ὁ Παλαμήδης ἤθελε νὰ χάψῃ δλη τὴν ὕπαιθρο Ἑλλάδα, καὶ τοῦ ἔβγαλαν τὸ παρατσοῦκλι «Φ α τ α ο ύ λ α ς». Τοῦ τὸ ἔλεγαν ἀκόμα καὶ κείνοι ποὺ δὲν εἶχαν καμμιὰ κτηματικὴ διαφορὰ μαζύ του, κι' ἔτσι σιγὰ-σιγὰ ἔφτασε καὶ μέσα στὸ... Παλάτι.

Καὶ νὰ πῶς :

Ὁ Παλαμήδης, ὅταν ἦταν ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, βρέθηκε

Η ΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Εἶδ' ὁ σκύλος τὴ γενιά του κι' ἀναγάλλιασ' ἡ καρδιά του.

—Νῆρες τραπέζι κάθησε, νῆρες ξυλιὲς τραβήξου.

—Ἤρθα γιὰ νὰ ξανασάνω κι' εὕρηκα μαλλιὰ νὰ ὑφάνω.

—Ἄντρα, μοῦρθαν ἡ ἀξιάδες, φέρ' τὰ γένεια σου νὰ γνέσω.

—Ὅταν σκοντάψῃ τ' ἄλογο, ὅλοι τοῦ λένε τύφλα.

—Ὅταν ἔχῃς ἀχαμάτη, τί τὸν θέλεις τὸν προφήτη ;

—Μωρὲ γειὰ στὸ παλληκάρι ποὺ πηδάει τὸ μανιτάρι.

—Φάει, δὲν φάει ὁ λύκος, ἀπ' ὅλους κινηγιέται.

—Ἂν πεθάνω ἀπὸ συνάχι, ἡ παναῦκλα μοῦντζες νἄχῃ.

—Γαϊδάρου μοῦδον ἔλεγαν κι' αὐτὸς τ' αὐτιά του τσούλωνε.

—Ὅσο πίν' ἡ συμπεθέρα, τόσο καλοκουβεντιάζει.

—Νὰ συγνομταρμπερίζεται καὶ νὰ πεινᾷ ἡ κοιλιά του.

—Δὲν σοῦ τρέχει, καβαλλάρη, τί σκοτώνεις τ' ἄλογό σου ;

—Ἀλάτι πάει στὴν ἀλικὴ καὶ ξύλα πάει στὸ λόγγο.

—Δέσποτα, παπᾶ, πρεσβύτα, ἔπαρε καὶ πάλι ζήτα.

—Ἀλλοιὰ ἀπ' τὸν ἀντρειωμένο σὰν τὸν πιάσουν δυὸ σπασμένοι.

—Κάλλιο νὰ σὲ ζηλεύουνε παρὰ νὰ σὲ λυποῦνται.

—Δὲς τὴ μάνα καὶ πάρε τὴν κόρη.

—Τί σοῦ λείπει, κασιδιάρη ; Σκούφια μὲ μαργαριτάρι.

—Χόρευε, ξερὴ καρδιά, ὅσο νἄρθουν τὰ φαγιά.

—Τ' ἀηὺ τὸ ξῦδι χαλάει τὸ βαρέλι.

—Τὸ ποτάμι δὲν κατεβάζει πάντα κούτσουρα.

—Φάγε κόττα τὸ Γενάρη, κόκορα τὸν Ἀλωνάρη.

—Θέλει κι' ὁ μυξάρης νὰ γελάσῃ τὸ σαλιάρη.

—Ὅταν θέλησε νὰ χορέψῃ κι' ὁ φτωχός, κότπκε ἡ κόρδα.

—Ξέρει ἡ μάνα μ' νὰ ζυμώσῃ, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἀλεῦρι.

—Πιάσ' τὸ γκαδὸ καὶ βγάλτου τὰ μάτια.

—Γιὰ τὸ γαμπρὸ κι' ὁ κόκορας καὶ γιὰ τὸ γιὸ οὔτ' ἡ κότα.

—Μόλις ἀγγίξῃς Ὀδρηό, τὸ μάτι του φωνάζει.

—Βάνει τὸ λύκο πιστικό, τὴν ἀλεποῦ δραγάτη.

—Γύφτικο σπίτι καίγεται καὶ βιὸ δὲν λογαριάζεις ;

—Ἐμεῖς γελοῦμε δώδεκα κι' ἐμᾶς τριανταέξη.

—Κάλλιο ἀφέντης ἑνὸς ἄσπρου παρὰ χίλιων ἄσπρων δοῦλος.

—Οὔτε ἀπ' τὸν Πρόκο προκοπὴ οὔτε ἀπ' τὸ Ρίζο ρίζα.

—Μπρὸς στὸ σιγαλὸ ποτάμι σήκωσε ψηλὰ τὰ ροῦχα.

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

Ἐκείνη τὴ βραδυὰ γύρισα στὸ σπίτι κάπως ἀργά. Ὁ πατέρας μου ὅμως ἀντὶ νὰ μὲ μαλώσῃ, ὅπως περίμενα, μὲ ὑποδέχτηκε στὴ σκάλα τρυφερά.

—Πῶς ἄργησες ἔτσι, παιδί μου ; μὲ ρώτησε.

—Ἤμουν μὲ κάτι συμμαθητάς μου, τοῦ ἀπάντησα, καί...

—Καλά. Πᾶμε νὰ φᾶμε τώρα...

Στὴν ἀρχὴ ὑπέθεσα πὼς θἄχαμε ξένους στὸ τραπέζι, γιατί μόνο σὲ τέτοιες περιστάσεις μὲ συγχωροῦσε ὁ πατέρας μου. Ἀλλὰ ὅταν μτῆκα στὴν τραπεζαρία, εἶδα μονάχα τρία πιάτα στὸ τραπέζι.

—Πῶς ! φώναξα. Δὲν θὰ φάῃ μαζύ μας ἡ μαμά ;

—Ὄχι, παιδί μου, ἀποκρίθηκε. Ἡ μαμὰ σου ἔφυγε γιὰ τὴν πόλι... Ὁ ἀδερφός σου ὁ Δανιὴλ εἶν' ἄρρωστος βαρειά...

—Βαρειά ;

Κι' ἔγινα ἀμέσως κατάχλωμος.

—Δηλαδή, εἶπε ὁ πατέρας μου, δὲν ξέρω καὶ καλά. Τὸ πρωὶ ὅμως μᾶς ἔγραψε πὼς εἶνε στὸ κρεβδάτι. Κι' ἐπειδὴ ἡ δουλειὰ δὲν μοῦ ἐπέτρεπε νὰ πάω ἐγώ, ἔστειλα τὴ μητέρα σου. Ἔλα ὅμως νὰ φᾶμε, γιατί εἶμαι πεθαμένος ἀπ' τὴν πεῖνα.

Κάθησα στὸ τραπέζι, ἀλλὰ μὲ τὴν καρδιά μου συντριμμένη. Ὤ, τὸν ἀγαποῦσα πολὺ τὸ Δανιὴλ κι' ἤξερα πὼς κι' αὐτὸς τρελλαινόταν γιὰ μένα. Κάθε φορὰ ποὺ πήγαινα στὴν πόλι, ὁ καϋμένος ὁ ἀδερφός μου δὲν ἤξερε πῶς νὰ μὲ περιποιηθῇ. Καὶ τώρα ἦταν ἄρρωστος, ἄρρωστος βαρειὰ μάλιστα, καὶ κινδύνευε κι' ἦταν ἴσως νεκρός...

Καθήσαμε ὡστόσο κι' οἱ τρεῖς στὸ τραπέζι. Ὁ πατέρας προσπαθοῦσε νὰ φανῇ ἀπαθής, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωνε εὔκολα. Ἡ ἀδερφοῦλα μου ἡ μικρὴ ἔτρωγε μ' δλη τὴν ἀμεριμνησία τῆς χρυσῆς ἡλικίας της.

Σὲ λίγο τὸ δεῖπνο μας τελείωσε σιωπηλά. Ἡ ἀδερφή μου ἔτρεξε κοντὰ στὰ παιγνίδια της. Ὁ πατέρας μου ἄνοιξε ἕνα βιβλίο καὶ καμώθηκε πὼς ἐδιάβαζε. Ἐγὼ πῆγα κοντὰ στ' ἀνοιχτὸ παραθύρι καὶ στάθηκα μπροστά του σιωπηλός.

Ἦταν ὡραία βραδυὰ τοῦ Αὐγούστου. Ὁ ἀέρας βαρύς, ἡ ἀτμόσφαιρα πνιστική. Ἡ γειτόνισσες καθόντουσαν στὶς ἐξώπορτες καὶ συζητοῦσαν γιὰ τὰ νέα τῆς ἡμέρας.

Καθὼς στεκόμουν ἐκεῖ, ἄκουσα τὸ κουδοῦνι τῆς ἐξώπορτας νὰ χτυπᾷ καὶ κατέβηκα ν' ἀνοίξω.

Ἕνας ἄνθρωπος περίμενε ὀρθὸς στὸ κατῶφλι.

—Ἕνα τηλεγράφημα ! μοῦ εἶπε.

—Θεέ μου ! φώναξα κι' αἰσθάνθηκα μιὰ τρεμοῦλα σ' ὅλο μου τὸ σῶμα.

—Ποιὸς ἦταν ; μὲ ρώτησε ὁ πατέρας μου, ὅταν ἀνέβηκα ἀπάνω.

—Ἕνας ζηπιάνος ! τοῦ εἶπα.

Τὸ τηλεγράφημα τὸ εἶχα κρύψει στὴ ζακέτα μου. Δὲν ἤθελα νὰ τὸ ἰδῇ κανένας. Φοβόμουν πὼς θἄγραφε κάτι τὸ τρομερό.

Γιὰ νὰ καθησυχάσω μάλιστα καθ' ὁλοκληρίαν τὸν πατέρα μου, ξαναπῆρα τὴ θέσι μου στὸ παράθυρο, πιάνοντας τὴν καρδιά μου.

«Ποῦ ξέρεις ; ἔλεγα στὸν ἑαυτό μου. Μπορεῖ νὰ μᾶς τηλεγραφῇ ἡ μητέρα πὼς ἔγινε καλὰ ὁ ἀδερφός μου... Γιατί τάχα νὰ πηγαίνῃ ὁ νοῦς μου στὸ κακό ;». Ἀλλὰ ἡ σκέψι αὐτὴ δὲν βαστοῦσε παρὰ λίγες στιγμὲς καὶ βυθιζόμουν πάλι στὴν ἀπαισιοδοξία μου. Ἐπὶ τέλους θέλησα νὰ μάθω τί συμβαίνει. Ἔβγα πὼς ἤμουν κουρασμένος, καληνύχτισα τὸν πατέρα μου, φίλησα τὴν ἀδερφούλα μου καὶ ἀποσύρθηκα στὸ δωμάτιό μου.

Ὅταν ἔμεινα μόνος μου, ἔκοψα ἀνυπόμονος τὸ φάκελλο καὶ διάβασα αὐτὲς τὶς λέξεις :

«*Δανιὴλ ἀπέθανε*».

Τὰ πόδια μου ἀμέσως λύγισαν, τὸ αἷμα μου ἀνέβηκε στὸ κεφάλι, ἡ καρδιά μου σφίχτηκε δυνατά. Πῶς νὰ ἀναγγείλω τὸ δυστύχημα στὸν πατέρα μου ; Πῶς νὰ τοῦ εἰπῶ πὼς τὸ παιδί του, τὸ μεγαλύτερο καὶ καλύτερο, χάθηκε ; Ὡστόσο δὲν μποροῦσα νὰ τοῦ τὸ κρύψω. Γύρισα στὴν τραπεζαρία καὶ στάθηκα στὴν πόρτα. Ὁ πατέρας μου σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ μὲ εἶδε. Μὲ τὸ πρῶτο βλέμμα ἀντέτεψε τὴν ἀλήθεια κι' μὲ φωνὴ ποὺ μοῦ ράγισε τὴν καρδιά μὲ τὸ σπαραχτικό τάχο της, μοῦ εἶπε :

—Πέθανε, ἔ ;

Ἔπεσα σ' ἕνα ντιβάνι κι' ἄρχισα νὰ κλαίω. Ἡ μικρὴ ἀδερφοῦλα μου πῆγε κοντὰ στὸν πατέρα μου τρομαγμένη. Ὁ πατέρας μου τὴν ἀγκάλιασε δακρυσμένος.

Ἀπὸ τότε περάσαν πολλὰ, πάρα πολλὰ χρόνια. Ἀπὸ παιδὶ ποὺ ἤμουν τότε, ἔγινα ἀργότερα ἄντρας καὶ τώρα εἶμαι γέρος. Κι' ὅμως ἀκόμα, ὅταν λαβαίνω κανένα τηλεγράφημα, μὲ πιάνει μιὰ τρεμοῦλα, σὰν τὴν πρώτη, τὴν ἀλησμόνητη ἐκείνη βραδυὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀδερφοῦ μου...

ΑΛΦΟΝΣ ΝΤΩΝΤΕ

Ὁ πατέρας μου τὴν ἀγκάλιασε δακρυσμένος...

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΩΡΙΣ ΡΟΣΤΑΝ

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

— Ὥστε, εἶπε ὁ κ. Φλόκ, σταυρώνοντας τὰ χέρια του ἐπάνω στὴν κοιλιά του, τὸ ταξεῖδι σας θὰ διαρκέση ἴσως ἕνα χρόνο...

— Ἕνα χρόνο τοὐλάχιστον, ἀπάντησε ὁ κ. Βεναλόν. Σκεφθῆτε, ὅτι πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῶ ὅλες τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ἀπ' τὸν Καναδᾶ ὡς τὸ Μεξικὸ κ' ὑπὸ τὸν Ἀτλαντικὸ ὡς τὸν Εἰρηνικό. Ἔπειτα σκοπεύω νὰ πάω καὶ στὴ Νότιο Ἀμερική καὶ νὰ κατέβω ὡς τὴ Βραζιλία. Ὅλ' αὐτά, φυσικά, δὲν γίνονται μέσα σὲ μιὰ ἡέρα....

— Καὶ ἀποκλειστικῶς χάριν ἀναψυχῆς κάνετε τὸ ταξεῖδι αὐτό ;

— Ναί, χάριν ἀναψυχῆς μόνο... Εἶμαι ἄγαμος καὶ πλούσιος. Κανένας δεσμὸς δὲν μὲ κρατάει στὸ Παρίσι. Εἶμαι ἐλεύθερος σὰν τὸ πουλὶ κ' ἐπωφελοῦμαι τῆς ἐλευθερίας μου, γιὰ νὰ βλέπω τὶς διάφορες χῶρες.

— Εἰσθ' εὐτυχής ! εἶπε ἀναστενάζοντας ὁ κ. Φλόκ.

Ἔπειτα ἡ σιωπὴ ἁπλώθηκε μέσα στὸ βαγόνι.

Ἀνάμεσα ἀπ' τὰ καταπράσινα τοπία τῶν ἐξοχῶν τῆς Νορμανδίας, τὸ τραῖνο —τὸ ἐξπρὲς τῆς Χάβρης— ἔτρεχε μὲ ὅλη του τὴν ταχύτητα. Κάμποι κατάφυτοι, λειβάδια ἀνθισμένα, δάση, ἀγροικίες, περνοῦσαν μὲ κινηματογραφικὴ ταχύτητα. Μὰ ὁ κ. Φλὸκ κι' ὁ κ. Βεναλὸν δὲν ἔδιναν καμμιὰ προσοχὴ σ' αὐτά. Στὸ σταθμὸ τοῦ Σαὶν—Λαζὰρ στὸ Παρίσι, οἱ δυὸ ἄνδρες εἶχαν ἀνέβει στὸ ἴδιο διαμέρισμα, χωρὶς νὰ γνωρίζωνται. Εἶχαν καθήσει ὁ ἕνας ἀπέναντι στὸν ἄλλο, ἄνετα κι' ἀναπαυτικά. Μόνοι τους καθώς ἦσαν μέσ' στὸ βαγόνι, δὲν ἄργησαν νὰ πάσουν κουβέντα. Καὶ ἔτσι τώρα, σὰν δυὸ παληοὶ φίλοι ποὺ συναντῶνται ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μηγάλο χωρισμό, ἔκαναν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον τὶς ἐξομολογήσεις των. Ἔξαφνα ὁ κ. Φλὸκ εἶπε :

— Πρέπει νὰ εἶνε πολὺ κουραστικὸ τὸ νὰ ταξειδεύη κανεὶς ἀδιάκοπα καὶ νὰ μὴν ἔχη μιὰ ὡρισμένη στέγη... Νὰ εἶνε δηλαδὴ ἀφημένος πάντα στὴ διάθεση τῶν ξενοδόχων...

— Ναί, τοῦ ἀπάντησε ὁ κ. Βεναλόν, μὰ δὲ ξέρετε, ἀντιθέτως, τί θεῖο, τί γοητευτικὸ πρᾶγμα εἶνε ἡ ἐλευθερία ! Νὰ κινεῖται κανεὶς κατὰ τὸ κέφι του, νὰ σταματᾶ κατὰ τὸ γοῦστο του καὶ νὰ ξαναφεύγη κατὰ τὸ καπρίτσιο του, χωρὶς νὰ ἔχη τὴν ἀνάγκη κανενός, χωρὶς νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ κανένα !.. Αὐτὸ ἀσφαλῶς εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλείτερες ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς.

— Εἶσθε εὐτυχής ! ψιθύρισε πάλι, ἀναστενάζοντας ὁ κ. Φλόκ.

Τὰ λόγια αὐτὰ δὲν τὰ ἔλεγε οὔτε ἀπὸ εὐγένεια, οὔτε γιὰ νὰ κομπλιμεντάρη τὸ σύντροφό του. Ὄχι... Καθὼς ἔλεγε τὸ «Εἶσθε εὐτυχής» ὅλη ἡ ἀλήθεια ἔβγαινε ἀπ' τὸ στόμα τοῦ κ. Φλόκ... Ἔβαζε στὴ φράση αὐτὴ ὅλη τὴν ψυχή του, τὴν ψυχὴ τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ τοῦ παντρεμμένου ἀνδρός, τοῦ αἰώνια σκλαβωμένου σὲ μιὰ ζωή, χωρὶς καμμιὰ χαρὰ καὶ χωρὶς κανένα ἀπρόοπτο.

— Ἔσεῖς, ρώτησε ὁ κ. Βεναλόν, ταξειδεύετε συχνά ;

— Ὦ ! πολὺ συχνά !

Μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ κ. Φλὸκ ἔλεγε ψέμματα. Ἂν ἤτανε σήμερα μόνος καὶ σχεδὸν ἐλεύθερος σ' αὐτὸ τὸ τραῖνο, βρισκόταν ἔτσι, γιατὶ πήγαινε νὰ συναντήση σὲ μιὰ λουτρόπολι τὴ γυναίκα του, ἡ ὁποία εἶχε φύγει πρὶν ἀπ' αὐτόν. Ἔτσι τὶς τρεῖς βδομάδες τῆς ἀδείας του θὰ τὶς περνοῦσε κοντὰ στὴν ἀνυπόφορη κ. Φλόκ, πὼ σκλάβος στὸ πλευρό της, παρὰ μέσ' στὸ γραφεῖο του στὸ Παρίσι.

— Πόσο ἔχετε δίκηο ! εἶπε ὁ κ. Βεναλόν. Πράγματι ἡ μόνη εὐτυχία στὴ ζωὴ εἶν' αὐτή...

— Ὦ, ναί...

— Σταθῆτε. Πρέπει νὰ σᾶς διηγηθῶ μιὰ ἱστορία, ποὺ μοῦ συνέβη κατὰ τὸ τελευταῖο μου ταξεῖδι στὴν Ἀγγλία... Ἀποβιβαζόμενος στὸ Λονδῖνο ἕνα Σαββατόβραδο....

Ὁ κ. Φλὸκ ἔσκυψε πρὸς τὸ συνομιλητή του μὲ τὸ κεφάλι του ἀκουμπισμένο στὸ χέρι, γιὰ ν' ἀκούση καλύτερα. Μὰ ἐνῶ ὁ κ. Βεναλὸν μιλοῦσε, ὁ κ. Φλὸκ δὲν τὸν ἄκουγε, γιατὶ εἶχε παραδοθεῖ σὲ σκέψεις.

Παραβαλλομένη μὲ τὴν περιπετειώδη καὶ διαρκῶς ἐναλλασσομένη ζωὴ τοῦ καινούργιου του φίλου, πόσο ἄχαρη, μονότονη καὶ θλιβερὴ τοῦ φαινόταν ἡ δική του ὕπαρξις ! "Ὅλη του ἡ δραστηριότης περιοριζόταν ἀνάμεσα στοὺς τέσσερες ἄσπρους τοίχους τοῦ γραφείου του, στὰ καθήκοντά του ὡς ὑπουργικοῦ ταμηματάρχου ! Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ πάλι, κάθε φιλοδοξία του, κάθε ὄνειρό του ἐσκόνταφτε ἀδιάκοπα στὴ σύζυγό του, στὴν ἀποδειγματικὴ καὶ αὐστηρὴ κ. Φλόκ. Στὰ μάτια τοῦ κόσμου περνοῦσε βέβαια ὡς εὐτυχής, μὰ ἐπειδὴ ἔχει κανεὶς ἕνα σπίτι, μιὰ πιστὴ σύζυγο, τὰ οἰκονομικά του ἐν τάξει καὶ τὴν ἐκτίμησι τῆς θυρωροῦ του, μπορεῖ νὰ εἶνε γι' αὐτὸ πραγματικὰ εὐτυχής ;

Ὄχι, ἀπαντοῦσε μὲ πεποίθησι ὁ κ. Φλόκ, ὅταν ὑπέβαλε τὸ ἐρώτημα στὸν ἑαυτό του...

Ὦ ! ἂν μποροῦσε νὰ διαγράψη γιὰ πάντα ὅλο τὸ παρελθόν του, νὰ δώση τὴν παραίτησί του ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο, νὰ ἐγκαταλείψη τὴν κ. Φλόκ, νὰ ξεφύγη ἀπ' αὐτὴ τὴ νάρκη του καὶ νὰ γίνη ἄλλος ἄνθρωπος !... Ὦ, ἂν μποροῦσε ν' ἀρχίση μιὰ καινούργια ζωή, ἡσυχάτη περιπέτειες καὶ πάθη !... Ὦ ! πόσο θὰ ἦταν εὐτυχής !... Μὰ δι' αὐτὰ ἦταν πράγματα ἀδύνατα, γιατὶ τὸν συγκρατοῦσαν πολλοὶ δεσμοὶ μὲ τὴν τυραννικὴ ζωή του... Γιὰ νὰ τὸ πετύχη αὐτό, θὰ ἔπρεπε νὰ συμβῆ κάποιο γεγονὸς καταπληκτικό, ἀπροσδόκητο, ποὺ νὰ τὸν χωρίση γιὰ πάντα ἀπὸ τὸ παρελθόν.

Ἐντωμεταξύ, ὁ κ. Βεναλόν, ὁ ὁποῖος εἶχε τελειώσει τὴν ἱστορία του, τὸν ρώτησε :

— Ἔ, λοιπόν ; Πῶς σᾶς φάνηκε ;

— Πολὺ διασκεδαστική..., ἀπάντησε ὁ κ. Φλόκ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε ἀκούσει τίποτε.

— Τί λέτε ; εἶπε ὁ κ. Βεναλόν. Βρίσκετε διασκεδαστικὴ μιὰ περιπέτεια, στὴν ὁποία λίγο ἔλειψε νὰ σκοτωθῶ....

Μὰ δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμα καλὰ—καλὰ τὴ φράσι του, ὅταν ἔξαφνα ἕνας τρομακτικὸς κρότος ἀκούστηκε. Τὸ ἐξπρές, ποὺ ἔτρεχε μὲ ὅλη του τὴν ταχύτητα, εἶχε ἐκτροχιαστεῖ... Φωνὲς φρίκης ἀντήχησαν καὶ οἱ κύριοι Φλὸκ καὶ Βεναλὸν σωριάστηκαν λιπόθυμοι μέσ' στὰ συντρίμμια....

* * *

Ὅταν ὁ κ. Φλὸκ συνῆλθε, τοῦ φάνηκε πὼς αἰῶνας ὁλόκληρος εἶχε περάσει ἀπ' τὴ μοιραία στιγμὴ τῆς καταστροφῆς. Μά, σιγὰ—σιγὰ τὸ πνεῦμα ἄρχισε ν' ἀνακτᾶ τὴ διαύγειά του καὶ κύτταξε γύρω του.

Βρισκόταν περιστοιχισμένος ἀπὸ ἕνα ἀπεοίγραττο σωρὸ συντριμμάτων. Ἐπονοῦσε σὲ ὅλο του τὸ κορμί... Μὰ τὸ σπουδαῖο ἦταν πὼς ἐζοῦσε καὶ πὼς ἦταν τραυματισμένος πολὺ ἐλαφριά. Μιὰ ἀπέραντη χαρὰ πλημμύρισε τὴν καρδιὰ τοῦ κ. Φλόκ.

Κραυγὲς ἀπελπισίας, στεναγμοὶ ὀδύνης, ἀντηχοῦσαν γύρω του. Καὶ ὁ κ. Φλόκ, κυττάζοντας τὸ θέαμα τῆς καταστροφῆς σὲ δλη του τὴ φρίκη, ἔννοιωσε περηφάνεια, γιατὶ εἶχε ξεφύγει ἀπὸ τὴ μοίρα του.

Μὰ τὰ μάτια του ἔπεσαν ἔξαφνα ἐπάνω σ' ἕναν ἄμορφο καὶ καταματωμένο ὄγκο ποὺ κοίτονταν κοντά του. Ἀπὸ τὰ ροῦχα του κατάλαβε πὼς ἦταν τὸ πτῶμα τοῦ δυστυχισμένου Βεναλόν. Τὸ πρόσωπό του ἦταν ἐντελῶς παραμορφωμένο. Ὡστόσο, θέλοντας νὰ βεβαιωθῆ πὼς πράγματι ὁ φίλος του ἦταν νεκρός, ἄπλωσε τὸ χέρι του πρὸς τὴν καρδιά. Μὰ τίποτε δὲν ἀκουγόταν. Ἐτοιμαζόταν ν' ἀποτραβήξη τὸ χέρι του, ὅταν ἔξαφνα τὸ ἔνγεμωσμένο πορτοφόλι τοῦ ἑκατομμυριούχου ταξειδιώτου...

Τότε μιὰ σατανικὴ σκέψις πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ τοῦ κ. Φλόκ.

Ἀμέσως ἀργὰ—ἀργὰ κατώρθωσε ν' ἀποσύρη τὰ πόδια του ἀπ' τὰ συντρίμμια ποὺ τὰ εἶχαν πλακώσει. Ἐλεύθερος τότε, σύρθηκε ὡς τὸ πτῶμα τοῦ φίλου του, πῆρε τὸ πορτοφόλι του καὶ τὸ ἄνοιξε. Χαρτιὰ παντὸς εἴδους ξέφυγαν ἀπὸ μέσα... Χρήματα ἄρθρωνα, ἕνα βιβλιάριο τσὲκ καὶ διάφορα πιστοποιητικὰ τοῦ σκοτωμένου...

Ὅλ' αὐτὰ ἀχριβῶς χρειαζόταν καὶ ὁ κ. Φλόκ. Καὶ μὲ μᾶς τότε ὅλα τὰ ὄνειρά του καθορίστηκαν. Ἡ τύχη τὸν εἶχε εὐνοήσει μ' ἕνα τρόπο καταπληκτικό...

Ποιὸς μποροῦσε νὰ τὸν ἐμποδίση τώρα νὰ οἰκειοποιηθῆ τὴν προσωπικότητα τοῦ κ. Βεναλόν ; Ὁ τελευταῖος οὔτε συγγενεῖς, οὔτε φίλους εἶχε γιὰ νὰ τὸν ἀναγνωρίσουν. Ἔφτανε νὰ κλέψη τὰ χαρτιά του καὶ τὰ χρήματά του, γιὰ νὰ πάρη τὴ θέσι του, νὰ συνεχίση τὰ ταξεῖδια του, νὰ τρέξη πρὸς τὶς περιπέτειες, νὰ ζήση ἐλεύθερα καὶ ἀνεξάρτητα. Συγχρόνως τοῦ ἦταν εἰκολότατο νὰ χώση στὶς τσέπες τοῦ πτώματος μὲ τὸ παραμορφωμένο πρόσωπο τὰ δικά του χαρτιὰ γιὰ νὰ τὸ περάσουν ὅλοι γιὰ τὸ πτῶμα τοῦ κ. Φλόκ. Ἔτσι ὁ κ. Φλὸκ θὰ πέθαινε γιὰ πάντα γιὰ ὅλο τὸν κόσμο καὶ γι' αὐτὴν ἀκόμα τὴ γυναίκα του, ὤ, γι' αὐτὴν προπάντων !...

Ὁ ἴλιγγος τῆς εὐτυχίας εἶχε ζαλίσει τὸν κ. Φλόκ. Φανταζόταν τώρα τί θὰ ἔκανε μόλις θὰ ἔφευγε ἀπὸ κεῖ. Θὰ ξύριζε τὰ μουστάκια του καὶ τὰ γένεια του καὶ θὰ πήγαινε στὴ Χάβρη. Ἐκεῖ θὰ ἐπιβιβαζόταν στὸ πρῶτο ὑπερωκεάνειο ποὺ θὰ ἔφευγε γιὰ τὴν Ἀμερική. Μόλις θὰ ἔφτανε στὸν Νέο Κόσμο, θὰ τραβοῦσε ὅπου τὸν ὁδηγοῦσε τὸ κέφι του. Ἡ περιουσία τοῦ Βεναλὸν τοῦ ἐπέτρεπε τώρα νὰ κάνη τὶς μεγαλείτερες τρέλλες. Ἦταν ἐλεύθερος. Μποροῦσε νὰ κινῆται σύμφωνα μὲ τὴ διάθεσί του, νὰ τρώη ὁπότε θέλει, νὰ κάνη ὅ,τι τοῦ κατεβαίνει...

Χωρὶς νὰ διστάση καθόλου, ὁ κ. Φλὸκ ἄλλαξε τὰ ποντοφόλια. Ἔπειτα, ἱκανοποιημένος, ξαπλώθηκε κάτω καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη, ζητῶντας βοήθεια.

Ἀμέσως μερικοὶ ἄνθρωποι ἔτρεξαν ἐκεῖ, οἱ ὁποῖοι μὲ χίλιες προφυλάξεις τὸν ἔβγαλαν ἀπ' τὰ συντρίμμια. Ὅταν στάθηκε ὄρθιος, ἄρχισε νὰ ψάχνεται.

—Εἶσθε πληγωμένος ; τὸν ρώτησε κάποιος.

—Μὰ τὴν πίστι μου, ὄχι... Ὑποφέρω μόνο λίγο στὰ νεφρά...

Ἔπειτ' ἀπ' τὴν ἀπάντησι αὐτή, οἱ ἄνθρωποι ἀπομακρύνθηκαν, πηγαίνοντας νὰ προσφέρουν τὴ συνδρομή τους σὲ ἄλλους... Τότε ὁ κ. Φλὸκ ἔννοιωσε μι' ἀπέραντη θλίψι.

Πῶς ; Δὲν τὸν λυπόντουσαν καθόλου !... Κανεὶς δὲν θὰ τὸν λυπόταν στὸ ἑξῆς, ἀφοῦ μὲ τὴν ταυτότητα τοῦ Βεναλόν, δὲν θὰ εἶχε οὔτε συγγενεῖς, οὔτε φίλους !... Τίποτε δὲν τοῦ φαινόταν πιὸ τρομερὸ ἀπ' αὐτό...

Ἔτσι, μονομιᾶς ἄρχισε νὰ συλλογίζεται τὴν καινούργια του ζωή. Στὸ ἑξῆς θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε διαρκῶς βιαστικός, νὰ πηδᾶη στὰ τραῖνα, νὰ τρώη σὲ κουζίνες ἄγνωστες, νὰ ὑποφέρη ἀπὸ τὴ ναυτία, νὰ φοβᾶται τοὺς λωποδύτες καὶ τοὺς τυχοδιῶκτες... Στὸ ἑξῆς δὲν θὰ ἔνοιωθε πειὰ τὴ γλύκα ποὺ ἀπολαμβανε κανονίζοντας τὴν πίτα του κοντὰ στὸ τζάκι, οὔτε τὴ γοητεία τοῦ ὕπνου στὴν πολυθρόνα τοῦ γραφείου του...

Μὲ τὶς σκέψεις αὐτές, ἔννοιωσε τὴν ἀγωνία τοῦ ἀγνώστου νὰ τοῦ σφίγγη τὴν καρδιὰ καὶ ἔξαφνα ὅλες ἡ ὡραῖες του ἀποφάσεις, ὅλα του τὰ ὄνειρα διαλύθηκαν...

Ἡ συνήθεια εἶχε νικήσει τὶς ἐπιθυμίες του... Τὸ μόνο ποὺ ἤθελε τώρα ἦταν νὰ εἶνε αἰωνίως ὁ σύζυγος τῆς κ. Φλόκ, ὁ ἀστὸς ποὺ τὸν ἐκτιμοῦσε ἡ θυρωρός του, ὁ γραφειοκράτης ποὺ δὲν εἶχε ὄνειρα... Καὶ μὲ τὴ σκέψι, ὅτι ἡ ζωή του θὰ ἐξακολουθήση νὰ εἶνε πάντοτε ἡ ἴδια, ἔνοιωσε τὸν ἑαυτό του εὐτυχισμένο...

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ διηγήματος Μωρὶς Ροστάν.

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΒΡΑΔΥ

(Τοῦ ΛΟΓΚΦΕΛΟΟΥ)

Ἡ μέρα φεύγει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ τὸ σκοτάδι πέφτει ἀργὰ ἀπ' τὰ φτερὰ τῆς νύχτας, ὅπως τὸ πούπουλο ποὺ πέφτει ἀπ' τὶς φτεροῦγες ἑνὸς ὑψωμένου ἀητοῦ.

Βλέπω τὰ φῶτα τοῦ χωριοῦ ποὺ λάμπουν μέσα στὴ βροχὴ καὶ στὴν ὁμίχλη, καὶ μιὰ θλῖψι κυριεύει τὴν καρδιά μου, μιὰ θλῖψι ποὺ μοῦ εἶν' ἀδύνατο νὰ τὴ διώξω...

Ὦ, ἔλα, διάβασέ μου, ἀγαπημένη, κανένα τρυφερὸ τραγοῦδι, κανένα παράπονο τῆς καρδιᾶς, γιὰ νὰ φύγη ἡ ταραχὴ τῆς ψυχῆς μου καὶ νὰ λείψουν ἡ φροντίδες τῆς ἡμέρας !...

Διάβασέ μου κανέναν ταπεινὸ τραγουδιστή, ποὺ τὸ τραγοῦδι του βγῆκε ἀβίαστο ἀπ' τὴν καρδιά μου, σὰν τὴν ξαφνικὴ καλοκαιριάτικη βροχὴ ἢ σὰν τὰ δάκρυα τῶν ματιῶν μας.

Νὰ μοῦ διαβάσης κανέναν ποιητὴ λησμονημένο ποὺ ἀνάμεσα στοὺς καημοὺς τῆς ἡμέρας καὶ στὶς ἀγρύπνιες τῆς νύχτας ν' ἄκουγε πάντα στὴν ψυχή του μελωδίες ἐξαίσιες.

Μονάχα τέτοια τραγούδια, ποὺ κατεβαίνουν ὕστερ' ἀπ' τὴν προσευχὴ σὰν εὐλογία, μποροῦνε νὰ καταταραῦνουν τὶς πολλές μου φροντίδες...

Κι' ὕστερα διάβασέ μου, μές ἀπὸ τ' ἀγαπημένο σου βιβλίο, τὸ τραγοῦδι ποὺ σ' ἀρέσει ξεχωριστά, χαρίζοντας στὴ ρίμα τοῦ ποιητῆ τὴ γοητεία τῆς φωνῆς σου...

Ἡ νύχτα τότε θὰ γεμίση ἀπὸ μουσικὴ κ' ἡ ἔγνοιες θὰ διαλυθοῦν τὰ τσαντίρια τους σὰν τοὺς γύφτους, καὶ σὰν αὐτοὺς θὰ φύγουν σιωπηλά...

ΤΟ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟ ΕΝΟΣ ΑΟΙΔΟΥ

Ἀπάνω στὸν τύμβο τοῦ διασήμου ἀοιδοῦ τῆς Ἱσπανικῆς Αὐλῆς Πίντο ὑπάρχει ἡ ἀκόλουθη ἐπιγραφή :

«Ἐνθάδε κεῖται ὁ Ἰωάννης Πίντο, ὁ Ὀρφεὺς τῆς Ἱσπανίας. Κατὰ τὴν ἄφιξί του στὸν οὐρανὸ ἡ φωνή του ἔσμιξε μὲ τὶς φωνὲς τῶν ἀγγέλων. Ἀλλὰ μόλις τὴν ἄκουσε ὁ Κύριος ἀνεφώνησε : «Σωπάστε ἀμέσως ὅλοι κι' ἀφῆστε τὸν Πίντο νὰ τραγουδήση μόνος !».

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ ΤΟΥ 21

Ὁ Πετρόμπεης γιὰ τὸν Καποδίστρια. «Ἀνάθεμα στοὺς ξένους». Ὁ λόρδος Βύρων στὸ Μεσολόγγι. Ὅπου προκισθάνεται τὸ θάνατό του. Τὸ μαχαῖρι τοῦ ἐπαναστάτου. Ὁ Ρῖζος Νερουλὸς κι' ὁ Ἐξαρχόπουλος. Μιὰ σάτυρα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μιὰ ἡμέρα τοῦ 1840 ὁ Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης βρισκόταν στὸ σπίτι τοῦ ἰατροφιλοσόφου Διονυσίου Πύρρου μαζὺ μὲ ἄλλη συντροφιά. Σὲ μιὰ στιγμή, ὁ στρατηγὸς Μακρυγιάννης ποὺ ἦταν κι' αὐτὸς ἐκεῖ, ἄρχισε νὰ καταχρίνη τὸν Βασιλέα Ὄθωνα, γιατὶ δὲν ἐλάμβανε ὡς παράδειγμα τὸν Καποδίστρια καὶ δὲν ἄλλαξε πολιτική.

Τότε ὁ Πύρρος, φίλος τοῦ Μπεηζαδὲ Γεωργάκη Μαυρομιχάλη, ἑνὸς ἐκ τῶν δολοφόνων τοῦ Καποδίστρια, ἄρχισε νὰ καταφέρεται κατὰ τοῦ Κυβερνήτου.

— Δὲν ὑπολογίζεις καλὰ τὰ πράμματα, φιλόσοφε, διέκοψε ὁ Πετρόμπεης. Ἀνάθεμα τοὺς ξένους ποὺ ἦσαν ἡ αἰτία καὶ ἐγὼ νὰ χάσω τοὺς γυιούς μου καὶ τὸ Ἔθνος ἕνα πολιτικόν, ποὺ δὲν θὰ τὸν ξαναβρῶ πειά... Ἀνάθεμά τους !...

* * *

Ὁ ἰατρὸς Μίλιγγεν, ὁ ὁποῖος ἐνοσήλευε τὸ Βύρωνα κατὰ τὴν ἀσθένειά του, διηγεῖται ὅτι πρὶν ἀρρωστήσει τὸν ἐπεσκέφθη μιὰ βραδυὰ στὸ Μεσολόγγι, μαζὺ μὲ τὸν φιλέλληνα Φίνλεϋ. Ὁ διακεκριμένος αὐτὸς φιλέλλην εἶχε σταθεῖ στὸ Μεσολόγγι ἀπὸ τὸν Ἀνδροῦτσο γιὰ νὰ προσκαλέση τὸν ποιητὴ στὰ Σάλωνα.

Ὁ Βύρων ἦταν κακοδιάθετος τὴ βραδυὰ αὐτὴ κι' ἄρχισε νὰ λέη στοὺς δυὸ ἐπισκέπτες του :

— Ὅλη τὴν ἡμέρα σήμερα τὴν ἐπέρασα μὲ τὴ σκέψι ὅτι ἔκλεισα τὰ τριανταέξη μου χρόνια. Ἡ μητέρα μου ἦταν προληπτικὴ καὶ πίστευε πολὺ στὰ ὄνειρα καὶ στὶς προφητεῖες. Ὅταν ἤμουν νέος καὶ βρισκόμουν στὴ Σκωτία, ρώτησα κάποτε μιὰ Τσιγγάνα γιὰ τὴν τύχη μου. Ἐκείνη κύτταξε τὴν παλάμη μου καὶ τὴ συμβούλευψε νὰ μὲ προφυλάη ὅταν θὰ κλείσω τὰ τριανταέξη χρόνια. Λοιπὸν στὶς 22 τοῦ περασμένου Γενάρη μπῆκα στὰ τριανταεφτά. Πέστε με προληπτικὸ ἂν θέλετε, γελᾶστε ἂν μπορῆτε, ἀλλὰ μάθετε ὅτι ἐγὼ ἔχω ὡρισμένες δεισιδαιμονίες. Τὴν Παρασκευὴ καὶ τὴν Κυριακὴ ποτὲ δὲν ἐπεχείρησα νὰ κάμω κάτι τι, γιατὶ ὅλες ἡ ἀτυχίες μου αὐτὰς τὶς δυὸ μέρες μοῦ συνέβησαν... Ἔτσι καὶ τώρα ποίκλεισα τὰ 36 χρόνια μου φοβᾶμαι ὅτι κάτι κακὸ θὰ μὲ βρῆ !...

Καὶ τὸν βρῆκε. Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ κρυολόγησε καὶ πέθανε...

* * *

Στὸ μαχαῖρι ἑνὸς Κρητικοῦ ἐπαναστάτου, κατὰ τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1897, ἦταν χαραγμένο τὸ ἑξῆς τετράστιχο :

Μὲ τοῦτο τὸ μαχαῖρι μου,
τὴν Ἕνωσι θὰ κάνω,
καὶ δὲν φοβᾶμαι, μὰ τὸ Θιό,
Πασιάδες καὶ Σουλτάνο !..

* * *

Παραθέτουμε κατωτέρω ἕνα σατιρικὸ ποίημα ποὺ γράφηκε ἀπὸ τὸν λόγιο τοῦ παρελθόντος αἰῶνος Ἰάκωβο Ρῖζο Νερουλό, γιὰ τὸν περίφημο Ἐξαρχόπουλο, ἕναν περιεργότατο τύπο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴ μανία νὰ στιχουργῆ δημιουργῶντας λέξεις καὶ σχήματα ὀρθῆς τοῦ ἐμπνεύσεως. Ἰδοὺ τὸ ποίημα :

Μὰ μάτια θεαφορκάπιστα, μὲ φρύσιες σὰν ἀγκάθια,
μ' αὐτὰ φάσαν καλάθια,
μὲ βαθυτάτους καὶ γοστρὸς, ἀλλὰ κενοὺς κρυτάφους
ὡσὰν Αἰγύπτης τάφους,
μὲ μαγουλὰ τηγανητὰ, μὲ χείλη ρουφηγμένα
πρασιναμαυρισμένα,
μ' οὐρανοκατεβάχω μέτωπο, μ' ἀγκυλωτὸ πηγοῦνι,
ἀσκρὸ ὡς τὸ Ζυτοῦνι,
μὲ μύτη μυτζανοειδὴ (1) μυτιῶν ἀπείρων χρείαν,
ἤγουν κρυφῶν ἀξίαν,
μ' ἐπιδερμίδα ἐγουζαντὶ λακέρδας χρώμα σαπίας
καὶ μὲ λαρδὶ πάπιας κοπίας
ὁ μέγας Ἐξαρχόπουλος ἐμπνέεται πολλάκις
Αἰγαίου στενοβράκης,
ἀπὸ τὲς τετραπόδαρες τῆς Ἀρκαδίας Μούσας
τὸν Μάτιον φαλλούσας,
Ἰδοὺ τὸν, τώρα ρεύγεται, δυσχωνευσίας στίχων
ἀπασχολοῦντων ἤχων...
Ἀκοῦστε τὸν, ἀκοῦστε τον, τὲς μύτες πλὴν τοῦτουμπῶστε !...
καὶ πέντε μοῦντζες δῶστε !...

(1) Μ α τ ζ ά ν ε ς τοῦρκισι! λέγονται τὰ κραμβολάχανα.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ PAUL ROUGET

ΓΕΡΟΝΤΟΚΟΡΗ

(Ἀπὸ τὸ Ἡμερολόγιο τῆς Ἀλίκης Ντρενώ).

Ἀπρίλιος 1898.—«Πρέπει νὰ τὸ πάρω πειὰ ἀπόφασι. Δὲν εἶμαι παρὰ μιὰ γερροντοκόρη. Γερροντοκόρη!... Τί κρύα, τί ἄοχημη λέξις! Καὶ ὅμως πρέπει νὰ τὴν συνηθίσω καὶ νὰ τὴν παραδεχτῶ. Ναί: Κύτταξα πρὸ ὀλίγου στὸν καθρέφτη καὶ εἶδα, ὅτι δὲν εἶμαι πειὰ καλόλου νέα κ' ὥμορφη. Ἔχω ρυτίδες στὸ μέτωπο καὶ γύρω στὰ μάτια. Τὸ χαμόγελό μου δὲν εἶνε πειὰ θελκτικό, ὅπως πρῶτα. Καὶ τὸ πρόσωπό μου ἔχασε τὴ φρεσκάδα του. Θεέ μου, πόσο εἶνε δύνηρὸ νὰ γερνάη κανείς!... Δὲν ἤμουν ποτὲ πολὺ ὡραία, ἀλλὰ δὲν ἤμουν κ' ἄτχημη. Ὡστόσο δὲν παντρεύτηκα, γιατὶ ἤμουν φτωχή. Κι' ἤμουν ἀόμα ὅσο μποροῦσε λογική. Ἔπτυγα κάθε ἐπιθυμία τῆς καρδιᾶς μου. Ὑπέφερα ὅμως... Γιατὶ εἶνε τρομερὸ νὰ προσπαθῆς νὰ πνίγης τοὺς πόθους τῆς καρδιᾶς σου... Μὰ πάει πειά, τελείωσε... Λίγο καιρὸ πρίν, ἔλπιζα ἀκόμα. Σήμερα ὅμως ὁ καθρέφτης μου μοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβω καλὰ ὅτι γέρασα... Εἶμαι μιὰ γερροντοκόρη!... Καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ ξεχνῶ. Εὐτυχῶς ἔχω γιὰ συντροφιά μου τὴ βελόνα μου καὶ τὰ κανταηνάκια μου στὸ κλουβί. Ράβω ὅλη μέρα σχεδόν, ἐνῶ τὰ χρυσᾶ μου πουλάκια κελαϊδοῦν... Εἶνε ἄνοιξις, ὁ ἥλιος λάμπει, ὁ οὐρανὸς εἶνε ὁλογάλανος, τὰ δέντρα ἀνθίζουν. Μοῦ ἔρχονται δάκρυα στὰ μάτια... Ὅσο κ' ἂν εἶμαι γενναία καὶ λογική, εἶνε στιγμὲς ποὺ ἡ μοναξιά μου μὲ πνίγει...

* * *

Ὀκτώβριος 1898.—Εἶνε τώρα ὀχτὼ μέρες ποὺ μοῦ φαίνεται, ὅτι ὀνειρεύομαι. Μοῦ συνέβη κάτι ἀνέλπιστο. Πέρσυ εἶχα ἀγοράσει ἕνα λαχεῖο. Καὶ μὲ τὸ λαχεῖο αὐτό, ποὺ τὸ εἶχα σχεδὸν ξεχάσει, κερδίζω ἄξαφνα ἑκατὸ χιλιάδες φράγκα!... Γιὰ μένα εἶνε ἕνα πολὺ μεγάλο ποσὸν αὐτό. Εἶνε θησαυρός! Ἔγινα πλούσια σὲ μιὰ στιγμή, ἐγὼ ποὺ ἤμουν τόσο φτωχή!... Μὰ ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὴ μεγάλη αὐτὴ χαρά, μοῦ ἦρθε μιὰ μεγάλη λύπη. Ἡ ἀδελφή μου Ἀδελίνα, δεκαπέντε χρόνια μεγαλείτερή μου, καὶ χήρα ἀπὸ καιρό, πέθανε στὴ Λωρραίνη. Τὰ παιδιά της, ὁ Πέτρος κ' ἡ Ἰωάννα, εἶνε ἀκόμα ἀνήλικα. Εἶχε παντρευτεῖ ἀπὸ ἔρωτα ἡ ἀδελφή μου Ἀδελίνα. Ἤτανε ὥμορφη κ' ἀγάπησε ἕνα φτωχὸ ἐργάτη. Τῆς λέγανε, ὅτι καθὼς ἦταν ὡραία, τῆς ἄξιζε νὰ πάρη ἕναν καλύτερο, μιὰ ἐκείνη ἤθελε νὰ κάνη ἕνα γάμο ἔρωτος καὶ ὄχι συμφέροντος. Ἀλλὰ δυστυχῶς, ἔπειτα ἀπὸ μερικὰ χρόνια, ἀφοῦ παντρεύτηκε, ἡ φτωχή μου ἀδελφή, ἔμεινε χήρα. Ὁ γαμπρός μου ἔπεσε μιὰ μέρα ἀπὸ μιὰ στάγη, ὅπου ἐργαζόταν, καὶ σκοτώθηκε!... Ἀπὸ τότε ἡ ζωὴ ἔγινε σκληρὴ καὶ δύσκολη γιὰ τὴν ἀδελφή μου καὶ τὰ παιδιά της. Ἀλλὰ ἦταν γενναία, ἡ καϋμένη ἡ Ἀδελίνα. Ἐργάστηκε γιὰ νὰ ζήση τὰ παιδάκια της. Ἐγώ, δυστυχῶς, δὲν μποροῦσα νὰ τὴ βοηθήσω, ὅπως ἤθελα. Πότε—πότε τῆς ἔστελνα κανένα μικρὸ δῶρο ἀπὸ τὶς οἰκονομίες μου. Καὶ τώρα τὰ καυνούϊλα τους; Μὰ νὰ ποὺ εὐτυχῶς ἐγὼ τώρα εἶμαι πλούσια! Θὰ πάω νὰ ζήσω μαζύ τους...

* * *

Ἰανουάριος 1899.—Βρῆκα τ' ἀνήψα μου σὲ ἀξιοθρήνητη κατάστασι. Ἡ δυστυχία τους ἦταν μεγάλη. Ἡ Ἰωάννα εἶνε δέκα ἑφτὰ ἐτῶν. Εἶνε πολὺ ὥμορφη, μοιάζει τῆς μητέρας της. Ὁ Πέτρος εἶνε δέκα πέντε. Τοὺς λατρεύω καὶ τοὺς δύο. Δὲν θέλω νὰ εἶμαι τίποτε ἄλλο, παρὰ ἡ «θεία» αὐτῶν τῶν παιδιῶν. Καὶ ὅμως, ἡ καρδιά μου δὲν ἔπαψε νὰ χτυπᾶ. Ἄχ, τὸ γράφω καὶ μοῦ φαίνεται σὰν ὄνειρο. Κι' ὅμως ναί... Ἡ καρδιά μου χτύπησε χτὲς πολὺ δυνατά, ὅταν ἔξαφνα, ἐντελῶς τυχαία, βρέθηκα μπροστὰ στὸν Γασπάρ, τὸν παλιό μου γείτονα. Γιατὶ ἔχω μεγαλώσει κ' ἐγὼ στὴ Λωρραίνη. Ἀπὸ μικροῦλα ἀκόμα συλλογιζόμουνα τὸν Γασπάρ. Ὅταν ἔγινα δέκα ἕξη χρόνων, κοκκίνιζα ὅταν τὸν ἔβλεπα. Ἤταν τρία χρόνια μεγαλείτερός μου. Μὰ ἐκεῖνος δὲν μὲ κύτταξε, δὲν μὲ πρόσεχε. Ἤμουν φτωχὴ κ' ἦταν πλούσιος. Ἄ, πόσο ὑπέφερα γιὰ τὴν ἀδιαφορία του! Ἐξ αἰτίας τῆς ἀδιαφορίας του αὐτῆς ἀναγκάστηκα νὰ ξενητευτῶ. Καὶ χτές, ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, τὸν ξαναεῖδα. Μὲ χαιρέτησε πρῶτα ἐκεῖνος, κ' ἐγὼ κοκκίνισα, ὅπως κοκκίνιζα ὅταν ἤμουνα δεκάξη χρόνων. Ταράχτηκα, ἔτρεμα... Καὶ τώρα ποὺ γράφω αὐτὰ τὰ λόγια, εἶμαι ἀκόμα συγκινημένη. Νοιώθω κάτι ἀνεξήγητο, ἕνα παράξενο συναίσθημα, ποὺ εἶνε σὰν χαρὰ καὶ σὰν λύπη συγχρόνως. Μὰ ὄχι! Πρέπει νὰ εἶμαι λογική... Πρέπει νὰ ἐπιβλήθω στὴ φτωχή μου καρδιά, ποὺ εἶνε δυστυχῶς ἀκόμα ζωντανή. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶ, ὅτι εἶμαι γερροντοκόρη καὶ «θεία».

* * *

Φεβρουάριος 1899.—Τρέμω ὅλη ἀκόμα!... Πρὸ ὀλίγου ὁ Γασπὰρ ἦταν ἐδῶ. Ἤμουν μόνη. Καὶ μοῦ εἶπε ὅ,τι περίμενα τόσον καιρὸ νὰ μοῦ πῆ... Μοῦ εἶπε, ὅτι μ' ἀγαπάει!... Θεέ μου, τί ὄνειρο!... Ναί, ναί, φαίνεται ὅτι μ' ἀγαποῦσε ἀπὸ πολὺ νέος, ἀλλὰ δὲν τολμοῦσε τότε νὰ μοῦ τὸ πῆ. Ὑπέφερε πολὺ ὅταν ἔφυγα, μὲ συλλογιζόταν σ' ὅλο τὸ διάστημα ποὺ ἔλειπα καὶ χάρηκε πολὺ ὅταν μὲ ξαναεῖδε ἔξαφνα. Τί ὡραῖο ποὺ εἶνε νὰ ἀκούη κανεὶς αὐτὰ τὰ λόγια, ὅταν ἔχει ὑποφέρει πολλὰ κ' ἔχει ζήσει μόνος, ὅπως ἐγώ!... Ἤθελα νὰ φωνῶ ἀδιάφορη σ' ὅσα μοῦ ἔλεγε, ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ κρύψω τὴν συγκίνησί μου. Καὶ ὁ Γασπὰρ ἐξακολουθοῦσε νὰ μιλάη: —«Φτάνει, μοῦ εἶπε, νὰ θέλετε καὶ θὰ σᾶς κάνω γυναῖκα μου!» Φτάνει νὰ θέλω;... Μὰ τί ἄλλο θέλω, παρὰ νὰ μὴν εἶμαι μόνη στὴ ζωή μου καὶ νὰ γίνω γυναῖκα τοῦ Γασπάρ; Κλαίω ἀπὸ χαρά... Τί εὐτυχία, τί γλυκειὰ εὐτυχία, νὰ ζῶ σιμὰ σὲ μιὰ καρδιά, ἡ ὁποία θὰ χτυπᾶ γιὰ μένα μόνο, καὶ θὰ μπορῶ νὰ τῆς ἐμπιστεύομαι ὅλα δσα νοιώθω!...

Σήμερα δὲν ἔχω νὰ γράψω στὸ ἡμερολόγιό μου, παρὰ μιὰ θλίψεις καὶ δάκρυα...

* * *

Μάρτιος 1899.—Ἀλλοίμονο, σήμερα δὲν ἔχω νὰ γράψω στὸ ἡμερολόγιό μου, παρὰ μόνο μιὰ θλίψεις καὶ δάκρυα. Καὶ ὅμως πόσο εὐτυχισμένη ἤμουν λίγες μέρες πρίν! Ἀλλοίμονο!... Εἶχα ξεχάσει, ὅτι χάθηκε πειὰ γιὰ μένα ἡ εὐτυχία!... Ἡ Ἰωάννα, τὴν ὁποίαν θεωροῦσα ἀκόμη παιδί, μοῦ ἐκμυστηρεύτηκε ὅτι ἀγαπᾶ ἕνα νέο. Εἶνε ἀξιωματικός, ἀλλὰ φτωχός. Ἡ Ἰωάννα κλαίει πικρά, γιατὶ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παντρευτοῦν. Τὰ καϋμένα τὰ παιδιά!... Πῶς ἀγαπιοῦνται!... Μοῦ ἔδειξε ἡ ἀνηψιά μου μερικὰ γράμματά του. Τί εἰλικρινῆς, τί θερμὴ ἀγάπη!... Τί νὰ κάνω τώρα; Πρέπει νὰ τοὺς σώσω ἐγώ. Πρέπει νὰ προκίσω τὴν Ἰωάννα. Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ πάρη ἕνας ἀξιωματικὸς μιὰ προῖκα, τὸ λιγώτερο, τριάντα χιλιάδες φράγκα. Εἶνε πολλὰ γιὰ μᾶς. Ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ γίνη διαφορετικά, πρέπει νὰ τὰ δώσω ἐγώ. Γιὰ τὶς σπουδὲς τοῦ Πέτρου ἔχω καταθέσει ἤδη εἴκοσι χιλιάδες στὴν Τράπεζα. Ὅταν ὅμως εἶπα στὸ Γασπάρ, ὅτι θέλω νὰ προκίσω τὴν Ἰωάννα, αὐτὸς ἔγινε ἔξω φρενῶν. —«Εἶνε τρέλλα, μοῦ εἶπε, αὐτὸ ποὺ θὰ κάνης. Εἶνε μεγάλη τρέλλα!» Κι' ὅταν τοῦ εἶπα, ὅτι κατέθεσα στὴν Τράπεζα εἴκοσι χιλιάδες στ' ὄνομα τοῦ Πέτρου, τότε πειὰ ἀγρίεψε, ἔγινε σωστὸ θηρίο!... —«Εἶσαι γιὰ δέσιμο! μοῦ εἶπε. Καὶ πρέπει νὰ ξέρης, ὅτι ἂν δώσης καὶ τὶς τριάντα χιλιάδες στὴν Ἰωάννα, τότε δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνη ὁ γάμος μας...». Κ' ἔτσι πειὰ κατάλαβα... Ὁ Γασπὰρ δὲν μ' ἀγαποῦσε. Ἤθελε νὰ μὲ πάρη γιὰ τὰ χρήματά μου. Ἔμαθα, ὅτι πέρασε τὰ νειάτα του διασκεδάζοντας. Κ' ἔχασε ὅλη του τὴν περιουσία. Καὶ τώρα;... Τώρα θὰ μείνω ἐντελῶς μόνη στὴ ζωή. Ἡ Ἰωάννα θὰ παντρευτῆ, ὁ Πέτρος θὰ πάη νὰ σπουδάση. Τί θὰ γίνω μόνη; Τί νὰ κάνω, Θεέ μου, τί νὰ κάνω; Εἶμαι ἄνανδρη ἴσως, ἀλλ' ἀγαπῶ πάντα τὸν Γασπάρ...

* * *

Ἀπρίλιος 1899.—Πῆρα τέλος μιὰ ἀπόφασι. Ἡ Ἰωάννα ὑπέφερε πολὺ καὶ δὲν μποροῦσα νὰ τὴν βλέπω νὰ κλαίη. Τῆς εἶπα λοιπὸν νὰ γράψη στὸν ἀγαπημένο της, ὅτι θὰ δώσω τὴν προῖκα ποὺ ζητάει. Ὁ Γασπὰρ τὸ ἔμαθε. Καὶ

ΕΝΑΣ ΡΙΨΟΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΠΕΝΙΟΒΣΚΥ

Αἰχμάλωτος τῶν Ρώσσων. Ἡ ἐξορία στὴ Σιβηρία. Ὁ ἔρως τῆς κόρης τοῦ φρουράρχου. Τὰ ἔξοδα τῆς ἀποδράσεως. Ἡ παρτίδες τοῦ σκακιοῦ. Μιὰ ἀπόπειρα δηλητηριάσεως. Ὁ γάμος του. Καταδίκη εἰς θάνατον. Ἡ συμφιλίωσις. Ἡ δραπέτευσις.

ΙΑ ἀπὸ τὶς πιὸ ἐξέχουσες στρατιωτικὲς φυσιογνωμίες τοῦ 18ου αἰῶνος, ἦταν κ' ὁ κόμης Μαυρίκιος—Αὔγουστος—Μπενιόβσκυ, ὁ ὁποῖος διακρινόταν ἰδίως γιὰ τὸ ριψοκίνδυνο χαρακτῆρα του. Ὁ Μπενιόβσκυ ἦταν οὐγγρικῆς καταγωγῆς, γόνος μιᾶς ἀπὸ τὶς ἀριστοκρατικώτερες οἰκογένειες τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ εἶχε καταταχτεῖ ὡς στρατηγὸς στὸ στρατὸ τῆς Πολωνίας, ἡ ὁποία τότε βρισκότανε σ' ἐμπόλεμη κατάστασι μὲ τὴ Ρωσσία.

Σὲ μιὰ μάχη ὅμως ὁ Οὐγγρος εὐγενὴς συνελήφθη αἰχμάλωτος ἀπὸ τοὺς Ρώσσους μὲ κομμιὰ ἐξηνταριὰ ἀπὸ τοὺς ἄντρες του καὶ ἐστάλη μαζύ τους ἐξόριστος στὸ Μπολτστρεριέσκ, μιὰ μικρὴ πόλι τῆς Σιβηρίας.

Ἐκεῖ ὁ Μπενιόβσκυ, νέος καθὼς ἦταν καὶ προικισμένος μὲ ἐξαιρετικὴ μόρφωσι καὶ μὲ ἀριστοκρατικοὺς τρόπους, δὲν ἄργησε νὰ κερδίση τὴν ἐκτίμησι καὶ τὴ συμπάθεια τοῦ φρουράρχου, στοῦ ὁποίου τὴν ἐπιτήρησι ὑπήγετο καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοί του.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι, ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό, ὁ φρούραρχος τὸν προσέλαβε ὡς παιδαγωγὸ τῶν κοριτσιῶν του. Ἡ μικρότερη καὶ ἡ ὡραιότερη ἀπ' αὐτές, ἡ Ἀφανασία, δὲν ἄργησε νὰ ἐρωτευτῆ τὸν Οὐγγρο στρατηγὸ καὶ ἀνέλαβε μάλιστα νὰ διευκολύνη τὴ δραπέτευσί του, ἀφοῦ προηγουμένως ὁ φίλος της τῆς ὑποσχέθηκε ὅτι φεύγοντας θὰ τὴν ἔπαιρνε μαζύ του καὶ θὰ τὴν παντρευόταν.

Τότε ὁ Μπενιόβσκυ, ἀφοῦ ἐξασφάλισε τὴν ὑποστήριξι τῆς κόρης, κάλεσε τοὺς συντρόφους του, τοὺς ἐξέθεσε τὸ σκοπό του καὶ ἄρχισε νὰ καταστρώνη μαζύ τους τὸ σχέδιο τῆς φυγῆς. Ἀποφάσισαν δηλαδὴ νὰ καταλάβουν ἐν πρώτοις τὸ φρούριο, ὅπου ἦσαν φυλακισμένοι, νὰ ἀφοπλίσουν τοὺς ἄνδρες τῆς φρουρᾶς καὶ νὰ φύγουν μὲ τὸ μοναδικὸ κυβερνητικὸ πλοῖο ποὺ ἦταν ἀγκυροβολημένο ἐκεῖ γιὰ τὴν ὑπηρεσία τοῦ φρουράρχου.

Στὸ μεταξὺ ὅμως ἔπρεπε νὰ ἐξοικονομήσουν ἕνα σεβαστὸ χρηματικὸ ποσὸν γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσουν στὶς διάφορες ἀνάγκες των καὶ νὰ μπορέσουν μ' αὐτὸ νὰ βγοῦν ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Ρωσσίας.

Εὐτυχῶς ὁ Μπενιόβσκυ ἦταν δεινὸς σκακιστὴς καὶ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ βρισκόντουσαν στὸ Μπολτστερριέσκ ἀρκετοὶ πλούσιοι ἔμποροι καὶ κτηματίαι, οἱ ὁποῖοι τρελλαίνονταν γιὰ τὸ σκάκι κ' ἔπαιζαν σ' αὐτὸ τεράστια **ποσά.**

Ὁ Μπενιόβσκυ ἄρχισε νὰ τοὺς προσεγγίζη σιγὰ-σιγά, ὡσότου μπῆκε στὸν κύκλο τους καὶ κατώρθωσε νὰ κερδίση ἀπ' τὸ παιγνίδι δώδεκα χιλιάδες ρούβλια, ποσὸν ποὺ ἔπαρκοῦσε καὶ γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τοὺς συντρόφους του. Στὸ μεταξὺ ὅμως, πρὶν ἐπιχειρήσουν νὰ δραπετεύσουν, συνέβη κάτι ποὺ ματαίωσε τὸ σχέδιό τους.

Μεταξὺ τῶν συμπαικτῶν τοῦ Οὐγγρου στρατηγοῦ ἦταν καὶ κάποιος Καζαρίνωφ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀπελπιστεῖ ἀπὸ τὴ συνεχῆ χασοῦρα του καὶ εἶχε ἀποφασίσει νὰ δηλητηριάση τὸν τρομερὸ ἀντίπαλό του. Τὴν πρωτοχρονιὰ λοιπὸν τοῦ 1771, κάλεσε τὸν Οὐγγρο στρατηγὸ μαζὶ μὲ μερικοὺς ἄλλους ἐξορίστους ἀξιωματικούς, γιὰ νὰ τοὺς προσφέρη στὸ σπίτι του τσάϊ, στὸ ὁποῖο ἔριξε δηλητηριασμένη ζάχαρι.

Ἀλλὰ ἡ τύχη εὐνόησε τὸν Μπενιόβσκυ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔπιε ἀμέσως τὸ τσάϊ του, ὅπως ἔκαναν οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς συντρόφους του. Τὴν ἴδια νύχτα μάλιστα ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς πέθανε μέσα σὲ φοβεροὺς πόνους!

Ἀμέσως ὁ Μπενιόβσκυ παρουσιάστηκε στὸ φρούραρχο καὶ τοῦ κατήγγειλε τὴ βδελυρὴ ἀπάπειρα, ἡ ὁποία εἶχε διαπραχθεῖ κατὰ τῆς ζωῆς των. Ὁ φρούραρχος κάλεσε τότε τὸν Καζαρίνωφ, ὁ ὁποῖος δὲν μποροῦσε φυσικὰ νὰ δικαιολογηθῆ καὶ ὡμολόγησε τὴν ἐνοχή του.

Πρὸς ὑπερράσισί του ὅμως ἐπεκαλέσθη τὸ γεγονὸς ὅτι κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐξορίστους, ὁ Πολωνὸς Πιαντισίν, τοῦ εἶχε ἀποκαλύψει τὸ σχέδιο τῆς φυγῆς τῶν αἰχμαλώτων. Θέλησε λοιπὸν νὰ τοὺς δηλητηριάση, γιὰ νὰ προλάβη τὴν κατάληψι τοῦ φρουρίου καὶ τὴν πραγματοποίησι τῆς δραπετεύσεώς των.

Κατόπιν αὐτοῦ ὁ φρούραρχος ζήτησε ν' ἀνακρίνη τὸν Πιαντισίν. Ὁ Μπενιόβσκυ ὅμως εἰδοποίησε ἐγκαίρως τοὺς συντρόφους του γιὰ τὴν πρᾶξι τοῦ προδότη, κ' αὐτοὶ παρασύραντες τὸν Πιαντισὶν σ' ἕνα ἐρημικὸ μέρος τὸν τουφέκισαν καὶ τὸν ἔθαψαν ἀμέσως.

Ἀλλὰ ἡ ἐξαφάνισις τοῦ Πολωνοῦ ἔβαλε σὲ ὑποψία τὸ Ρῶσσο φρούραρχο, ὁ ὁποῖος ἔδωσε ἐντολὴ νὰ ἐπιτηροῦν πιὸ προσεχτικὰ τοὺς ἐξορίστους καὶ κυρὶ πάντων τὸν ἀρχηγό τους.

Ἡ κατάστασι ὅμως αὐτὴ ἔρριξε σὲ ἀπελπισία τὴν ἐρωτευμένη κόρη τοῦ φρουράρχου, ἡ ὁποία ἀποφάσισε νὰ ἐξομολογηθῆ στοὺς γονεῖς της τὸ κρυφὸ αἴσθημά της. Ὁ πατέρας της μόλις ἔμαθε τὸν ἔρωτά της ἔγινε ἔξω φρενῶν. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἀγαποῦσε πολὺ τὴ θυγατέρα του δέχτηκε στὸ τέλος νὰ τὴν παντρέψη μὲ τὸν ἀγαπημένο της, ὁ ὁποῖος ἄλλωστε ὑπελόγιζε, ὅτι λόγῳ τῶν ὑψηλῶν σχέσεών του γρήγορα θὰ ἀπαιρνε χάρι καὶ θὰ γύριζε ἐλεύθερος στὰ χτήματά του.

Ὁ γάμος ὅμως αὐτὸς ἐνέβαλε σὲ ὑπόνοιες τοὺς συντρόφους τοῦ Μπενιόβσκυ, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκήρυξαν ὡς προδότη καὶ τὸν καταδίκασαν σὲ θάνατο. Μιὰ νύχτα λοιπὸν τὸν ἐκάλεσαν σὲ μιὰ μυστικὴ συνεδρίασι καὶ μόλις ἔφτασε ἐκεῖ τοῦ ἀνήγγειλαν τὴν ἀπόφασί τους, ἕτοιμοι νὰ τὸν σκοτώσουν.

Τότε ὁ στρατηγὸς τοὺς ἐξήγησε ὅτι τὸ γάμο του τὸν εἶχε συνάψει ἀκριβῶς γιὰ νὰ διευκολύνη τὴ φυγή τους, κ' οἱ συντρόφοι του τοῦ ζήτησαν συγχώρησι.

Κατόπιν αὐτοῦ ἀποφάσισαν νὰ ἐπιταχύνουν τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου των καὶ ὥρισαν τὴν ἡμέρα τῆς φυγῆς τον. Ἀλλὰ λίγες ὧρες πρίν, πῆγε πάλι καὶ τοὺς πρόδωσε κάποιος κατάσκοπος στὸ διοικητή, ὁ ὁποῖος ἔστειλε ἐναντίον τους ἕνα λόχο πεζικοῦ ἐφωδιασμένον μ' ἕνα κανόνι.

Προηγουμένως ὅμως ἡ Ἀφανασία εἰδοποίησε τὸν σύζυγό της γιὰ τὸν κίνδυνο καὶ ὁ Μπενιόβσκυ ἔλαβε τὰ μέτρα του. Μόλις δηλαδὴ οἱ Ρῶσσοι ἐπλησίασαν, τοὺς ἐδήλωσε πὼς ἦταν ἕτοιμος νὰ παραδοθῆ. Ἐπωφελούμενος λοιπὸν ἀπὸ τὴν εὐπιστία τους, ὥρμησε ἐναντίον των μὲ τοὺς ἄντρες του, τοὺς ἀφώπλισε καὶ τοὺς πῆρε τὸ κανόνι.

Ἔπειτα, χωρὶς νὰ χάση καιρό, τράβηξε μὲ τοὺς ἄντρες του πρὸς τὸ φρούριο, μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ τὸ καταλάβη. Ἀλλὰ καθὼς προχωροῦσαν, συνάντησαν τὸ φρούραρχο, ὁ ὁποῖος τοὺς περίμενε μαζὶ μὲ τοὺς στρατιῶτες τῆς φρουρᾶς του, καὶ συνήψαν μαζύ του πεισματώδη μάχη. Σ' αὐτὴ τὴ μάχη ἐφονεύθη ὁ φρούραρχος καὶ οἱ Ρῶσσοι ἔπαθαν ἀνοιλεθρία.

Μετὰ τὴν ἀμαυρὴ νίκη τους οἱ ἐξόριστοι μπῆκαν στὸ πλοῖο τοῦ φρουράρχου, τὸ ὁποῖο ἐφόρτωσαν μὲ τροφὰς καὶ πολεμοφόδια, καὶ κίνησαν νὰ φύγουν. Ἀλλὰ τὴν ὥρα ποὺ ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὸ φρούριο, εἶδαν μιὰ γυναῖκα ποὺ ἔτρεχε σὰν τρελλὴ κατὰ μῆκος τῆς ἀκρογιαλιᾶς κ' ἔγνεφε ζωηρὰ πρὸς τὸ μέρος των.

Ἤταν ἡ Ἀφανασία, ἡ γυναῖκα τοῦ στρατηγοῦ, ποὺ τὴν εἶχε κλείσει ὁ φρούραρχος μαζὶ μὲ ὅλη τὴν οἰκογένειά του σ' ἕνα ξεχωρὶ σπιτάκι, ἐπειδὴ προέβλεπε τὴ μάχη. Ἡ Ἀφανασία εἶχε μάθει τώρα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συγκρούσεως καὶ τὸ φόνο τοῦ πατέρα της κ' ἔτρεχε κοντὰ στὸ σύζυγό της.

Ὁ Μπενιόβσκυ δὲν θέλησε νὰ ἐγκαταλείψη τὴ γυναῖκα του ποὺ τὸν ἀγαποῦσε μὲ τόση λαχτάρα, ποὺ εἶχε προσφερθεῖ μὲ τόση προθυμία νὰ διευκολύνη τὴ φυγή του καὶ ποὺ ἐγκατέλειπε τώρα τοὺς δικούς της γιὰ νὰ τὸν ἀκολουθήση. Ἐστειλε λοιπὸν ἀπὸ τὸ πλοῖο μιὰ βάρκα νὰ τὴν παραλάβη καὶ τὴν πῆρε μαζύ του στὴν πατρίδα του, ὅπου ἔζησαν εὐτυχισμένοι τὸν ὑπόλοιπο βίο τους.

Ὁ Μπενιόβσκυ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ

ΟΙ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Σύμφωνα μὲ τὶς συγκριτικὲς ἔρευνες ἑνὸς Γάλλου ἀνθρωπολόγου οἱ πιὸ ὑψηλόσωμοι ἄνδρες τῆς Εὐρώπης εἶνε οἱ Νορβηγοὶ καὶ οἱ Σουηδοί. Ὕστερ' ἀπ' αὐτοὺς ἔρχονται οἱ Σκῶτοι καὶ οἱ Ἄγγλοι μὲ ὕψος 1.70 μ. κατὰ μέσον ὅρον, οἱ Ἰρλανδοί, οἱ Δανοί, οἱ Βέλγοι καὶ οἱ Γερμανοὶ μὲ ὕψος 1.67 μ. καὶ οἱ Ρῶσσοι, οἱ Ρουμάνοι καὶ οἱ Γάλλοι μὲ ὕψος 1.66 μ. περίπου. Ὁ πιὸ μικροσώμος λαὸς εἶνε οἱ Λάπωνες, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1 μέτρο καὶ 54 ἑκατοστόμετρα.

ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ G. PÉRON

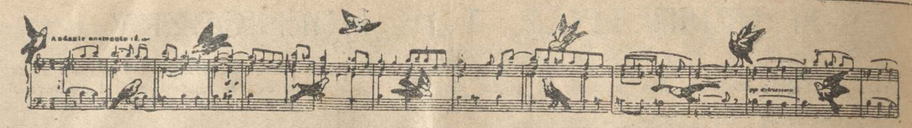

Η ΣΕΡΕΝΑΤΑ

Ὁ Γκάρτσια Μπαταζόρ, ὁ νέος ταυρομάχος, καθόταν ἕνα βράδυ στὴν ταράτσα ἑνὸς καφενείου. Ἦταν πολὺ στενοχωρημένος ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ Γκάρτσια Μπαταζόρ. Ἡ δουλειές του δὲν πήγαιναν καθόλου καλά. Στὸ Μεξικὸ ὅπου ἔμενε τώρα ἀπὸ καιρό, δὲν γινόντουσαν συχνὰ ταυρομαχίες, ὅπως στὴν πατρίδα του τὴν Ἱσπανία. Ἄχ, Ἱσπανία, γλυκειά καὶ θερμὴ πατρίδα, πόσο σὲ νοσταλγοῦν ὅσοι φεύγουν μακρυά σου!... Μὰ ἔτσι τὰ φέρνει ἡ τύχη... Φεύγει κανεὶς μακρυὰ ἀπὸ ὅ,τι ἀγαπᾶ... Ἔτσι κι' ὁ Γκάρτσια ἀναγκάστηκε νὰ ξενητευτῆ καὶ ν' ἀφήση τὴν ὡραία του πατρίδα καὶ τὴν πεντάμορφη ἀγάπη του, τὴ Μερσεντές.

Ἀλήθεια, ὑπάρχει στὸν κόσμο ὡραιότερη γυναῖκα ἀπὸ τὴ Μερσεντές;

Ὅταν ἦταν ἀκόμα στὴ πατρίδα του ὁ Γκάρτσια, πήγαινε τὰ βράδυα κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τῆς Μερσεντὲς καὶ τῆς ἔπαιζε στὴν κιθάρα του μιὰ παθητικιὰ serenata. Ἐκείνη μισάνοιγε τὸ παράθυρο καὶ τοῦ ἔρριχνε ἕνα φλογερόχρωμο τριαντάφυλλο τῆς Γρενάδης. Αὐτὸ ἦταν ἡ μόνη ἀμοιβὴ τοῦ Γκάρτσια. Τὸ ἔπαιρνε, τὸ φιλοῦσε κι' ἔφευγε εὐτυχισμένος. Τὸ τριαντάφυλλο αὐτὸ τὸ εἶχε φιλήσει προηγουμένως καὶ ἡ ἀγαπημένη του. Κι' ἔτσι μὲ τὸ τριαντάφυλλο ἔπαιρνε καὶ τὸ φιλὶ τῆς Μερσεντές. Καὶ τώρα; Τώρα ἐδῶ στὸ Μεξικό, μακρυὰ ἀπὸ τὴν ὄμορφή του ἀγάπη, ὁ Γκάρτσια, μονάχος στὴν ταράτσα τοῦ καφενείου, ἀναλογίζεται τὴν περασμένη του εὐτυχία καὶ δακρύζει...

Ἄξαφνα κάποιος πῆγε, στάθηκε σιμά του καὶ τὸν χτύπησε φιλικὰ στὸν ὦμο. Ὁ Γκάρτσια ξύτνησε ἀπότομα ἀπὸ τοὺς ρεμβασμούς του. Ἐκεῖ μπροστά του στεκόταν ὁ Φίλιππος, ἕνας ἄνθρωπος μὲ πολὺ ὕποπτο παρελθόν, ὁ ὁποῖος, καθὼς λέγαν, εἶχε περάσει πολλὰ χρόνια τῆς ζωῆς του στὴ φυλακή.

—Αἴ, Γκάρτσια, εἶπε μὲ τὴ βραχνὴ φωνή του, γιατί μὲ κυττάζεις μὲ τόση ἀπορία; Ναί, εἶμαι ἐγώ, ὁ Φίλιππος, κ' ἔρχομαι νὰ σοῦ ζητήσω τὴ φιλία σου.

—Τὴ φιλία μου; εἶπε ὁ Γκάρτσια. Μὰ ἡ φιλία δὲν ζητιέται. Ἡ φιλία δίνεται.

—Ἄς τα αὐτά, Γκάρτσια, καὶ ἀπάντησέ μου σ' ὅ,τι σὲ ρωτῶ: Θέλεις νὰ κερδίσης χρήματα, πολλὰ χρήματα;

Τὰ μάτια τοῦ Γκάρτσια ἄστραψαν. Μὰ τί ἄλλο ἤθελε παρὰ νὰ κερδίση χρήματα, πολλὰ χρήματα.

—Ξέρω, ἐξακολούθησε ὁ Φίλιππος, πὼς εἶσαι ὁ πιὸ ἐπιτήδειος ταυρομάχος. Κανέναις δὲν μεταχειρίζεται τὸ μαχαῖρι τόσο ἐπιτήδεια ὅπως ἐσύ, Γκάρτσια. Ὅπως ξέρεις νὰ μαχαιρώνης τοὺς ταύρους ἔτσι θὰ ξέρης νὰ χτυπᾶς καὶ τοὺς ἀνθρώπους...

—Φίλιππε, φώναξε ὁ Γκάρτσια, δὲν σκότωσα ὥς τώρα ἄνθρωπο, οὔτε θὰ σκοτώσω.

—Σώπαινε... Μὴ φωνάζης... Ἄκουσέ με καλὰ πρῶτα, σκέψου καὶ ὕστερα μοῦ ἀπαντᾶς. Θέλω νὰ μὲ ἀπαλλάξης ἀπὸ ἕνα μισητό μου ἀντίζηλο, τὸν Πεπίτο, ποὺ κάθε βράδυ πηγαίνει κάτω ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τῆς Ροζίτας Πέρες καὶ παίζει serenátes στὴν κιθάρα του. Θὰ σοῦ δώσω—ἂν δεχτῆς—ἑκατὸ πιάστρα. Τώρα ἀμέσως θὰ σοῦ μετρήσω τὰ εἰκοσι κι' ἀφοῦ κάνης ὅ,τι θέλω, θὰ σοῦ δώσω καὶ τὰ ἄλλα ὀγδόντα...

—Θεέ μου, εἶπε ὁ Γκάρτσια, τ' εἶνε αὐτὰ ποὺ ἀκούω!... Μοῦ προτείνεις, Φίλιππε, νὰ γίνω δολοφόνος, νὰ σκοτώσω ἕναν φτωχὸ ἐρωτευμένο, ὁ ὁποῖος δὲν μοῦ ἔκανε κανένα κακό, καὶ δὲν μοῦ δίνεις γι' αὐτὸ παρὰ ἑκατὸ πιάστρα, ποὖναι γιὰ σένα ὅ,τι εἶνε γιὰ μένα μία πεντάρα!... Πήγαινε σὸ καλό, Φίλιππε...

—Θὰ σοῦ δώσω ἑκατὸν πενῆντα πιάστρα! εἶπε ὁ Φίλιππος.

—Ἕνας ἄνθρωπος δὲν σκοτώνεται ἔτσι εὔκολα ὅπως ἕνας ταῦρος, ἀποκρίθηκε ὁ Γκάρτσια.

Καὶ διακόσια πιάστρα νὰ μοῦ δώσης δὲν θὰ τὸ κάνω αὐτὸ τὸ κακό.

—Σοῦ τὰ δίνω λοιπὸν διακόσια πιάστρα. Κι' ἀκόμα θὰ σ' ἐπιλύνω νὰ φύγης γιὰ τὴν Ἱσπανία... Δέχεσαι;

—Σώπα, Φίλιππε, σώπα!... Φύγε ἀπὸ δῶ...

—Γκάρτσια, θὰ σοῦ δώσω διακόσια πενῆντα πιάστρα! Ἀκοῦς;

—Φύγε, Φίλιππε...

—Διακόσια πενῆντα πιάστρα!... Μποροῦσα νὰ προσφέρω μόνο πενῆντα πιάστρα σ' ἕναν ἄλλο γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Μὰ ἔχω ἐμπιστοσύνη στὸ δικό σου μαχαῖρι.

—Φίλιππε, Φίλιππε, μὰ τὴ Μαντόνα, μὲ βάζεις σὲ μεγάλο πειρασμό.

—Ἄς τιμωρήση ἐμένα ὁ Θεὸς γι' αὐτό. Λοιπόν; Διακόσια πενῆντα πιάστρα καὶ τὴν ἐπιστροφή σου στὴν Ἱσπανία...

—Μοῦ φαίνεσαι ἴδιος ὁ διάβολος αὐτὴ τὴ στιγμή, Φίλιππε!

—Πρέπει ν' ἀκοῦς κάποτε καὶ τὸ διάβολο.

—Μὰ ὄχι... Εἶνε ἀδύνατο νὰ δολοφονήσω ἕναν ἄνθρωπο. Θὰ τὸν προσκαλέσω σὲ μονομαχία.

—Τὸ ξέρω, Γκάρτσια, ὅτι εἶσαι ἕνας πρώτης τάξεως «καμπαλέρος». Τέλος... Κάμε ὅπως σ' ἀρέσει. Φτάνει νὰ τὸν σκοτώσης. Τ' ἄλλα δὲν μ' ἐνδιαφέρουν. Νά, πάρε τώρα πενῆντα πιάστρα καὶ τ' ἄλλα διακόσια θὰ στὰ δώσω ἀφοῦ τὸν ξειπερδέψης. Σύμφωνοι;

—Σύμφωνοι, εἶπε ὁ Γκάρτσια παίγνοντας μὲ τρεμάμενο χέρι τὰ πενῆντα πιάστρα.

—Τὰ μεσάνυχτα, εἶπε ὁ Φίλιππος, νὰ εἶσαι κοντὰ στὸ σπίτι τῆς Ροζίτας. Ἐκείνη τὴν ὥρα πηγαίνει ὁ Πεπίτος κάτω ἀπὸ τὸ μπαλκόνι της, μὲ τὴν κιθάρα του.

—Καλά, εἶπε ὁ Γκάρτσια. Μὰ γιὰ νὰ εἶμαι ἐν τάξει μὲ τὴ συνείδησί μου, θὰ τὸν εἰδοποιήσω πρὶν τὸν χτυπήσω. Καὶ ἂν πρυφτάση, κι' ἂν μπορέση ἂς ἀμυνθῆ.

—Χά, χά, καὶψένε Γκάρτσια. Ποιὸς μπορεῖ νὰ παραβγῆ μαζύ σου; Μὲ τὸ πρῶτο χτύπημα τοῦ μαχαιριοῦ σου ὁ Πεπίτος θὰ πέση κάτω νεκρός, ὅπως ἕνας ταῦρος!...

* * *

Τὰ μεσάνυχτα ὁ Γκάρτσια, τυλιγμένος σ' ἕνα μαῦρο μαντύα, καὶ μὲ τὸ μαχαῖρι στὸ χέρι, τὴν στιγμὴ γειτονιὰ τῆς Ροζίτας. Μόλις προχώρησε λίγο, εἶδε στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ τὸν Πεπίτο νὰ στέκεται κάτω ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τῆς ἀγαπημένης του.

Ὁ Γκάρτσια ἔσφιξε δυνατὰ τὸ μαχαῖρι στὸ χέρι του. Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ξέχασε ὅλο του τὸν ἱπποτισμό. Θυμήθηκε μόνο τὰ διακόσια πενῆντα πιάστρα καὶ τὸ γυρισμό στὴν Ἱσπανία.

—Γιὰ ποιὸ λόγο νὰ τὸν προειδοποιήσω; σκέφτηκε. Μὲ τί θὰ μπορέση ν' ἀμυνθῆ; Μὲ τὴν κιθάρα του!...

Καὶ προχώρησε σιγὰ-σιγά, προσέχοντας μήπως τὸν ἀντιληφθῆ ὁ Πεπίτος.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ὁ φτωχὸς ἐρωτευμένος ἄρχισε νὰ παίζη μιὰ Ἱσπανικὴ μελωδία στὴν κιθάρα του. Ἦταν μιὰ serenáta παθητική, μεθυστική, ἕνα ἠδονικὸ ἐρωτικὸ νανούρισμα.

Μόλις ἄκουσε τὶς πρῶτες νότες ὁ Γκάρτσια, ἔννοιωσε τὴν καρδιά του νὰ λιγώνη καὶ τὸ χέρι του ποὺ κρατοῦσε σφιχτὰ τὸ μαχαῖρι, παράλυσε.

Κι' ὅσο ἔπαιζε ὁ Πεπίτος τὴν κιθάρα του τόσο ὁ Γκάρτσια γοητευότανε καὶ μεθοῦσε ἀπὸ τὴ μουσική, ποὺ ἀντηχοῦσε σὰν ἕνα γλυκὸ ἐρωτικὸ παράπονο μέσα στὴν νυχτερινὴ ἡσυχία, ἐκεῖ στὸν ἔρημο φεγγαροφωτισμένο δρόμο.

Κι' ὁ Γκάρτσια νόμισε ἐξαφνα ὅτι βρίσκεται στὴν Ἱσπανία, στὸ Τολέδο, τὴν πόλι ποὺ γεννήθηκε, στὸ μικρὸ ἄσπρο δρομάκι, μπροστὰ στὸ σπίτι τῆς Μερσεντές.

Ἄχ! αὐτὸν τὸν ἴδιο παθητικὸ σκοπό, αὐτὴ τὴν ἴδια γλυκειὰ serenáta ἔπαιζε κι' αὐτὸς στὴν κιθάρα του, κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τῆς ἀγαπημένης του!... Ἔτσι, μὲ τὸ ἴδιο πάθος, μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα, δονοῦσε κι' αὐτός, μὲ χέρια τρεμάμενα τὶς χορδὲς τῆς κιθάρας του... Ὁ φτωχὸς Πεπίτος!... Πόσο θ' ἀγαποῦσε κι' αὐτὸς τὴν Ροζίτα του!... Πόσο θὰ πονοῦσε, πόσο θὰ λαχταροῦσε ἡ νέα του καρδιά!

Καὶ ἔμενε ὁ Γκάρτσια ἀσάλευτος στὴ θέσι του, σὰν μαγεμένος, ἀπὸ τὴ γλυκειὰ μελωδία, ἀκουμπισμένος στὸν τοῖχο τοῦ σπιτιοῦ ποὺ ἦταν ἀντίκρυ στὸ σπίτι τῆς Ροζίτας...

Σὲ λίγο εἶδε ἕνα παράθυρο ν' ἀνοίγη. Ἡ Ροζίτα πρόβαλε γιὰ μιὰ στιγμὴ κι' ἔρριξε ἕνα τριαντάφυλλο στὸν Πεπίτο. Ἐκεῖνος τὸ πῆρε καὶ τὸ φίλησε...

Τότε ὁ Γκάρτσια δὲ βάσταξε καὶ ξέσπασε σὲ δάκρυα. Θυμήθηκε τὸ τριαντάφυλλο ποὺ τοῦ ἔριχνε ἡ Μερσεντές. Καὶ τοῦ φάνηκε πὼς ἔλκεπε σὲ μιὰ ἀπλασία, σ' ἕνα ὄνειρο, τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του νὰ παίζη κιθάρα, καὶ τὴ Μερσεντὲς νὰ τοῦ ρίχνη τὸ ἐρωτικὸ τριαντάφυλλο. Καὶ μόνο ὅταν ἄκουσε τὸν Πεπίτο νὰ λέη:

—Ροζίτα, εὐχαριστῶ! Τότε μόνο θυμήθηκε γιατὶ βρισκόταν ἐκεῖ. Καὶ τοῦ ἦρθε κάτι σὰν τρέλλα. Εἶχε πάει ἐκεῖ γιὰ νὰ σκοτώση! Ναί, νὰ σκοτώση ἕναν ἀθῶο ἐρωτευμένο καὶ νὰ βυθίση σὲ πένθος μιὰ νέα καρδιὰ μιᾶς κόρης ὄμορφης καὶ νέας ὅπως ἡ Μερσεντές. Καὶ θὰ πληρωνόταν γιὰ νὰ κάνη αὐτὸ τὸ τρομερὸ κακό. Καὶ μὲ τὰ καταρεμένα χρήματα ποὺ θἄπαιρνε ἀπὸ τὸ Φίλιππο ἔλπιζε νὰ εὐτυχήση, νὰ ξαναγυρίση στὴν Ἱσπανία, κοντὰ στὴ λατρευτή του Μερσεντές!... Ἄ, ὄχι, ὄχι... Δὲν θὰ γίνη κακοῦργος αὐτός. Καλύτερα νὰ μὴ ξαναγυρίση ποτὲ στὴν Ἱσπανία, καλύτερα νὰ μὴν ξαναδῆ ποτὲ πειὰ τὴ λατρευτή του Μερσεντές!

Ὁ Πεπίτος ποὺ ἔμενε ἀκόμα ἑκατατσάς κάτω ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τῆς Ροζίτας, ρίξανε τώρα δυὸ-τρεῖς φορὲς τὸ τριαντάφυλλο τῆς ἀγάπης του καὶ κίνησε νὰ φύγη.

Καὶ τότε ὁ Γκάρτσια, γρήγορα-γρήγορα, ἔμπηξε τὸ μαχαῖρι στὴν καρδιά του καὶ σωριάστηκε κάτω νεκρὸς ψιθυρίζοντας βλογημένα, πνιγμένα, γιὰ στερνὴ φορά.

—Μερσεντές!... Μερσεντές!... Ἀγάπη μου!... Χαῖρε!...

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΜΟΛΤΚΕ

Ὁ Μόλτκε, ὁ περίφημος στρατηγὸς τῆς Γερμανίας, εἶχε πολὺ ἁπλὸ παρουσιαστικὸ καὶ ἐν γένει ἀπογοήτευε μὲ τὴν ἐμφάνισί του.

Χαρακτηριστικὸ σχετικῶς, εἶνε καὶ τὸ παρακάτω περιστατικὸ ποὺ ἀναφέρεται στὴ νεότητά του.

Μιὰ μέρα ὁ αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος, ἐνῶ ἐπιθεωροῦσε ἕνα Πρωσσικὸ σύνταγμα, εἶδε ἕναν κακοντυμένο ὑπολοχαγό.

—Ποιὸς εἶν' αὐτός; ρώτησε τὸ διοικητή.

—Εἶν' ἕνας ἀξιωματικὸς ποὺ ὑπηρετοῦσε μέχρι τινὸς στὸ Δανικὸ στρατὸ καὶ κατατάχτηκε ἔπειτα στὸν Πρωσσικό, τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος.

—Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ποτὲ δὲν θὰ προκόψη στὸ ἐπάγγελμά του, εἶπε ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἀλλὰ ἡ ἐξέλιξι τῶν γεγονότων δὲν τὸν ἐδικαίωσε, γιατὶ ὁ ὑπολοχαγὸς ἐκεῖνος ἦταν ὁ Μόλτκε.

* * *

Ἀργότερα πάλι, στρατάρχης πειά, ὁ Μόλτκε ἔτυχε νὰ βρίσκεται κάποτε στὸ Ραγάτζ ὅπου εἶχε πάει γιὰ λουτρά.

Μιὰ μέρα ἔκανε ἕνα μακρυνὸ περίπατο καὶ σταμάτησε σ' ἕνα ἐξοχικὸ καφενεῖο γιὰ νὰ πάρη ἐν' ἀναψυκτικό.

—Ἤρθατε γιὰ μπάνια στὸ Ραγάτζ; τὸν ρώτησε ὁ καταστηματάρχης.

—Ναί.

—Εἶνε κι' ὁ Μόλτκε ἐκεῖ, ἔ;

—Μάλιστα.

—Τί λογῆς ἄνθρωπος φαίνεται;

—Νά, σὰν ἐσᾶς καὶ σὰν ἐμένα! ἀπάντησε ὁ Μόλτκε μετριοφρόνως.

Ὁ ἀγαθὸς καταστηματάρχης δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ φαντασθῆ ὅτι ὁ περίφημος στρατάρχης ἦταν ὁ πελάτης ἐκεῖνος μὲ τὴν ἀπέριττη ἐμφάνισι.

* * *

Ἡ ὀλιγολογία τοῦ Μόλτκε εἶχε μείνει ἱστορικὴ στὴν ἐποχή του κι' ἔδινε μάλιστα ἀφορμὲς σὲ... στοιχήματα:

Ὅταν ἐπλησίαζε ἡ ἑορτὴ τῶν γενεθλίων τοῦ αὐτοκράτορος, οἱ ἀξιωματικοὶ συνήθιζαν νὰ στοιχηματίζουν μεταξύ τους γιὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν λέξεων ποὺ θὰ ἐπρόφερε ὁ Μόλτκε προπίνοντας εἰς ὑγείαν του καὶ ἡ ὁποῖες δὲν ἦσαν συνήθως περισσότερες ἀπὸ ὀχτὼ ἢ ἐννιά.

Ἐξωφρενικῶς μιὰ φορά, παρὰ κάθε προσδοκία, ἐξεφώνησε ὁλόκληρο λογίδριο. Καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ποὺ ἔχασαν ἔτσι διάφορα στοιχήματα παρηγορήθηκαν, λέγοντας:

—Γέρασε πειὰ ὁ Μόλτκε κι' ἔγινε πολυλογᾶς!...

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ Βαλαωρίτης καὶ ἡ γυναῖκες. Μιὰ γκάφα τοῦ ποιητοῦ. Ἡ πρότασις καὶ τὸ ραβασάκι. Τ' ἀσφυξιογόνα κι' ὁ κ. Σκαλτσογιάννης. Ὁ Μωρεὰς κι' ὁ Ἱσπανὸς ποιητής. Ὁ ὑπάλληλος ποὖθελε παράσημο. Τί ἀπάντησε ὁ Δηληγιάννης. Ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία καὶ ὁ νέος Πάρις, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ ποιητὴς Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης, ἦταν ἀπὸ τοὺς ἄνδρας ποὺ ἐγοήτευαν τὶς γυναῖκες. Ὅταν ἦταν βουλευτὴς τῆς Ἰονίου Βουλῆς κατέθεσε μιὰ μέρα στὸ βουλευτήριο μιὰ πρότασί του, τὴν ὁποία καὶ ἀνέπτυξε ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ βήματος.

Ἐνῶ λοιπὸν μιλοῦσε ἀναπτύσσοντας τὴν πρότασί του αὐτή, γύρισε, γιὰ μιὰ στιγμή, στὸν Πρόεδρο τῆς Βουλῆς κ. Παδοβᾶ καὶ τοῦ ζήτησε τὴ πρότασί του, γιὰ νὰ προσθέση κάτι.

Ὁ Παδοβᾶς τοῦ ἔδωκε τὸ κατατεθὲν ἔγγραφο καὶ τότε ὁ Βαλαωρίτης εἶδεν ὅτι ἀντὶ νὰ καταθέση τὴν ἐπερώτησί του εἶχε κατάθέσει, κατὰ λάθος, τὴν ἐρωτικὴ ἐπιστολὴ μιᾶς Κερκυραίας κυρίας, ἡ ὁποία ὥριζε ραντεβοῦ στὸν ποιητὴ... μετὰ μιὰ ὥρα!...

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐπιστρέφων τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ στὸ Βαλαωρίτη τοῦ εἶπε μειδιῶν καὶ μὲ κάποια λεπτότητα:

—Ἐκάματε λάθος, ὅπως βλέπετε, κ. βουλευτά. Λυποῦμαι ὡστόσο, γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς... ἀναπληρώσω, ἐκτελῶν τὴν ἐπιθυμία τῆς κυρίας.

—Ἀ, διάβολε, φώναξε ὁ Βαλαωρίτης, ἄμα εἶδε τὸ λάθος του. Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε πρόεδρε! Σᾶς ζητῶ ὅμως καὶ συγγνώμη, γιατὶ εἶχα λησμονήσει ὅτι ἔχω κατειλεγουσαν ἀνάγκη ν' ἀπουσιάσω τῆς συνεδριάσεως καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀφήσω τὸ βῆμα καὶ ν' ἀπέλθω ἀμέσως.

—Τὴν ἔχετε, κύριε βουλευτά, ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε νὰ μᾶς δώσετε καὶ τὴν πρότασί σας.

Κι' ὁ Βαλαωρίτης κατέθεσε τὴν πρότασί του καὶ ἐτράπη φουριόζος πρὸς τὸν... ἔρωτα!...

* * *

Στὸ Μακεδονικὸ μέτωπο τὸ καλοκαίρι τοῦ 1918, κάποιο βράδυ οἱ Βούλγαροι ἄρχισαν ἄξαφνα κατὰ τῶν γραμμῶν μας σφοδρότατο βομβαρδισμὸ μὲ ἀσφυξιογόνα. Ἀμέσως τότε φόρεσαν ὅλοι τὶς αντιασφυξιογόνες μάσκες τους.

Ὁ συνταγματάρχης τοῦ προβολικοῦ ὅμως Φώτιος Σκαλτσογιάννης, γηραιὸς λεβέντης καὶ θυμόσοφος, ἀρνιόταν νὰ φορέση κ' αὐτὸς τὴ μάσκα του. Ἔτρεξε λοιπὸν ὁ γιατρὸς τοῦ συντάγματος καὶ τοῦ τὴν φόρεσε σχεδὸν διὰ τῆς βίας.

Ὁ γέρο-συνταγματάρχης ὅμως θύμωσε κι' ἄρχισε νὰ φωνάζη!

—Μωρὲ πόλεμος εἶν' αὐτός ἢ...; Μασκαρᾶ!...

* * *

Ὁ ποιητὴς Ζὰν Μωρεάς, δέχτηκε κάποτε τὴν ἐπίσκεψη ἑνὸς Ἱσπανοῦ ποιητοῦ, ἀρκετὰ γνωστοῦ στὴν πατρίδα του, πρακτό του. Ὁ Μωρεὰς δὲν τοῦ ἀρνήθηκε. Κάθησε σὲ μιὰ ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα καὶ βυθίστηκε σὲ βαθεὶα συλλογή.

Ὁ Ἱσπανὸς ποιητὴς ἄρχισε τότε τὸ διαβασμα. Μὰ τὸ μονόπρακτο ἦταν ἀτελείωτο. Ἀφοῦ ὅμως, μετὰ πολλὰ τελείωσε, ὁ Μωρεὰς τοῦ εἶπε:

—Τὰ συγχαρητήριά μου, ἀγαπητέ μου! Ἔχετε καλὴ φωνή! Ὅσο γιὰ τὸ μονόπρακτό σας;... Λυποῦμα ποὺ... δὲν ξέρω Ἱσπανικά!...

* * *

Ὅταν ὁ μακαρίτης Δηληγιάννης ἦταν ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ἕνας ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου, ἐργαζόμενος στὸ Ἀρχεῖο καὶ στὸ Πρωτόκολλο, ὑπέβαλε αἴτησι ζητῶν τὸ παράσημο τοῦ Σωτῆρος.

Τὴν αἴτησι αὐτὴ ὑποστήριξε ἐγγράφως καὶ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου.

Ὁ Δηληγιάννης τοὺς ἀπάντησε τότε ἐγγράφως ἐπίσης ὡς ἑξῆς:

«*Τὰ παράσημα δίδονται, δὲν ζητοῦνται!*

Ὑμέτερος

ΘΕΟΔ. Π. ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗΣ

* * *

Ὅταν ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία βρισκόταν σ' ὅλη τὴν λάμψιν τοῦ κάλλους της, ἕνας Γάλλος ἀξιωματικὸς τοῦ γιωτικοῦ μόλις τὴν εἶδε γιὰ πρώτη φορά, τὴν ἐρωτεύτηκε τρελλά. Ἀναχωρήσας δὲ ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες γιὰ τὸν Πόρο, τῆς ἔστειλε ἀπὸ ἐκεῖ ἕνα χαλάδι μ' ἑκατὸ μῆλα καὶ τὴν ἑξῆς ἐπιστολή:

«*Μεγαλειοτάτη,*

Ὁ Πάρις προσέφερε στὴν Ἑλένη ἕνα μῆλο. Ἄλλὰ ἐπειδὴ σεις εἶσθε ἑκατοντάκις ὡραιοτέρα τῆς Ἑλένης, ἐπιτρέψατε μου νὰ σᾶς προσφέρω ἑκατὸ μῆλα»!

Ἡ Βασίλισσα μόλις ἔλαβε τὰ μῆλα καὶ ἐδιάβασε τὴν ἐπιστολή, ρώτησε κάποιον ἐφέντα ἀγωνιστὴ ἐκ τῶν αὐτόχων:

—Τί λέτε; Νὰ τὰ πάρω τὰ μῆλα αὐτὰ ποὺ μοῦ στέλνει ὁ νέος Πάρις;

—Νὰ μὴ τὰ φάης καὶ νὰ τὸν... ἀποπαρορίσης! ἀπάντησε ὁ ἀγωνιστής.

Καὶ τὰ μῆλα ἐπεστράφησαν.

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ

ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ-ΛΟΥΪΖΑ

Ἕνας ἰδανικὸς ἔρως. Ὁ πρεσβευτὴς καὶ ἡ βασίλισσα. Τὸ μυστικὸ τῆς καρδιᾶς τοῦ Ρεβενάκ. Μιὰ μακάβρια ἐμπνευσις τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως. Ὁ βασιλεὺς μπρὸς στὸ πτῶμα τοῦ πατέρα του. Τὸ τρομερὸ φίλημα. Ἡ βασίλισσα λιποθυμεῖ... ἡ βασίλισσα κινδυνεύει!.... Ὁ σωτήρ. Ὁ Μάνσφελδ μένει ταὶ. «Σᾶς ἀγαπῶ !....». Τὰ δάκρυα τῆς Μαρίας Λουΐζας..., κτλ. κτλ.

Γ'.

Συνεχίζουμε σήμερα τὴν ἐξιστόρησι τῶν δραματικῶν περιπετειῶν τῆς βασιλίσσης τῆς Ἱσπανίας, Μαρίας Λουΐζας.

Ὁ κόμης ντὲ Ρεβενὰκ δὲν ἀμφέβαλλε πειὰ γιὰ τὴν ἄτιμη συνωμοσία, ποὺ ὁ Αὐστριακὸς πρεσβευτὴς Μάνσφελδ εἶχε ὀργανώσει ἐναντίον τῆς βασιλίσσης Μαρίας Λουΐζας, μὲ τὴ βοήθεια τῆς σατανικῆς καὶ διεφθαρμένης κομήσσης ντὲ Σουασόν. Ἐθεώρησε λοιπὸν καθῆκον του νὰ εἰδοποιήσῃ τὴ βασίλισσα γιὰ τοὺς κινδύνους ποὺ διέτρεχε.

Μιὰ μέρα ἐπέτυχε ἀπὸ τὸν βασιλέα Κάρολο τὴν ἄδεια νὰ συναντηθῆ ἰδιαιτέρως μὲ τὴ Μαρία Λουΐζα. Ἐκείνη τὸν περίμενε μὲ συγκίνησι, μὲ μιὰ ἀνεξήγητη ταραχή. Συλλογιζότανε μὲ χαρά, μὰ καὶ μὲ κάποιο φόβο συγχρόνως, ὅτι θὰ βρισκότανε λίγη ὥρα μονάχη μὲ τὸν εὐγενικὸν ἐκεῖνον ἀριστοκράτη, ὁ ὁποῖος μιλοῦσε τόσο βαθειὰ μέσα στὴν ψυχή της. Τέλος, τῆς ἀνήγγειλαν τὸν κόμητα καὶ σὲ λίγο ὁ Γάλλος πρεσβευτὴς μπῆκε στὸ ἰδιαίτερο διαμέρισμα τῆς βασιλίσσης.

Ὁ κόμης ντὲ Ρεβενὰκ καταλάβαινε, ὅπως εἴπαμε, τὸν κίνδυνο ποὺ διέτρεχε ἡ Μαρία Λουΐζα, μὰ δὲν μποροῦσε καὶ νὰ ξέρῃ ποιὸς ἀκριβῶς ἦταν ὁ κίνδυνος αὐτός. Περισσότερο ὑπέθετε, ὅτι διεκινδύνευε ἡ ζωή της. Εἶχε σαφεῖς πληροφορίες γιὰ τὶς ἐπιδιώξεις τῆς αὐστριακῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία φοβότανε μήπως ὁ βασιλεύς, τοῦ ὁποίου ἡ ὑγεία χειροτέρευε διαρκῶς, πέθαινε ξαφνικά, χωρὶς γ' ἀφήσῃ διάδοχο, ὁπότε τὸ στέμμα τῆς Ἱσπανίας θὰ περιήρχετο στὴ Μαρία Λουΐζα. Τῆς ἐξήγησε λοιπὸν τοὺς φόβους του καὶ τὶς ὑποψίες του. Τὴν ἐνεθάρρυνε συγχρόνως, λέγοντας πὼς ἡ Γαλλικὴ αὐλὴ θὰ παρακολουθοῦσε τὰ πράγματα μὲ προσοχή, ἕτοιμη νὰ ἐπέμβῃ.

Ἡ βασίλισσα τὸν ἄκουσε μὲ προσοχή. Ὅταν ὁ κόμης τελείωσε, ἐκείνη ὑψωσε ἐπάνω του ἕνα βλέμμα γεμάτο ἀπὸ ἐκτίμησι.... ἀπὸ εὐγνωμοσύνη... ἴσως ἀπὸ κάτι περισσότερο ἀκόμα. Χωρὶς νὰ ποῦν τίποτε, εἶχαν καταλάβει ὁ ἕνας τὸν ἄλλον!

— Ἄ! Μεγαλειοτάτη, εἶπε τότε ὁ εὐγενικὸς ἀριστοκράτης, νὰ εἶσθε βεβαία, ὅτι θὰ κάνω ὅ,τι μπορῶ γιὰ νὰ σᾶς διαφυλάξω ἀπὸ ὁποιονδήποτε κίνδυνο, ἀκόμα καὶ ἂν εἶνε ἀνάγκη νὰ προσφέρω τὸν ἑαυτό μου!.....

Ἡ Μαρία Λουΐζα τὸν διέκοψε μὲ μιὰ τρυφερὴ χειρονομία.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ συγκινημένη, σᾶς εὐχαριστῶ... Μέσα σὲ τόσες ἐχθρότητες, σὲ τόσους ὑπούλους ἀνθρώπους, σὲ τόσες παγίδες, μοῦ εἶνε ἐξαιρετικὰ παρήγορο νὰ ἐπαναπαύομαι στὸ ζῆλο ἑνὸς φίλου, νὰ μπορῶ νὰ λέγω μέσα μου : «Εἶνε κοντά μου καὶ ἀγρυπνεῖ γιὰ μένα !...».

— Καὶ μὲ λατρεύει καὶ σιωπά ! διέκοψε ὁ κόμης, χωρὶς νὰ μπορῇ πειὰ νὰ κρατηθῆ, καὶ δὲν ποθεῖ τίποτε ἄλλο ἀπὸ τοῦ νὰ πεθάνῃ γιὰ τὴν εὐτυχία μου!

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτά, ποὺ εἶχαν ξεφύγει ἀπὸ τὰ κατάβαθα τῆς καρδιᾶς του, ὁ κόμης ντὲ Ρεβενὰκ σηκώθηκε καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ διαμέρισμα τῆς βασιλίσσης, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ γυρίσῃ καθόλου πίσω του.

Πέρασε λίγος καιρὸς ἀπὸ τότε. Ἡ ὑγεία τοῦ βασιλέως Καρόλου χειροτέρευε διαρκῶς, ὅταν οἱ πνευματικοὶ σύμβουλοί του, οἱ ὁποῖοι ὅλοι ἦσαν μέλη τοῦ τρομεροῦ δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, τὸν συνεβούλευσαν νὰ κάνῃ κάτι τὸ ἀποτροπαιαστικό, γιὰ νὰ βρῇ, ὅπως τοῦ εἶπαν, τὴν ὑγεία του. Καὶ αὐτὸ ἦταν τὸ ἑξῆς :

Στὸ περίφημο Ἐσκοριάλ, μέσα σὲ πολυτελέστατα μαυσωλεῖα, ἦσαν φυλαγμένα μπαλσαμωμένα ὅλα τὰ πτώματα τῶν προηγουμένων βασιλέων τῆς Ἱσπανίας. Οἱ ἱεροεξετασταὶ λοιπὸν συνεβούλευσαν τὸν Κάρολο ν' ἀνοίξῃ τὸ μαυσωλεῖο τοῦ πατέρα του καὶ νὰ φτιάσῃ τὸ πτῶμα του, μὲ τὴν ὑπόσχεσι ὅτι θὰ γινότανε καλά!

Ὁ Κάρολος, δεισιδαίμων καθὼς ἦταν, δέχτηκε τὴ συμβουλή. Τοῦ κάκου ἡ Μαρία Λουΐζα προσπάθησε νὰ τὸν μεταπείσῃ. Ὁ βασιλεὺς ἔμεινε ἀμετάπειστος καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ξεκίνησε γιὰ νὰ πάῃ στὸ Ἐσκοριάλ, μαζὺ μὲ τὴ βασίλισσα καὶ μιὰ λαμπρὰ συνοδεία ἀπὸ αὐλικοὺς καὶ μεγιστάνας. Σιγχρόνως, σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἱσπανία, ὁ λαὸς ἔκανε δοξολογίες καὶ λιτανείες, γιὰ νὰ γίνῃ τὸ θαῦμα τοῦ βασιλέως!

Στὴν ὡρισμένη ὥρα, ὁ βασιλεὺς κατέβηκε μαζὺ μὲ τὴ βασίλισσα καὶ μερικοὺς μοναχοὺς στὸ μαυσολεῖο. Ἡ ὑγρασία ποὺ βασίλευε ἐκεῖ μέσα, τὸ μισόφωτο, ἡ λαμπάδες ποὺ ἔκαιαν καὶ τὰ θυμιατήρια ποὺ κάπνιζαν, ἔκαναν τὴ Μαρία Λουΐζα ν' ἀνατριχιάζῃ. Κάποιο κακὸ προαίσθημα ἔσφιγγε τὴν καρδιά της....

Καὶ τότ :, σὲ μιὰ στιγμή, εἶδε τοὺς μοναχοὺς νὰ σηκώνουν τὸ σκέπασμα τοῦ φερέτρου. Εἶδε τὸν βασιλέα νὰ προχωρῇ μὲ κλονισμένα βήματα, ἀνάμεσα σὲ δυὸ ἱερομένους...

Ὅταν ἀντίκρυσε τὸ μισοαποσυντεθειμένο πτῶμα τοῦ πατέρα του, ὁ Κάρολος δίστασε γιὰ μιὰ στιγμή, μὰ ἔπειτα, μέσα στὴν παραφορὰ τῆς δεισιδαιμονίας του, ἔκανε νεῦμα νὰ σηκώσουν τὸ σάβανο.... Καὶ τότε, παρ' ὅλη τὴν ἀπαισία ἀποφορὰ ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὸ πτῶμα, ὁ βασιλεὺς ἔπεσε ἐπάνω στὸν νεκρὸ τοῦ πατέρα του, τὸν φίλησε μὲ τὰ κάτωχρα χείλη του καὶ ἔξαφνα, πνιγμένος πειὰ ἀπὸ τὴν ἀποφορά, ἔπεσε πρὸς τὰ πίσω λιπόθυμος!

— Ὁ βασιλεὺς πεθαίνει! ἐκραύγασαν οἱ μοναχοί.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ βασίλισσα ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ ἀπογνώσεως καὶ ὥρμησε πρὸς τὴν ἔξοδο τοῦ μαυσωλείου, ὅταν μιὰ φωνή, ποὺ τῆς ἦταν πολὺ γνωστή, τῆς φώναξε :

— Σταθῆτε !

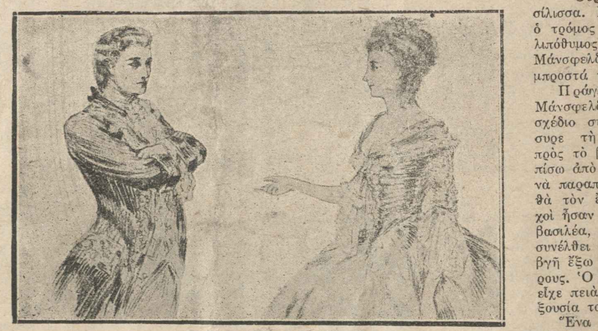

— Σᾶς εὐχαριστῶ, τοῦ εἶπε μὲ φωνὴ συγκινημένη ἡ βασίλισσα, σᾶς εὐχαριστῶ !...

— Οὐρανέ ! ἐφώναξε ἡ βασίλισσα. Καὶ ἡ κατάπληξι καὶ ὁ τρόμος τὴν ἔκαναν νὰ πέσῃ λιπόθυμος στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Μάνσφελδ, ὁ ὁποῖος στεκότανε μπροστά της...

Πράγματι, ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Μάνσφελδ, μὲ ἕνα σατανικὸ σχέδιο στὸ μυαλό του. Παρέσυρε τὴ λιπόθυμη βασίλισσα πρὸς τὸ βάθος τοῦ μαυσωλείου, πίσω ἀπὸ κάτι βαρειὰ δαμασκηνὰ παραπετάσματα. Κανεὶς δὲν θὰ τὸν ἔβλεπε ἐκεῖ. Οἱ μοναχοὶ ἦσαν ἀπασχολημένοι μὲ τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος μόλις εἶχε συνέλθει καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ βγῆ ἔξω μαζὺ μὲ τοὺς καλογήρους. Ὁ Μάνσφελδ ἐνόμιζε πὼς εἶχε πειὰ τὴ βασίλισσα στὴν ἐξουσία του, ὅταν...

Ἕνα δυνατὸ χέρι ἄδραξε ἐξαφνα τὸ δικό του καὶ μιὰ φωνή, πολὺ γνωστή του, τοῦ εἶπε σιμὰ στὸ αὐτί :

— Ποῦ τὴν πᾶτε τὴ βασίλισσα, κόμη ; Κόμη, γιατὶ κρύβεσθε ;

Ἦταν ὁ κόμης ντὲ Ρεβενάκ, ὁ ὁποῖος τὴν ἴδια στιγμὴ ἔτρεξε κοντὰ στὸν βασιλέα καὶ τοῦ εἶπε :

— Μεγαλειότατε, ἡ βασίλισσα εἶνε ἐκεῖ πίσω, λιπόθυμη, ἑτοιμοθάνατη. Διατάξατε νὰ τὴν περιποιηθοῦν!

— Ἡ βασίλισσα ; ἔκανε ὁ Κάρολος. Τί ἔπαθε ; Θεέ μου!...

Μὰ εὐθὺς ἀμέσως, κυριευμένος ἀπὸ τὴ λύσσα τῆς ζηλοτυπίας, ἔριξε μιὰ ἄγρια ματιὰ ἐπάνω στὸν Γάλλο ἀριστοκράτη.

— Σεῖς ἐδῶ ; τοῦ εἶπε. Καὶ μὲ ποιὸ δικαίωμα ;

— Μεγαλειότατε, ἀπήντησε ψυχρὰ ὁ κόμης ντὲ Ρεβενάκ, δείχνοντας τὸν Μάνσφελδ, ὁ ὁποῖος πρόβαλε δειλά, ἐνόμισα ὅτι ὁ πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας πρέπει νὰ βρίσκεται παντοῦ ὅπου βρίσκεται καὶ ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρίας.

— Ὁ κόμης Μάνσφελδ εἶνε ἐδῶ ! ἔκανε κατάπληκτος ὁ βασιλεύς.

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε, ἀπήντησε τότε μὲ θάρρος ὁ Μάνσφελδ, καὶ ἐπροχώρησε. Ἡ Αὐστρία ἐνδιαφέρεται πάρα πολὺ γιὰ τὴν ὑγεία τῆς Μεγαλειότητός σας, ὥστε δὲν θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς ἐγκαταλείψω, τὴ στιγμὴ ποὺ ἐκθέτετε τὴ ζωή σας μ' αὐτὸ ποὺ κάνετε!

Ὁ βασιλεὺς σιώπησε τότε, χωρὶς νὰ προσθέσῃ τίποτε. Συνέφερναν συγχρόνως τὴ βασίλισσα καὶ σὲ λίγο, ὅλοι μαζύ, βγῆκαν ἀπὸ τὸ μαυσωλεῖο.

Ὁ πόλεμος εἶχε κηρυχθεῖ πειὰ μεταξὺ τοῦ Μάνσφελδ καὶ τοῦ κόμητος ντὲ Ρεβενάκ. Ὁ εὐγενικὸς Γάλλος ἔβλεπε πὼς εἶχε νὰ παλαίσῃ μὲ ἕναν ἀντίπαλο, ποὺ δὲν ἐλογαριάζε τίποτε. Μὰ δὲν ἐδειλίασε κα-

θόλου. Ἡ τρυφερὴ ἀγάπη ποὺ ἔκρυβε μέσα του γιὰ τὴν ὡραία Μαρία Λουΐζα, τοῦ ἔδινε φτερὰ καὶ δυνάμεις.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, τὸ πάθος τοῦ Μάνσφελδ εἶχε φτάσει σὲ βαθιὰ παραφορᾶς. Μὴ μπορῶντας πειὰ νὰ συγκρατηθῆ, ἀπετόλμησε, λίγες ἡμέρες ἀργότερα, νὰ εἰσδύσῃ κρυφὰ στὸ ἰδιαίτερο διαμέρισμα τῆς βασιλίσσης!

Ὅταν ἡ Μαρία Λουΐζα τὸν εἶδε νὰ μπαίνῃ ξαφνικὰ στὸ δωμάτιό της, τὸ αἷμα πάγωσε στὶς φλέβες της.

— Γιατὶ τρέμετε ἔτσι ; τῆς εἶπε ἐκεῖνος καὶ ἐπροχώρησε κοντά της. Εἶμαι φίλος σας καὶ ὡς φίλος ἔρχομαι νὰ σᾶς βρῶ.... Μπαίνω σὰν κλέφτης στὸ δωμάτιό σας, ναί. Μὰ τί θέλετε νὰ κάνω, ἀφοῦ μὲ κάνετε νὰ δωροδοκῶ τοὺς φύλακας τῶν ἀνακτόρων σας γιὰ νὰ μπορῶ νὰ σᾶς συναντήσω ; Ἄ ! κυρία, ἔτσι λοιπὸν ἀνταμοίβετε τὴν ἀφοσίωσί μου, τὸν ἔρωτα ποὺ τρέφω γιὰ σᾶς !...

Πνιγότανε, δὲν μποροῦσε νὰ συνεχίσῃ, ἐνῶ ἡ βασίλισσα τὸν κύτταζε ἀποχαμένη, μὴ μπορῶντας νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὴν κατάπληξι καὶ τὸν τρόμο της.

— Ναί, σᾶς ἀγαπῶ, ἐπανέλαβε ὁ Μάνσφελδ, σᾶς ἀγαπῶ ! Ξέρετε ποιὸν κίνδυνο διατρέχετε ; Κινδυνεύει ἡ ζωή σας, κυρία ! Καὶ μόνον ἕνας τρόπος ὑπάρχει γιὰ νὰ σωθῆτε, γιὰ νὰ ζήσετε εὐτυχής.... Ἂς γεννηθῆ ἕνας διάδοχος τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ μου θὰ εἶνε ὁ πρῶτος ποὺ θὰ σᾶς ὑποστηρίξῃ μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις... Μὲ καταλαμβάνετε ; Ποιὸς θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς κατηγορήσῃ γι' αὐτό ;

Σταμάτησε, γιὰ νὰ ἰδῆ τί ἐντύπωσι ἔκαναν στὴ βασίλισσα τὰ λόγια του.

— Μὰ τί βλέπω; εἶπε τότε καὶ ἔπεσε στὰ πόδια της. Κλαῖτε; Ὅ,τι σᾶς εἶπα, τὰ λόγια μου αὐτά, ποὺ βγαίνουν μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου, συγκίνησαν τὴν ψυχή σας;... Θὰ ζήσετε, δὲν εἶνε ἔτσι; Καὶ θὰ ζήσετε γιὰ μένα, γιὰ χάρι μου !...

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ Μαρία Λουΐζα ἀτεμάκρυνε τὸ χέρι του, ποὺ ζητοῦσε νὰ πιάσῃ τὸ δικό της, καὶ τοῦ ἔρριξε ἕνα περιφρονητικὸ βλέμμα.

— Αὐτὰ τὰ δάκρυα, κύριε, τοῦ εἶπε, αὐτὰ τὰ δάκρυα.... εἶνε γιὰ τὸν πατέρα μου, ποὺ δὲν θὰ ξαναδῶ πειά!

— Πῶς ; ἐταράχτηκε ὁ Μάνσφελδ, προτιμᾶτε....

— Προτιμῶ τὸ θάνατο ἀπὸ τὴν ἀτιμία ! ἀπήντησε ἡ βασίλισσα μὲ ἤρεμη φωνή.

Ἡ θαλαμηπόλος τῆς βασιλίσσης χτύπησε στὴν πόρτα ἐκείνη τὴ στιγμή. Ὁ Μάνσφελδ σηκώθηκε ξεφορτισμένος, ταπεινωμένος, γεμάτος λύσσα. Ἀνοιξε τὴ διπλανὴ πόρτα καὶ ἔφυγε.

Μὰ ἡ ἄμοιρη Μαρία Λουΐζα κατάλαβε πειὰ τότε πὼς ἡ μέρες της ἦσαν μετρημένες. Τὸ τραγικό της τέλος θὰ τὸ ἰδοῦμε στὸ ἄλλο μας φύλλο.

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Η ΑΤΥΧΙΑ ΕΝΟΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ

Μετὰ τὴ μάχη τῆς Βαρκελλῶνος, ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων, δοὺξ τῆς Βαν δώμης, προήγαγε ὅλους τοὺς ἀξιωματικοὺς ποὺ εἶχαν διακριθεῖ στὴν ἱστορικὴ ἐκείνη μάχη.

Ἐλησμόνησε ὅμως ἕναν ἀτ' αὐτούς, τὸν παλιὸ ἱκανὸ καὶ γενναῖο, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν ἀνακοίνωσι τῶν προαγωγῶν, παρουσιάστηκε στὸν δοῦκα, γιὰ νὰ τοῦ ἐκφράσῃ τὰ παράπονά του.

Ὁ ἀρχιστράτηγος ἀναγνώρισε τὸ δίκαιο τῶν ἰσχυρισμῶν του καὶ τοῦ εἶπε :

— Λυποῦμαι πολὺ γιὰ τὴν παράλειψη, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τὸ λάθος δὲν ὀφείλεται παρὰ στὴν κακοτυχία σου.

Στὸ τέλος δὲ τοῦ παράγγειλε νὰ περάσῃ τὴν ἄλλη μέρα, γιὰ νὰ δῆ τί θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ.

Τὴν ἄλλη μέρα ποὺ ξαναπῆγε ὁ ἀξιωματικός, βρῆκε τὸν δοῦκα καθισμένο σ' ἕνα τραπέζι, κοντὰ στὸ ὁποῖο ὑπῆρχαν δυὸ σακκουλάκια ἴσου μεγέθους καὶ γεμάτα.

— Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει καμμιὰ κενὴ θέσι νὰ σὲ προβιβάσω, τοῦ εἶπε ὁ ἀρχιστράτηγος, θέλησα νὰ σὲ ἀνταμείψω μ' ἕνα μικρὸ δῶρο. Ἐδῶ πέρα, ὅπως βλέπεις, ἔφερα δυὸ σακκούλια. Τὸ ἕνα ἀτ' αὐτὰ περιέχει χρυσᾶ νομίσματα καὶ τὸ ἄλλο σιδερένια κομμάτια τοῦ ἰδίου μεγέθους. Διάλεξε κ' ὁποιο σοῦ τύχει...

Ὁ ἀξιωματικὸς πῆρε τότε τὸ ἕνα ἀπ' τὰ σακκουλάκια, ἀλλ' αὐτὸ ἔτυχε νἀναι τὸ δεύτερο.

Κοτόπιν αὐτοῦ ἐπείσθη πειὰ ὁριστικῶς γιὰ τὴν ἀτυχία του, ὑπέβαλε τὴν παραίτησί του καὶ πῆγε νὰ γίνῃ καλόγερος.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΠΑΛΙΟ ΑΓΑΛΜΑ

(Τοῦ ΖΑΝ ΡΙΣΠΕΝ)

Μονάχα τὸ παλιὸ ἄγαλμα τοῦ πάρκου ξεχασμένο
σὲ μιὰ γωνιά, ἀπὸ τὸ χλωρὸ κισσὸ μισοκρυμένο,
κοιτόταν. Φτωχό μου ἄγαλμα ! Στάθηκα μὲ σιμπόνια.
Εἶμαι ἀπ' αὐτοὺς ποὺ κάποτε γυρνοῦν στ' ἀρχαῖα τὰ χρόνια,
σκυφτοὶ ἀγαποῦν τ' ἀσάλευτα μάρμαρα νὰ κυττάζουν
καὶ τὴν καρδιὰ σ' ὀλάκερη τὴ φύση νὰ μοιράζουν.
Τὸ θάνατο ἔδιωξα ἀπὸ κεῖ καὶ μιὰ στιγμὴ μονάχα
γιὰ νὰ τοῦ δώσω τὴ χαρὰ νὰ ξαναζήσῃ τάχα,
στοὺς μακρινοὺς σὰ νάμαστε καιροὺς ποὺ τὰ δικά του
τραγούδια ξεχωρίζανε στὴ χώρα του ἐκεῖ κάτου,
καμώθηκα πὼς πίστευα στὴ δύναμή του ἀκόμα
καὶ τὸν τραγούδησα μ' αὐτοὺς τοὺς στίχους μου στὸ στόμα :
«Φύλακα ἱερὲ τῆς σκοτεινῆς σπηλιᾶς, ὅθε ἀναβρύζει
τὸ ρυάκι ποὺ στὰ πόδια σου κυλῶντας μουρμουρίζει,
σὺ ποὺ ὁ κισσὸς δλόγυρα κεντῶντας τὰ πλευρά σου
μὲ μαῦρα φύλλα πιὸ πολὺ ξασπρίζει τὴ θωριά σου,
σὺ ποὺ μέσ' στ' ἄσπρα γένεια σου γελᾶς μὲ καλωσύνη,
ὦ Πάν, ποὺ μισοκλείνοντας τὰ μάτια ἀπὸ τὴν κρύνη
κυττᾶς μὴν ἄξαφνα καμμιὰ κόρη ξανθὴ νὰ σοβάλι
κρατῶντας μὲ τὰ χέρια της τὴ στάμνα στὸ κεφάλι,
τὰ χείλη μου σουφρώνοντας μὲ τέχνη ἐγὼ ἐδῶ πέρα
θὰ τ' ἀκουμπήσω στὴ χρυσῆ γλυκόλαλη φλογέρα
τὸ πιὸ ὤμορφο τραγοῦδι μου γιὰ σένα, ὦ Πάν, νὰ (ψάλω
κι' ὡς ὁ οἰνοχόος ὁ Ὀλύμπιος, ὁ Δίας, ἀτ' τὸ μεγάλο
τὸ θρόνο τ' ἅγιο νέχταρ του κερνάει στάλα μὲ στάλα,
μὲ τῶν γιδιῶν μου ἔτσι τ' ἀγνὸ θὰ σὲ ποτίσω γάλα
κι' ὁ μαλλιαρὸς ὁ τράγος μου κάτου ἀτ' τὸ ἱερὸ μα- (χαίρι
τὸ πορφυρὸ αἷμα ἀπ' τὸ λαμπὸ δῶρο θὰ σοῦ προσφέρῃ,
γιὰ νὰ γιομίζουν βόσκοντας τοῦ χρόνου στὰ χορτάρια
τοῦ κοπαδιοῦ μου τὰ μακριὰ ποὺ σέρνονται μαστάρια,
τὸ σερνικὸ νὰ φίχνεται μ' ὁρμὴ τὸ καλοκαίρι,
κατσίκια κάθε γίδα μου ξειγάρι νὰ μοῦ φέρῃ,
θεὲ τῶν βοσκῶν μὲ τοῦ κισσοῦ ντυμένε τὴ γαλήνη,
σὺ ποὺ μέσ' στ' ἄσπρα γένεια σου γελᾶς μὲ καλωσύνη».

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ Σ' ΕΝΑ ΛΑΓΟ

(Τοῦ ΖΑΝ ΡΙΣΠΕΝ)

Τότε ποὺ οἱ ἀνθοὶ λαμποκοποῦν στὰ χαμοκλάδια κ' (ὅταν
ἡ μαύρη μου ἄκρη τῶν μακριῶν αὐτιῶν ὁρθὴ φαινόταν
πάνου ἀπ' τὶς βρίζες, πράσινες καὶ τρυφερὲς ἀκόμα,
ποὺ ἀνάμεσά τους παίζοντας συχνὰ ἔβρεχα στὰ ἀτόμα,
μέσ' στὴ φωλιά μου ἐνῶ ἤσυχα κοιμόμουνα μιὰ μέρα
ἤρθε ἄξαφνα ἡ μικρὴ Μαριώ. Πετιέμαι. Θέλω πέρα
νὰ φύγω. Μὰ ἤμουνα μικρὸς καὶ τόσο φοβισμένος !
Στὰ δυὸ της χέρια μ' ἔσφιξεν αὐτὴς ἤμουν σκλαβω- (μένος !
Πολὺ ἡ χαριτωμένη μου κυρὰ μ' ἀγάπαι κείνη.
Πόσες φροντίδες, τί στοργὴ γιὰ μὲ καὶ καλωσύνη !
Πῶς μ' ἔπαιρνε στὰ γόνατα κάθε ὥρα τὰ μεσιὰ της
καὶ μ' φιλοῦσε ! Τί γλυκὰ πούτανε τὰ φιλιά της !
Θυμάμαι ἀκόμα τὴ μικρὴ φωλιὰ ποὺ στὸ κρεββάτι
πλάι τὸ δικό της μοίχαμε, παντοτεινὰ χωμάτη
μὲ χόρτα, μ' ἥλιο, μ' ἄνοιξη, μὲ λούλουδα ἀτ' τὸ δάσο,
τὰ ἐλεύτερα χωράφια μου ζητῶντας νὰ ξεχάσω.
Μὰ ἡ χλόη ἡ κομμένη δροσερὴ μπορεῖ νὰ μένῃ ἀκόμα ;
Κάλλιο ἀπὸ τ' ἄνθια στὸ παγνὶ τ' ἀσπράγκαθο στὸ χῶμα-
καλύτερος ὁ ξαφνικὸς κίντυνος εἶνε, φίλοι,
γίλιες φορὲς ἀτ' τὴ σκλαβιὰ μὲ τὸν αἰώνιο Ἀπρίλη.
Τῆς πρώτης ζωῆς μου ἡ μακριὰ θύμηση μὲ κρατοῦσε
καὶ κάποιος πόθος ἄγνωστος ἀλλοῦ μὲ προσκαλοῦσε.
Ὁλίβομουν· κ' ἔτσι τὴν καλὴ Μαριὼ ἀποχαιρετοντάς·
πέθανα μέσ' στὰ χέρια της τὴ λεπτεινὰ ζητῶντας.

Μέταφρ. Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΙΣΠΑΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ὅποιον ἀγαπᾶ ὁ Θεός, τὸν βάζει νὰ κατοικήσῃ στὴ Σεβίλλη.

— Ἂν ἔρθῃ καμμιὰ γυναῖκα καὶ σοῦ ζητήσῃ δικαιοσύνη, προσπάθησε νὰ μὴν τὴν παρακυττάξῃς.

— Ὁποιος δὲν εἶδε τὴ Γρενάδα, δὲν εἶδε τίποτε.

— Δῶσε πέτρες σ' ἕγκυο Καταλανό κ' αὐτὸς θὰ βγάλῃ ἀπ' αὐτὲς ψωμί.

— Τὸ καλύτερο ξύρι εἶνε ἐκεῖνο ποὺ δὲν παίζει.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.— 'Η ὡραία 'Ανναμπέλλα ντέ Πιέν εἶν' ἐρωτευμένη μὲ τὸ γιοῦ τοῦ τρομεροῦ κοντοσταύλου Μονμορανσύ, τὸ γενναῖο Φραγκίσκο. Συγχρόνως ὅμως τὴν ἀγαπᾶ κι' ὁ ἀδελφὸς τοῦ Φραγκίσκου 'Ερρίκος, καί, γιὰ νὰ τὴν ἐκδικηθῆ προδίδει τὸν ἔρωτά της στὸ γέρο πατέρα της. 'Ο ἄρχων ντέ Πιέν τὴν καταριέται καὶ τὴ διώχνει ἀπ' τὸ σπίτι του. 'Επεμβαίνει ὅμως ὁ Φραγκίσκος καὶ τὴν παντρεύεται τὴν ἴδια νύχτα, δυστυχῶς ὅμως ὁ πατέρας τῆς 'Ανναμπέλλας πεθαίνει. Τὴν ἴδια αὐτὴ νύχτα γυρίζει ξαφνικὰ στὸν πύργο του ὁ κοντόσταυλος καὶ διατάζει τὸ Φραγκίσκο νὰ φύγη γιὰ τὸν πόλεμο. 'Ο Φραγκίσκος ἐμπιστεύεται τὴν 'Ανναμπέλλα στὸν 'Ερρίκο καὶ φεύγει. 'Ο 'Ερρίκος ὅμως τρέχει στὸ σπίτι τῆς 'Ανναμπέλλας καὶ ζητάει νὰ τὴν κάνη διά τῆς βίας δική του. 'Η 'Ανναμπέλλα καταφεύγει στὸ σπίτι τῆς τροφοῦ της, ὅπου γεννάει, μετὰ μερικοὺς μῆνες, ἕνα χαριτωμένο κοριτσάκι, τὴ Λουΐζα.

"Ενας χρόνος περνᾶ κι' ἔξαφνα ὁ Φραγκίσκος ποὺ τὸν νομίζουν ὅλοι νεκρό, ξαναγυρίζει. 'Ο 'Ερρίκος, γιὰ νὰ κρύψη τὴν ἀτιμία του, τοῦ λέει ὅτι ἡ 'Ανναμπέλλα τὸν ἀπάτησε, ἀπειλώντας συγχρόνως τὴν ἄτυχη νέα ὅτι θὰ σφάξη τὸ παιδί της τὸ ὁποῖο τῆς ἔχει ἁρπάξει ὁ ἀφοσιωμένος του ἱππότης Παρνταγιάν, ἂν τὸν διαψεύσῃ. 'Η 'Ανναμπέλλα σωπαίνει... 'Ο Φραγκίσκος ζητάει τότε νύφη τοῦ συγενόχου της κ' ὁ 'Ερρίκος τοῦ λέει ὅτι εἶν' αὐτός. Νυμφεύονται καὶ ὁ 'Ερρίκος τραυματίζεται θανάσιμα. 'Η 'Ανναμπέλλα, στὴν ὁποία ἀπέδωσε ἤδη τὸ παιδί της ὁ Παρνταγιάν, τρέχει τώρα στὸ Παρίσι νὰ συναντήσῃ τὸ Φραγκίσκο, στὸν ὁποῖο διηγεῖται τὰ πάντα, μὰ ὁ κοντόσταυλος δὲν συγκυνεῖται. Τῆς δίνει νὰ ὑπογράψη ἕνα ἐγγραφο διαλύσεως τοῦ γάμου της, ἀπειλώντας τὴν ὅτι διαφορετικὰ θὰ φυλακίση τὸν Φραγκίσκο ἰσοβίως!

'Η 'Ανναμπέλλα ἀναγκάζεται νὰ ὑπογράψη... Χρόνια περνοῦν στὸ μεταξύ. 'Η 'Ανναμπέλλα ζῆ τώρα στὸ Παρίσι, ἐρημη, κρυμμένη ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ἀδελφῶν Μονμορανσύ ποὺ ζητάνε κι' οἱ δυὸ νὰ τὴν εὕρουν. 'Ο πατέρας Παρνταγιὰν φεύγει πρὸς ἀναζήτησιν περιπλανῶν. 'Ο γυιός του, μεγάλος πειά, μένει μόνος στὸ Παρίσι κι' ἐρωτεύεται τὴν κόρη τῆς 'Ανναμπέλλας Λουΐζα ποὺ μεγαλώσει ἐπίσης ἐντωμεταλό. 'Η βασιλομήτωρ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων καλεῖ τὸν Παρνταγιὰν καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸν κάμη τυφλὸ τὴ ὄργανο. 'Ο Παρνταγιὰν ὅμως δὲν δέχεται τὶς κακοῦργες προπάσεις τῆς καὶ συλλαμβάνεται καὶ κλείνεται στὴ Βαστίλλη, τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ οἱ ἄνθρωποί τοῦ 'Ερρίκου Μονμορανσὺ ἀπάγουν, τῇ ἐντολῇ του, τὴν 'Ανναμπέλλα καὶ τὴν κόρη της. Τὸν ἴδιο καιρὸ ἡ Βασίλισσα τῆς Ναβάρρας ἀνακαλύπτει ὅτι ἡ δεσποινίς τῆς ἀκολουθίας της, 'Αλίκη ντὲ Λοὺζ, εἶναι κατάσκοπος τῆς ἐχθρᾶς της Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων καὶ τὴ διώχνει. 'Η 'Αλίκη συναντᾶ τὸν Θεόδοτο, θετὸ γυιὸ τῆς Βασιλίσσης, ὁ ὁποῖος τὴν ἀγαπᾶ τρελλά, κι' ὁ ὁποῖος μὴ ὀποπτευόμενος τίποτε, τὴν ὁδηγεῖ στὸ σπίτι μιᾶς δῆθεν θείας της, στὸ Παρίσι, τῆς Λαύρας).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Γιατί παραξενεύεσαι; φώτησε ἡ Λαύρα τὴν 'Αλίκη.

— 'Ο Πάν. Γαρόλα μοναχός! μονολογοῦσε ἡ 'Αλίκη. Αὐτὸς ὁ ἐρωτολήπτος!... 'Ο τόσο νέος!... Καὶ σὲ ποιὸ μονοστῆρι κλείστηκε;

— Στὼν Καρμηλιτῶν. Στὸ βουνὸ τῆς 'Αγίας Γενοβέφας. 'Εκεῖ βρίσκεται διαρκῶς. Διαρκῶς προσεύχεται γονατιστὸς καὶ κλαίει... Γιατί;... Ποιὸς ξέρει;...

— Λοιπὸν πρέπει νὰ τὸν δῶ. Θέλω νὰ μὲ δεχτῆ καὶ νὰ μ' ἐξομολογήση. Χωρὶς ὅμως νὰ μὲ γνωρίση. Γιὰ ὅλα αὐτὰ θὰ φροντίσης ἐσύ, θειὰ Λαύρα.

— Θὰ φροντίσω, ἀφοῦ τὸ θές. 'Αλλὰ πές μου... Πῶς τὸν λένε τὸ νέο ἀγαπημένο σου;

— Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τ' ὄνομά του, θειὰ Λαύρα. 'Αργότερα, ἴσως.... Ξέρε μονάχα πὼς τὸν ἀγαπῶ, τὸν λατρεύω, ὦ τὸν λατρεύω!... Καὶ γι' αὐτὸ δὲν θέλω νὰ εἶμαι πειὰ ἡ κατάσκοπος τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων. Δὲν θέλω νὰ μὲ ρίχνη αὐτὴ γιὰ τοὺς καταχθονίους σκοπούς της, στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου εὐγενοῦς γιὰ νὰ τοὺς κλέβω τὰ μυστικά. Δὲν θέλω... Σῶσε με, ἐλευθέρωσέ με, θειὰ Λαύρα!...

— Καλά, καλά, ὅλα θὰ γίνουν, ἡσύχασε, ἀπάντησε ἡ θειὰ Λαύρα, χαμογελῶντας μὲ κακία.

Κατόπιν ἡ 'Αλίκη πέρασε στὴν κρεββατοκάμαρα γιὰ νὰ κοιμηθῆ. "Ηταν τόσο κουρασμένη!... 'Οταν ἀποκοιμήθηκε ὅμως, ἡ Λαύρα βγῆκε κρυφὰ ἀπ' τὸ σπίτι καὶ πῆγε κ' ἔρριξε ἕνα σημείωμά της στὸ γραμματοκιβώτιο τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ἐμπιστοῦ τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων, τοῦ πονηροῦ Ρουτζιέρι. Κρυφὰ—κρυφὰ ἔπειτα, ἡ διπρόσωπη αὐτὴ γυναῖκα, ξαναγύρισε σπίτι της....

Ο ΠΙΠΩ ΜΑΙΝΕΤΑΙ!...

"Οπως εἴδαμε πιὸ πάνω, ὅταν συνελήφθη ὁ Παρνταγιάν, ὁ Πιπώ, ὁ πιστός του μαντρόσκυλος, ἔκαμε μὲ τὸ παραπάνω τὸ καθῆκον του. Δάγκωσε, ἔσκισε, κατεσπάραξε τοὺς στρατιῶτες τοῦ ἀποσπάσματος. Μολαταῦτα ὁ Παρνταγιὰν ἐδέθηκε καὶ μετεφέρθη στὴν τρομερὴ Βαστίλλη. 'Ο Πιπὼ τὸν ἀκολούθησε ὥς ἐκεῖ. "Ενας στρατιώτης τοὔκοψε τὸ ἕνα αὐτί μὲ τὸ σπαθί του, ἕνας ἄλλος τὸν πετροβόλησε, μὰ ὁ πιστὸς σκύλος δὲν ἔννοοῦσε νὰ φύγη. Στάθηκε ἔξω ἀπ' τὴ Βαστίλλη κ' ἄρχισε νὰ οὐρλιάζη καὶ νὰ δαγκώνη ἀπελπισμένα τὴν πόρτα. Αὐτὸ κράτησε ὧρες. "Ενας φρουρὸς, τέλος, χτύπησε τὸν Πιπὼ μὲ τὸ ξίφος του. 'Ο Πιπὼ ἔσκυψε πονεμένα καὶ ξεμάκρυνε λίγο, γιὰ νὰ ξαναγυρίση καὶ νὰ κάνη τὸ γύρο τῆς φυλακῆς, κοιτάζοντας στὰ παράθυρά της. Τὸ ἀφοσιωμένο ζῶο ζητοῦσε τὸν ἀφέντη του. Μὰ ὁ Παρνταγιὰν δὲν φαινόταν πουθενά. Τότε ὁ Πιπὼ κάθησε πρὸς τῆς εἰσόδου τῆς φυλακῆς καὶ περίμενε. Περίμενε ὧρες πολλές. Οἱ μάγκες τὸν πετροβολοῦσαν. Οἱ διαβάτες τὸν κλωτσοῦσαν. Μ' αὐτὸς δὲν ἔννοοῦσε νὰ φύγη...

Νύχτωσε πειά. 'Ο Πιπὼ πεινοῦσε. 'Η πληγές του πονοῦσαν. Κ' ἀποφάσισε νὰ γυρίση στὸ πανδοχεῖο τοῦ Μαστρο—Λανδοῦ, νὰ δῆ τί γίνεται. "Ισως ὁ κύριός του νἄχε γυρίσει ἐκεῖ ἐντωμεταξύ. Μάταιος ὅμως ἔφτασε στὸ πανδοχεῖο, ὁ Λανδοὺ τὸν ὑποδέχτηκε ἄσχημα. Γιατί ὄχι; Ποιὸν εἶχε νὰ φοβηθῆ πειά;

— Ἐδῶ εἶσαι, βρωμόσκυλο; Οὔστ!... "Οξω, κλέφτη!... Σήμερα νὰ βρῆς κεῖνον τὸν κανάγια, τὸν ἀφέντη σου!...

'Ο Πιπὼ ἔδειξε στὸ Μαστρο—Λανδοὺ τὰ δόντια του. 'Ο ξενοδόχος γύρισε νὰ πάρη ἕνα μπαστοῦνι. "Οσο νὰ τὸ κάμη ὅμως αὐτό, ὁ Πιπὼ πήδησε πάνω σ' ἕνα τραπέζι, ἄρπαξε ἕνα ψημένο κοτόπουλο καὶ τὄβαλε στὰ πόδια... Ἔτσι, κρατώντας τὸ κοτόπουλο στὰ δόντια του, στάθηκε τέλος σὲ μιὰ γωνιά, ἐδείπνησε μ' αὐτὸ κ' ὕστερα τράβηξε πάλι γιὰ τὴ Βαστίλλη. Μπρὸς στὴ τρομερὴ αὐτὴ φυλακὴ πέρασε ὅλη του τὴ νύχτα ὁ πιστὸς σκύλος. Κι' ὅλη τὴν ἄλλη μέρα. Δὲν ἔφαγε, παρὰ γιὰ νὰ βρῆ νὰ φάη κάτι καὶ ξαναγύριζε. Εἶχε ἀδυνατήσει τρομερά, μὰ δὲν ἔννοοῦσε νὰ ἐγκαταλείψη τὸν κύριό του. Δέκα μέρες πέρασαν ἔτσι, δέκα μέρες καὶ δέκα νύχτες πείνας καὶ βασάνων. 'Ο ὡραῖος Πιπὼ εἶχε καταντήσει σὲ χάλι. Κι' ὅστόσο δὲν ἔχασε τὰ μάτια του ἀπ' τὰ παράθυρα τῆς φυλακῆς, ὥς ποὺ μιὰ μέρα διέκρινε ἐκεῖ πάνω, ψηλὰ σ' ἕνα παράθυρο, ἀνάμεσα στὶς κεγκλίδες, ἕνα πρόσωπο. "Ενα γνωστὸ πρόσωπο. Τὸν ἀφέντη του! 'Ο Πιπὼ πήδησε πάνω κ' ἄρχισε νὰ γαυγίζη χαρούμενα, σὰν νἄλεγε:

— 'Αφέντη!... 'Αφέντη, ἐδῶ εἶμαι!...

— Πιπώ!... Γενναῖε Πιπώ!... ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ ἀπὸ ψηλά.

"Ηταν πράγματι ὁ Παρνταγιάν. 'Ο Πιπὼ ἔκανε σὰν τρελλός.

— Πιπώ, ξανακούστηκε ἡ φωνὴ ἀπ' τὸ παράθυρο τῆς φυλακῆς. τὸ νοῦ σου, Πιπώ!... Προσοχή!...

'Ο σκύλος ἄνοιξε διάπλατα τὰ μάτια του καὶ γαύγισε σὰν νἄλεγε:

— Στὶς διαταγές σου, ἀφέντη!...

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἕνα διπλωμένο λευκὸ χαρτάκι ἔπεσε μπρὸς στὰ πόδια τοῦ Πιπώ. Οἱ φρουροὶ τῆς φυλακῆς τὸ εἶδαν, κατάλαβαν πὼς τὸ πέταξε ὁ Παρνταγιὰν ἀπ' τὸ παράθυρο κ' ἔτρεξαν νὰ τὸ πάρουν, μὰ ὁ Πιπὼ τοὺς πρόλαβε. Τἄρπαξε στὰ δόντια του καὶ τὄβαλε στὰ πόδια. "Οταν ἔφτασε σ' ἕναν ἐρημικὸ δρομάκο στάθηκε, ἄφησε τὸ χαρτὶ κάτω, καὶ ξαναγύρισε στὴ φυλακή. "Ενας διαβάτης ποὺ ἀντελήφθη τί συνέβη πῆρε σὲ λίγο τὸ χαρτὶ καὶ τ' ἄνοιξε νὰ δῆ τί γράφει. Μὰ τὸ χαρτὶ ἦταν κατάλευκο. Δὲν ἔγραφε τίποτα...

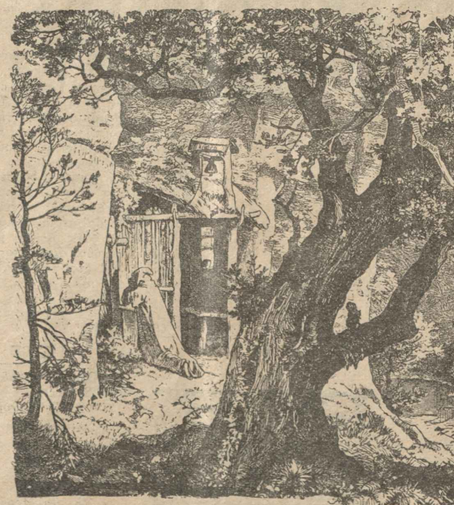

Προσεύχεται γονατιστὸς καὶ κλαίει!...

Η ΒΑΣΤΙΛΗ

"Οταν ἔκλεισαν τὸν Παρνταγιὰν στὴ Βαστίλλη, ἡ πρώτη του δουλειὰ ἦταν νὰ ἐξετάση τὸ κελλί του. Εἶδε λοιπὸν ὅτι τὸν εἶχαν ρίξει σ' ἕνα πέτρινο κλουβί, τὸ ὁποῖο φωτιζόταν ἀπὸ ἕνα κιγκλιδόφρακτο παράθυρο. 'Αντὶ κρεββατιοῦ ὑπῆρχε σὲ μιὰ γωνιὰ ἕνας σωρὸς ἀχύρων!... Ἐκεῖ μέσα λοιπὸν θὰ σάπιζε σ' ὅλη του τὴ ζωή!... Γιατί τὸν ἔπιασαν λοιπόν; Τί εἶχε κάνει; Κι' ἡ Λουΐζα του; 'Η λατρευμένη του Λουΐζα τί κάνει; Τὸ μόνο ὁ διέτρεχε γιὰ τὸ ζητῆσι βοήθεια τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ τὸν πιάνανε; Αἴτιος ὅλων αὐτῶν τῶν συμφορῶν ἦταν ὁ δοὺξ τοῦ 'Ανζού, ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως; Αὐτὸς ἄρπαξε τὴ Λουΐζα... 'Ο Παρνταγιὰν πήγαινε νὰ τρελλαθῆ ἀπ' τὴν ἀπελπισία του. Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ ἕνας δεσμοφύλακας τοῦ πῆγε ψωμὶ καὶ νερό, ρίχτηκε ἀπάνω του ζητῶντας ἐξηγήσεις.

— Πές μου, γιατί μ' ἔπιασαν;... Γιατί μὲ κρατᾶτε δῶ μέσα;...

Πές μου, ἀλλοιῶς σὲ πνίγω!...

'Ο δεσμοφύλακας γλύστρησε ἀπ' τὰ χέρια του κ' ἔφυγε ἔντρομος γιὰ νὰ εἰδοποιήση τὸν διοικητὴ τῶν φυλακῶν, ὁ ὁποῖος κατέφθασε σὲ λίγο, συνοδευόμενος ἀπὸ ἑξ λογχοφόρους. Μόλις τὸν ἀντίκρυσε ὁ Παρνταγιὰν λίγο ἔλειψε νὰ φωνάξη: — «Αὐτὸς εἶνε!» Γνώρισε τὸ πρόσωπό του ἕναν ἀπ' τοὺς συνωμότας τοῦ ξενοδοχείου τῆς «Μάντισας».

— Ἄκουσε, φιλαράκο μου, τοῦ εἶπε ὁ διοικητής. Ἔμαθα πὼς κάνεις φασαρίες. Πρόσεξε καλά. Ἂν δὲν φρονιμέψης θὰ σὲ κατεβάσω στὰ ὑπόγεια, θὰ σοῦ κόψω τὸ ψωμὶ καὶ τὸ νερὸ καὶ θὰ σὲ στείλω κατόπιν στὰ βασανιστήρια!...

('Ακολουθεῖ)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΜΙΑΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΚΑΛΛΙΜΑΧΗ

Σ' ἕνα Οὐγγρικὸ μοναστῆρι. 'Η Ραλλοῦ καὶ ἡ Εὐγενία. Περιγραφὴ Γάλλου περιηγητοῦ. «'Η Προσευχὲς τῆς Παρθένου». Στὸ σαλόνι τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων. Στὸ μέγαρο τοῦ Βόδα. "Ενα ἐπεισόδιο σὲ χορό. Καὶ ἄλλη σύγχρονη Ραλλοῦ. "Ενας παράφορος ἔρως. κ.τ.λ.

ΑΤΑ τὸν 'Οκτώβριο τοῦ 1900, ἡ ἐφημερίδες τῆς Βιέννης ἀνέγραψαν μιὰ εἴδησι ποὺ ἔφερε συγκινητικὲς ἀναμνήσεις στοὺς γεροντοτέρους τῆς ἐποχῆς. 'Εγράφαν ὅτι σ' ἕνα Οὐγγρικὸ μοναστῆρι πέθανε, γερὰ καὶ λησμονημένη μιὰ καλόγρηα Εὐγενία, ἡ ὁποία στὴ νεότητά της ἔπαιξε σπουδαιότατο ρόλο στὴν κοινωνικὴ ζωὴ τῆς Αὐστριακῆς καὶ 'Ελληνικῆς ἀριστοκρατίας. 'Η γυναῖκα αὐτὴ ἦταν ἡ Εὐγενία Καλλιμάχη, κόρη τοῦ ἀξιωματικοῦ Καλλιμάχη καὶ τῆς μελοδραματικῆς ἀηδονιοῦ Κακιλίας Ρόντι, τῆς περίφημης 'Ιταλίδας τραγουδίστρας, ἡ ἀπία ἔπαιξε στὰς 'Αθήνας στὸ πρῶτο, κοντὰ στοὺς 'Αγίους Θεοδώρους, ξύλινο θέατρο. 'Ο ἀξιωματικὸς Καλλιμάχης (ποὺ ἦταν ἀπόγονος ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας τῆς Βλαχίας) ἐρωτεύτηκε τόσο παράφορα τὴν ὡραία καὶ γλυκύφωνο αὐτὴ 'Ιταλίδα, ὥστε δὲν ἐδίστασε νὰ τὴν πάρη γυναῖκα του. 'Ο παράταιρος ὅμως, γιὰ τὰ ἤθη τῆς αὐστηρῆς ἐκείνης ἐποχῆς, γάμος—(ἡ Ρόντι μάλιστα ἦταν καὶ χήρα)—ἐθεωρήθη μέγα σκάνδαλο. Κι' ἡ καταχραυγὴ τῶν αὐστηρῶν νοικοκυραίων ἀνάγκασε τὸν Καλλιμάχη νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὸν 'Ελληνικὸ στρατὸ καὶ νὰ καταφύγη στὸ ἐξωτερικό.

Ἀπὸ τὸ γάμο αὐτὸ—ποὺ ἀπησχόλησε ἀρκετὸν καιρὸ τὴν 'Αθηναϊκὴ κοινωνία—γεννήθηκαν δυὸ κορίτσια: 'Η Ραλλοῦ καὶ ἡ Εὐγενία. 'Η Ραλλοῦ πέθανε πολὺ νέα. 'Η δεύτερη, ἡ Εὐγενία, ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ἀίσθηματικὴ περιπέτεια, ποὺ ἔκανε πασίγνωστο τ' ὄνομά της στὴ Βιέννη, κλείστηκε σ' ἕνα γυναικεῖο μοναστῆρι καὶ τελείωσε σ' ἕνα μελαγχολικὸ κελλὶ τὶς ἡμέρες της.

* * *

'Η Εὐγενία Καλλιμάχη, μαζὺ μὲ τὴν ἀδελφή της, εἶχαν ἐπισκεφθεῖ τὰς 'Αθήνας κατὰ τὴν "Ανοιξι τοῦ 1856 καὶ κατοικήσανε σ' ἕνα σπιτάκι, ποὺ βρισκόταν στὴ σημερινὴ ὁδὸν Φιλελλήνων. 'Η ἔκτακτη ὡμορφιὰ τῶν δυὸ ἀδελφῶν, ἡ ἐξωτικὴ ἀδά τους καὶ ἡ μόρφωσί τους ἀνεστάτωσαν τὴν 'Αθηναϊκὴ κοινωνία. Στὸ σαλόνι τους μαζεύονταν ὁ καλύτερος κόσμος. Καὶ ξένοι, ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὰς 'Αθήνας, τὸ σπίτι τῶν ἀδελφῶν Καλλιμάχη τὸ ἐθεωροῦσαν ἀληθινὴ ὄασι μέσα στὴ μικρὴ ἀκόμα καὶ περιθωρισμένη 'Ελληνικὴ πρωτεύουσα.

Κατὰ τὸ Νοέμβριο τοῦ 1856, ἐπέρασε ἀπὸ τὰς 'Αθήνας κ' ἕνας Γάλλος συγγραφεύς, ὁ Γουσταῦος Σεμινάρ, ὁ ὁποῖος, γράφοντας ἀργότερα τὶς ἐντυπώσεις του, δὲν λησμόνησε καὶ τὴν ὡραία αὐτὴ 'Ελληνίδα, ἡ ὁποία τὴν ἐποχὴ ἐκείνη συνεπλήρωνε τὸ 23ον ἔτος τῆς ἡλικίας της. 'Ἰδοὺ ἡ σχετικὴ περιγραφή:

*'Η δεσποινὶς **Εὐγενία Καλλιμάχη**, ἂν καὶ κόρη "Ελληνος, γεννηθέντος στὴ Ρουμανία, ἂν καὶ κόρη 'Ιταλίδας, εἶνε ὁ γνησιώτερος τύπος **'Ελληνικῆς καλλονῆς**. Εἶνε ξανθή, σχεδὸν χλωμή, ἀλλὰ μὲ πολὺ συμπαθητικὴ χλομάδα καὶ μὲ ἐλαφριὰ ροὺς ἀπὸχρωσι στὰ μάγουλα. Τὸ βλέμμα της εἶνε ἀπερίγραπτα σαγηνευτικό, τὰ μαλλιά της θαυμάσια. 'Η κόμη της—χτενισμένη κατὰ τὸν 'Ελληνικὸ τρόπο, γιατί ἡ δεσποινὶς Καλλιμάχη εἶνε ἡ μόνη δυστυχῶς στὴν 'Ελλάδα ποὺ ἀκολουθεῖ στὸ χτένισμα τὶς παραδόσεις ἐῶν ἀρχαίων 'Ελληνικῶν ἀγαλμάτων—ἡ κόμη της εἶνε ξανθὴ σὰ σταχυ, καὶ καθὼς πλαισιώνει τὸ πρόσωπό της, θὰ τὸ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι εἶνε λευκό μαρμαρένιο ἀριστούργημα τῶν 'Αντιλλῶν δεμένο σὲ χρυσὸ δαχτυλίδι! Μιὰ μαύρη κορδέλλα, ποὺ συγκρατεῖ γύρω-γύρω τὴν κόμη της, κάνει ὥστε νὰ φαντάζη περισσότερο καὶ ἡ ξανθότης τῶν μαλλιῶν της καὶ ἡ λευκότης τοῦ προσώπου της.*

Τὰ μάτια της εἶνε γαλάζια, μὲ ἀποχρώσεις πράσινες, καὶ μ' ἕνα ἐκτάκτως μαῦρο φόντο, καὶ κρίνει τὴν ἀντίθεσι καταπληκτική... Καὶ ἡ μικρότερη ἐπίσης ἀδελφὴ εἶνε ὡραία. 'Η δεσποινὶς Ραλλοῦ Καλλιμάχη δὲν διαφέρει σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἀδελφή της. Τὸ ἴδιο βλέμμα, τὰ ἴδια χαρακτηριστικά, καὶ μόνο τὰ χείλη λίγο παχύτερα προδίνουν τὴν 'Ανατολίτικη καταγωγή της...

'Η δεσποινίδες Καλλιμάχη μιλοῦσαν τελείως τέσσερες γλῶσσες, τραγουδοῦσαν θαυμάσια—εἶχαν φαίνεται κληρονομήσει ἀπὸ τὴν 'Ιταλίδα μητέρα τους τὸ μέταλλο τῆς φωνῆς—καὶ ἦταν μουσικῶς καλὰ μορφωμένες... Τὰ χρονικὰ ἀναφέρουν ὅτι στὸ σαλόνι τους ἀκούστηκε γιὰ πρώτη φορὰ ἡ «Π ρ ο σ ε υ χ ὴ τ ῆ ς Π α ρ θ έ ν ο υ» τῆς Μπαδεζζέφσας, μιὰ ρωμαντικὴ σύνθεσις ποὺ γίνηκε ἔπειτα δημοφιλεστάτη στὰς 'Αθήνας καὶ τραγουδήθηκε ἀπ' ὅλη τὴν περασμένη γενεά. 'Η Ραλλοῦ μάλιστα ἔπαιξε ἀριστοτεχνικὰ καὶ ἄρπα.

* * *

'Ο ρωμαντικὸς καὶ ἀθόρυβος θάνατος τῆς Εὐγενίας Καλλιμάχη μέσα στοὺς τοίχους τοῦ μακρινοῦ μοναστηριοῦ, μᾶς θυμίζει μιὰν ἐποχὴ ποὺ αἱ 'Αθῆναι ἦταν ἀκόμα μικρὴ καὶ ἀσήμαντη πόλις, εἶχε ὅμως ὡμορφιὲς σπάνιες, ἡ ἀποῖες φαίνεται ὅτι ἐξέλειπαν πειὰ γιὰ πάντα. "Ενας παλαιὸς αἰσθητικός, ὁ Ντελαρός, γράφει κάπου ὅτι *«ὅυο προχωρεῖ ὁ κόσμος ὅλες ἡ γυναίκες θὰ γίνουν ὥμορφες, καμμιὰ ὅμως ἀπολύτως ὡραία»!* Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἡ παρατήρησις αὐτὴ ἀρχισε νὰ ἐφαρμόζεται καὶ στὴ χώρα μας. Ἀπὸ τὰ 'Ο θωνικὰ χρόνια ὡς σήμερα ἡ 'Ελληνίδες ὡμόρφηναν ἴσως ἀρκετά, ἔλειψαν ὅμως ἡ πεντάμορφες τῆς πρώτης μας Δυναστείας, ποὺ ἐθάμπωναν τοὺς ἐκτιμητὰς τοῦ ὡραίου, δικούς μας καὶ ξένους.

"Ενας γερο-στρατηγός, ὁ ἀείμνηστος Ράλλης, διηγόταν σχετικὸς τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο ποὺ μανερώνει πῶς ἐκφέπτοντο οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης:

Στὸ ἱστορικὸ μέγαρο τοῦ ἄρχοντα Μιχαὴ Βόδα, ποὺ γιὰ δέκα χρόνια ὑπῆρξε τὸ κέντρο τῶν λογίων καὶ καλλιτεχνῶν τῆς ἐποχῆς, ἔδοθη κάποτε ἑσπερίς, στὴν ὁποίαν παρευρέθησαν καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἑνὸς Γαλλικοῦ πολεμικοῦ ποὺ ἔτυχε τότε νὰ βρίσκεται στὸν Πειραιά. "Ενας ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτούς, ἐπιφορτισμένος καὶ μὲ τὴν ἀνταπόκρισι μιᾶς Παρισινῆς ἐφημερίδος, ἐσκέφθη νὰ περιγράψη τὸ χορό. 'Ετράβηξε λοιπὸν τὸ στρατηγὸ Ράλλη σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ ἄρχισε νὰ σημειώνη στὸ κομψὸ τὰ ὀνόματα τῶν ὡραίων, τὶς ὁποίες, τοῦ ἔλεγε ἐκείνος. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως οἱ ἀξιωματικοὶ, κατεσμένοι σύζυγοι, ἀδελφοὶ καὶ ἐν γένει συγγενεῖς τῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων ἀντελήφθησαν τὴν πρόθεσι τοῦ Γάλλου ἀξιωματικοῦ. Παρεγμένοι λοιπὸν ἐπῆγαν στὸ Διοικητὴ τοῦ πλοίου καὶ ἀπῄτησαν νὰ διατάξη τὸν ἀξιωματικὸ νὰ μὴ γράψη τίποτα, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγινε. Καὶ ὁ μακαρίτης Ράλλης ποὺ διηγόταν τὸ ἀνέκδοτο, ἐπρόσθετε ἀπαρέμφατικά:

— Γιατί τότε, βλέπεις, εἴμαστε πολὺ ἄγριοι. Δὲν θέλαμε νὰ μποῦν οἱ γυναῖκες μας στὶς ἐφημερίδες... Τώρα πάλι ἀγγρίκαμε πολὺ ἥμεροι, καὶ... χαρακαλοῦμε τὶς ἐφημερίδες νὰ τὶς βάλουν!...

* * *

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος γιὰ τὶς καλλονὲς τῆς πρώτης μας Δυναστείας, θ' ἀναφέρουμε λίγα καὶ γιὰ μιὰν ἄλλη Ραλλοῦ, τὴν κόρη τοῦ «Α ὐ θ έ ν τ ο υ τ ῆ ς Β ό α χ ι α ς» 'Αλκαίου Βόδα—Σούτσου. 'Η Ραλλοῦ Σούτσου ἦταν τύπος καλλονῆς καὶ ἀριστοκρατικῆς λεπτότητος. Διηγοῦνται ὅτι ὁ τότε Γραμματεὺς τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας στὴν Πόλι, Μπαπτίστ, (ἄνθρωπος χαριεστατωμένος ἥλικας καὶ πατέρας πολλῶν παιδιῶν), τὴν ἐρωτεύτηκε τόσο τρελλά, ὥστε γίνηκε δυστυχής. Καὶ ὅταν ἡ Ραλλοῦ παντρεύτηκε, ὁ Γάλλος διπλωματὴς ἐπέβαλε τὴν παραίτησί του, καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι. "Ενας διάσημος ζωγράφος τῆς ἐποχῆς, ὁ Σεβαλιέ, ἔκανε τὸ πορτραῖτο τῆς Ραλλοῦς τὸ ὁποῖον ἐκοσμεῖτο ἐπὶ χρόνια τὸ μέγαρο Σούτσου. Σὲ μιὰ φορὲς ὅμως πυρκαϊὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μαζὺ μὲ ἄλλα ἔξοχα ἀντικείμενα τέχνης, ἐκάησε καὶ τὸ θαυμάσιο πάνω πορτραῖτο! 'Η Ραλλοῦ δὲν ἠθέλησε πειὰ νὰ κοιμᾶται νὰ τὴν ζωγραφίσουν. Καὶ εἶχε δίκιο. Γιατί μετὰ τὸν γάμο τῆς, τὸ πρόσωπό της ἔχασε τὴ λάμψη τὴ φρεσκάδα του καὶ τὶς λεπτὲς γραμμὲς ποὺ τὴν ἐξιδανίκευαν.

ΟΙ ΣΠΑΡΑΓΜΟΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΥΠΟ ΧΑΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

ΡΟΖΑ ΛΑΜΠΙΡΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τί ἄλλο μποροῦσε νὰ κάμῃ μέσα στὸ βαπόρι ποὺ βρισκόταν κι' ὁ ἴδιος ὁ Λαμπίρης ;

Θἄθελε νὰ τῆς ψιθυρίση δυὸ λόγια γιὰ τὴ Ρόζα καὶ νὰ τὴν καθησυχάση, μὰ δὲν εἶχε τὸ κουράγιο. Γιατὶ ἀσφαλῶς ἡ Λαμπίραινα δὲν θἄξερε ποῦ βρίσκεται ἡ κόρη της, ὅπως δὲν θὰ τὄξερε κ' ὁ Λαμπίρης.

«Ἂν τὴν ξανασυναντήσω, σκέφτηκε ὁ Ἀνδρέας, θὰ τῆς ψιθυρίσω γρήγορα—γρήγορα δυὸ λόγια. Θὰ τῆς πῶ ποῦ μένει ἡ Ρόζα. Αὐτὸ θὰ τῆς μαλακώση τὸν πόνο, θὰ τῆς ἡσυχάση τὴν ἀγωνία...».

Μὰ ἡ εὐκαιρία αὐτὴ δὲν ἐδόθηκε στὸν Ἀνδρέα, ὅσο κ' ἂν τὴν κυνήγησε. Φιλύποπτος, ὅπως πάντα, ὁ Λαμπίρης, παρακολουθοῦσε κι' ἐτέβλεπε τὴ γυναίκα του.

Πλησίαζαν ἔτσι στὸν Πειραιᾶ, χωρὶς νὰ συμβῆ τίποτε τὸ ἀπρόοπτο.

Ὁ Ἀνδρέας εἶχε γίνει τώρα σκεπτικός. Ὁ νοῦς του πετοῦσε στὴ Ρόζα. Κατέστρωνε τὸ σχέδιο τῆς ἐνεργείας του· μόλις θἄφτανε στὴν Ἀθήνα...

Ἦταν τὸ δεύτερο πρωὶ τοῦ ταξειδιοῦ τους.

Τραβοῦσαν ὁλόϊσια στὸν Πειραιᾶ.

Ὁ Γαλάξης εἶχε σηκωθεῖ πρὶν βγῇ ὁ ἥλιος καὶ καθότανε στὴ γέφυρα τοῦ πλοίου. Ἦταν τόσο συγκινημένος ! Σὲ λίγες ὧρες θἄσφιγγε τὴ Ρόζα στὴν ἀγκαλιά του... Μὰ κ' αὐτὴ θἄχε ξυπνήσει ἴσως τώρα, σκέφτοταν ὁ Ἀνδρέας. Θὰ κάθεται στὸ κρεββάτι της, θὰ πίνη τὸ γάλα της καὶ θὰ πετάη ὁ νοῦς της κοντά μου... Κάτι θὰ τῆς λέη, πὼς πρόκειται νὰ μὲ δῇ. Θἄχη μιὰ γλυκειὰ συγκίνησι, μιὰ εὐχάριστη προαίσθησι...

Τὸ βαπόρι ὅλο καὶ πλησίαζε στὸν Πειραιᾶ...

Ὁ Ἀνδρέας κ' ὁ Ἄλκης εἶχαν κατέβει τώρα στὸ κατάστρωμα. Πέρα, μακρυά, διακρίνοταν ἡ Ἀκρόπολι, κάτω ἀπὸ ἕνα γαλανὸ πέπλο θαμπούρας... Καὶ τὰ μάτια τους ἦσαν καρφωμένα ἐκεῖ, στὴν Ἀθήνα...

Ὁ Γαλάξης ἔννοιωθε βαθειὰ συγκίνησι. Σὲ λίγο θἄβλεπε τὴν ἀγαπημένη του, θὰ τὴν ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του μὲ λαχτάρα...

Ὁ Ἄλκης μάντεψε τὶς σκέψεις του καὶ τοῦ εἶπε ἔξαφνα :

—Ἀρκεῖ νὰ μὴν ἔχοιμε καμμιὰ φασαρία στὸ λιμάνι.

—Τί θὲς νὰ πῆς; ρώτησε ὁ Ἀνδρέας.

—Ξέρω κ' ἐγώ... Δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου αὐτὸς ὁ κ. Λαμπίρης. Σὲ συμβουλεύω μάλιστα νὰ τὸν ἀποφύγοιμε.

—Πῶς ;

—Ἂς τὸν ἀφήσοιμε ν' ἀποβιασθῇ αὐτὸς πρῶτος. Καθόμαστε στὸ καρρὲ τῆς δευτέρας θέσεως κι' ὅταν ξεκινιπιστῇ, φεύγοιμε καὶ μεῖς.

—Ἔστω... Ἂς γίνῃ ἔτσι, εἶπε ὁ Γαλάξης.

Μπῆκαν στὸ λιμάνι.

Οἱ ἐπιβάτες εἶχαν ἀνέβει τώρα στὸ κατάστρωμα. Μαζὺ μ' ὅλους, ἦταν κι' ὁ Λαμπίρης μὲ τὴ γυναίκα του.

Ὁ Ἀνδρέας μὲ τὸν Ἄλκη τὸν κριπροκύτταζαν ἀπ' τὸ παραθυράκι τοῦ καρρὲ τῆς δευτέρας θέσεως.

Ἕνα σωρὸ βάρκες εἶχαν τριγυρίσει τώρα τὸ πλοίο καὶ ἐπιβάται καὶ μπαγάζια εἶχαν στριμωχτεῖ στὶς σκάλας.

—Φεύγει, εἶπε ὁ Ἄλκης στὸν Ἀνδρέα, παρακολουθῶντας πάντα μὲ τὸ βλέμμα τὸ Λαμπίρη.

—Ναί, φεύγει, εἶπε κ' ὁ Ἀνδρέας, ἀναστενάζοντας μ' ἀναχουφισι.

Πέρασαν λίγες στιγμές.

Οἱ δυὸ φίλοι κύτταζαν τώρα ἔξω ἀνήσυχα.

—Μά, τί διάβολο περιμένει ; ρώτησε στενοχωρημένα ὁ Γαλάξης.

Ὁ Ἄλκης δὲν τοῦ ἀπάντησε. Κύτταξε ἔξω καλύτερα κ' ἔπειτα εἶπε μὲ φωνὴ ταραγμένη :

—Κάτι ζητάει... Ψάχνει μὲ τὸ μάτι... Κάποιον περιμένει φαίνεται.

—Κανένα γνωστό τον βαρκάρη...

—Ἴσως...

Πραγματικὰ ὁ Λαμπίρης δὲν βιαζόταν νὰ κατέβη σὲ βάρκα. Σκυμένος πάνω ἀπὸ τὸ πλοῖο, κύτταζε κάτω τὶς βάρκες μὲ προσοχή, μ' ἀνυπομονησία. Ἔξαφνα ἔκανε ἕνα κίνημα ἱκανοποιήσεως καὶ σήκωσε τὸ χέρι του, σὰν νἄγγεφε σὲ κάποιον.

Οἱ δυὸ φίλοι ἀνησύχησαν.

Τί συνέβαινε λοιπόν ;

—Πρέπει νὰ βγοῦμε νὰ δοῦμε τί τρέχει, εἶπε ὁ Ἀνδρέας.

—Κάθησε, θὰ βγῶ ἐγώ, τὸν συμβούλεψε ὁ Ἄλκης.

Βγῆκε πράγματι, ἔκανε μιὰ βόλτα στὸ κατάστρωμα κι' ξαναγύρισε.

—Τί συμβαίνει ; τὸν ρώτησε ὁ Γαλάξης ἀνήσυχος.

—Χμ.... Κάτι μᾶς μαγειρεύει ἀσφαλῶς αὐτὸς ὁ κύριος.

—Γιατί ;

—Εἶδα σὲ μιὰ βάρκα νὰ τὸν περιμένη ἕνα ὕποπτο παλληκάρι. Θἄναι κανένας ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους του, τοὺς μπράβους του.

Εἶχε πάρει τὴ Ρόζα καὶ πήγαιναν στὸ Τηλεγραφεῖο...

Ὁ Γαλάξης ἔσφιξε τίς γροθιές του.

—Ἐμπρός, πᾶμε ! φώναξε.

—Ποῦ ; ρώτησε ὁ Ἄλκης.

—Νὰ βγοῦμε ἔξω.

—Ὄχι, δὲν εἶνε σωστό. Περίμενε λίγο.

—Νὰ περιμένω ; Γιατί ; Θὰ μὲ τρομοκρατήσουν οἱ ἀπλοσφόροι τοῦ Λαμπίρη ; Νὰ πάω ὁ διάβολος, δὲν ζοῦμε πειὰ στὸν μεσαίωνα. Ἂς τολμήσουν νὰ μᾶς ἐνοχλήσουν καὶ βλέπεις.

Ἐνῶ ὁ Γαλάξης μιλοῦσε, ὁ Ἄλκης κύτταξε ἔξω.

Ἔξαφνα ταράχτηκε.

—Κύτταξε ! εἶπε στὸ φίλο του.

Ὁ Ἀνδρέας κύτταξε στὸ κατάστρωμα κ' εἶδε τὸ Λαμπίρη νὰ μιλάη σιγά, σὰν νὰ τοῦδινε ὁδηγίες, μ' ἕναν ἄνθρωπο ψηλὸ κι' ἀπάσιο.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ μάλιστα γύρισε καὶ τοῦδειξε τὸ καρρὲ τῆς δευτέρας θέσεως. Ἐκεῖνος κούνησε τὸ κεφάλι του...

Ὁ Ἀνδρέας εἶχε χλωμιάσει.

—Αὐτὸς ὁ παληάνθρωπος... αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος..., τραύλισε.

—Λοιπόν;... Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, εἶνε γνωστός σου ; ρώτησε ὁ Ἄλκης.

Ὁ Γαλάξης κύτταξε πάλι καλὰ τὸν ἄγνωστο κι' ἔξαφνα φώναξε, χτυπῶντας τὸ μέτωπό του :

—Ναί. Αὐτὸς εἶνε!...

—Ποιός; ρώτησε ὁ Ἄλκης.

—Ἕνας..., ἕνας... παληάνθρωπος ! ἀπάντησε ὁ Γαλάξης, μὴ θέλοντας νὰ πῇ τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ μὴ τὸν τρομάξη.

Ὡστόσο ὅμως στὸν ἄγνωστο αὐτὸ εἶχε γνωρίσει τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἀποπειράθηκε νὰ τὸν δολοφονήση, τὴ νύχτα ἐκείνη ποὺ δόθηκε τὸ αἷμα του γιὰ τὴ Ρόζα. Ναί, αὐτὸς ἦταν. Δὲν ἔκανε λάθος. Καὶ τώρα γιατὶ τὸν εἶχε καλέσει, τηλεγραφικῶς βέβαια, ὁ Λαμπίρης στὴ βαπόρι ; Ὄχι γιὰ νὰ τοῦ σφίξη τὸ χέρι ἀσφαλῶς. Ἀλλὰ γιὰ νὰ τοῦ ἀναθέση κάποια νέα ἀτιμία...

Ὁ Ἀνδρέας ἦταν ἔξω φρενῶν. Κύτταξε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔξω κι' εἶδε τὸ Λαμπίρη νὰ κατεβαίνη τὴ σκάλα τοῦ βαποριοῦ μαζὺ μὲ τὴ γυναίκα του.

Ὁ ἄνθρωπός του εἶχε σταθεῖ στὸ κατάστρωμα, σὰν κάτι νὰ περίμενε...

—Δὲν πρέπει νὰ διστάζουμε, εἶπε ἔξαφνα ὁ Γαλάξης. Ἐμπρός.

—Θὰ κοπεῖδοιμε; ρώτησε ὁ Ἄλκης.

—Ναί.

Βγῆκαν στὸ κατάστρωμα ἀπὸ τὸ ἀντίθετο μέρος, στὴ σκάλα ποὺ ἦταν ἐλεύθερη καὶ κατέβηκαν σὲ μιὰ βάρκα, χωρὶς νὰ κυττάξουν τὸν ἄνθρωπό τους, προσποιούμενοι τὸν ἀδιάφορο.

Ὅταν ὅμως ἡ βάρκα ἀπομακρύνθηκε λίγο ἀπὸ τὸ βαπόρι, οἱ δυὸ φίλοι εἶδαν μιὰ ἄλλη βάρκα νὰ τοὺς ἀκολουθῇ. Μέσα στὴ δεύτερη αὐτὴ βάρκα βρισκότανε ὁ ἄνθρωπος τοῦ Λαμπίρη, ποὺ δὲν ἦταν παρὰ ὁ ἐπισκέπτης τῶν κτημάτων του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟ - ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ

«Η ΦΩΤΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ»

Ἡ παθητικὴ καὶ δραματικὴ ἱστορία δύο κοριτσιῶν, δύο Ἀθιδῶν ἀδελφῶν, ποὺ ἀγάπησαν παράφορα τὸν ἴδιο νέο.

ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΣΕΛΙΣ

ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΙΣ ΕΥΡΩΠΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΣΤΩΝ ΤΗΣ

Ἡ οἰκογένεια τῆς δίδος Ἀλίκης Διπλαράκου—Μὶς Εὐρώπης, εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς δώση μερικὰς ἀκόμα ἐπιστολάς, ἀπὸ τὴν σωρεύαν ποὺ ἐστάλη στὴν Δίδα Ἀλίκην ὑπὸ τῶν θαυμαστῶν της, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ διπλοῦ της θριάμβου.

Δημοσιεύουμε τὰς πλέον χαρακτηριστικὰς ἐξ αὐτῶν.

Καὶ ἰδοὺ πρῶτον ἡ ἐπιστολὴ Ζακυνθίου καθηγητοῦ :

Ἀξιότιμος Δνὶς Ἀλίκη !

Εὐχομαι ὁλοψύχως ὅπως ἡ παροῦσα μου εὕρῃ ὑμᾶς ἐν πληρεστάτῃ ὑγείᾳ καὶ χαρᾷ. Ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν ποῦ σᾶς ἐγνώρισα ὡς Μὶς Ἑλλάδα καὶ εἶτα Μὶς Εὐρώπη εἰς Ἀθήνας ἔγινα ὁ μόνος εἰλικρινέστερος θαυμαστής σας, καὶ ἔσομαι πάντοτε ἕνας πολύτιμος ἀδελφός ! Μέσα εἰς τὴν φωτογραφία σας ποῦ εἶδα εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» τὸν Ἰανουάριον ἐ. ἔ. ὅταν ἤμην εἰς τὴν πατρίδα μου Ζάκυνθον, μπόρεσα νὰ διακρίνω τὴν αἰθέρια καρδιά σας, νὰ διαβάσω τὴν ἰδανικιὰ ψυχή σας, νὰ καταλάβω πειὸ καλὰ, πειὸ καθαρὰ τὰ ἀγνὰ ἰδεώδη αἰσθήματα ποῦ σᾶς περιτυλίγουν μὲ τὸ διάφανο λαμπηρὸ πέπλο τους, μέσ' στὸ μεθυστικὸ μεγαλεῖο τους. Τί εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι ποῦ συναντοῦν τοιαύτας ὑπάρξεις στὸ ὁρμῶ τῆς ζωῆς τους, τί εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι ποῦ στήνεται γι' αὐτοὺς ὁ ἰδανικὸς θρόνος τῆς φιλίας μές τὶς δυσεύρετες αὐτὲς εὐγενικὲς καρδιές ! Δυσεύρετες ναί δυσεύρετες μέσ' τὴν ὑλιστικὴ σημερινὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ κόσμου, μέσ' τὴ χυδαιότητα, μέσ' τὴ πεζότητα τῆς τωρινῆς ζωῆς ! Τῆς τωρινῆς αὐτῆς μέσα στὴν ὁποίαν σδύστηκε πειὰ κάθε εὐγενικιὰ κι' ἰδανικιὰ σκέψι καὶ μόνος κυρίαρχος Θεὸς ἀπέμεινε—δυστυχῶς !—τὸ χρῆμα ! Δυσεύρετες μέσα στὴ ζωὴ αὐτὴ τὴ γεμάτη μίση, φθόνους, παγίδες ! Δυσεύρετες μέσ' τὸ ἀπαίσιον αὐτὸ ἐπίγειον περιβάλλον μὲ τὰ δηλητηριώδη ἐκτοξεύματά του, μὲ τὰ πικρόχολα βέλη του, μὲ τὴ σαρκαστικὴ ψυχή του, μὲ τὸν ἀπαίσιο φαρισαϊσμό του ! Θαρρῶ πῶς χαθῆκαν πειὰ γιὰ πάντα μέσα στὸν κυκεῶνα αὐτὸ τῆς διαφθορᾶς καὶ τοῦ ὑλισμοῦ οἱ ἰδανικὲς ψυχές. Πόσο συνενοιήθην ἀπὸ τὶς λεπτὲς γραμμὲς τῶν δηλώσεών σας πρὸς τοὺς τυντάκτας Ἀθηνῶν, πόσον ἐδακρύσα καὶ ἐπόνεσα ἀπὸ τὴν ὑπέροχη μόρφωσί σας καὶ τὶς ἐπιστημονικὲς φράσεις σας. Πόσην χαρὰν ἀνέκφραστον ἔννοιωσα ὅταν εἶδον τὴν λαμπρὰν ἐπιτυχίαν σας καὶ δόξαν σας ὡς Μὶς Εὐρώπην ! Χωρὶς νὰ σᾶς γνωρίσω—ἀκόμη—προσωπικῶς, ἐπεθύμουν ὁλοψύχως, περισσότερον καὶ ἀπὸ τὴν Μὶς τῆς πατρίδος μου ποῦ ἦλθε τρίτη, σεῖς νὰ ἐκλεγῆτε Μὶς Ἑλλάς, καὶ δικαίως, ὁιότι σᾶς στολίζουν τόσα προτερήματα καὶ ἀγαθότητες, ὅσον οὐδεμίαν ἄλλην. Αὐτὸ θὰ πῆ ἐπιστημονικως ὑγιαθεια καὶ φιλία, ὅτι εἰς τὰς τῆς πατρίδος μου οἰκογενειακὰς μου συγκεντρώσεις μεταξὺ φίλων συναδέλφων καὶ δὴ ἐπιστημόνων διεπληκτιζόμην συβαρὰ διότι ὑπὲρ πάσαν ἄλλην ὑπεστηριζα (καὶ ηὐχόμην) ὅτι μόνον σεῖς θὰ ἐκλεγῆτε Μὶς Europe διότι φέρετε τὰ περισσότερα προσόντα ! καὶ δὴ τῆς μορφώσεως !

Διαρκῶς παρηκολούθουν καὶ παρακολουθῶ τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» καὶ ἔβλεπον τὰ καθ' ὑμᾶς. Μόνον ὁ «Ἡμερήσιος Τύπος» μᾶς τὰ χάλασε λιγάκι στὰς ἀρχάς, καθὼς μοῦ ἐπροξένησε ὀυσάρεστον ἐντύπωσιν ἡ καταπράτησις καὶ ἔλεγχος μερικῶν βαλιτζῶν σας παρὰ τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς—ὡς ἐδιάβασα εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα». Σεῖς ποὺ ἐτιμήσατε καὶ ἐδοξάσατε ὑπέροχα τόσον τὴν πατρίδα μας, ἔπρεπε καὶ νὰ μὴ δώσουν σημασίαν ὅτι δήποτε ἀξίας πράγματα καὶ ἂν ἐφέρνατε ἀπὸ τὴν Εὐρώπην νὰ γίνη ὁιωδήποτε μεγάλη ἐξαίρεσις εἰς σᾶς. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἔτσι εἶνε ἡ νόσος σήμερον !... Ἐγὼ φίλη Δνὶς εἶμαι Ζακύνθιος ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς πόλεως, τυγχάνω ἀνεψιὸς τοῦ Σεβ)ου Μητροπολίτου Πατρῶν, καὶ κατὰ τὰς 6 Μαρτίου ἦλθον ἐνταῦθα οἰκογενειακὼς ποὺ μετετέθην—δυστυχῶς—ἀπὸ τὸ Γυμνάσιον τῆς ὡραίας καὶ ἀνθοστολισμένης πατρίδος μου Ζακύνθου εἰς τὸ ἐνταῦθα Ἡμιγυμνάσιον ὡς Καθηγητὴς τῶν θρησκευτικῶν. Τὸ μέρος καλὸ εἶνε καὶ πλησίον τῶν Πατρῶν ἀλλὰ ἐρημορωμαντικό. Ἡ μόνη μου ὁι ποκίδασις μετὰ τὸ σχολεῖον ὅταν ἔρχομαι σπῆτι εἶνε ἡ κιθάρα καὶ τὸ μανδολίνο μου ἀτινα γνωρίζω καὶ παίζω ἀπὸ μικρος, διότι νῦν μόλις τὸ 23ον ἔτος τῆς ἡλικίας μου διατρεχω. Ἔχω τὴν εὐχαριστηριν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ συνδεθῶ μεθ' ὑμῶν καὶ μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας σας τῆς ἀξιοτίμου δι' εἰλικρινοῦς ἀδελφικῆς φιλίας καὶ ἀλληλογραφίας, ἐπιφυλασσόμενος μετὰ τὰς ἐξετάσεις που θὰ ἔλθω αὐτόσε νὰ ἔλθω νὰ γνωρισθῶμεν καὶ προσωπικῶς.

Διαείδάσατε παρακαλῶ τὰ βαθύτατα Σέβη καὶ συγχαρητήριά μου πρὸς ἅπασαν τὴν ἀξιότιμον οἰκογένειάν σας.

Διατελῶ μετὰ πολλῆς ἐκτιμήσεως καὶ εἰλικρινοῦς φιλίας».

* * *

Καὶ τώρα ἀπολαύσατε δύο, τὰ μᾶλλα ἐνθουσιώδεις ὕμνους, οἱ ὁποῖοι ἐστάλησαν στὴν δίδα Ἀλίκην ἀπὸ τὸν κ. Κιουλπαπάογλου. Εἴπομεν : Ἀπολαύσατέ τους :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΑΣ ΤΗ ΦΥΛΗ
ΠΟΥ ΠΑΥΕΙ ΠΕΙΑ ΝΑΝΑΙ ΔΕΙΛΗ.

Εν στεντορείᾳ τῇ φωνῇ
Ἑλληνικῇ τῆς καλλονῆ
ἀναδειχθείσῃ «ΝΙΚΗ»
Δεσποινίδι ΑΛΙΚΗ.
Λέγω ἐντόνως «ΖΗΤΩ»
μετὰ προσθήκης «ΣΤΗΤΩ»
ἀποτυχούσῃ καλλονῇ
ἐν ἐπιδείξει ἐμμονῇ
κι' ἀξιοποίνῳ πεισμονῇ
ὥστε τὸ Ἔθνος νὰ πονῇ.
Λύει, δεσμὰ ἡ κλασικὴ
ὡραιότης ἡ φυσικὴ,
κομψότης ἡ εὐγενικὴ
ἐν ἀναδείξει ψυχικῇ
σὺν τῇ ἀψόγῳ ἠθικῇ.
Αὐταὶ τώρα θὰ στήσουν
θεμέλια καὶ θὰ χύσουν
πρότροπῆς νάμα τελικῆς
κι' ἐμπνεύσεως ἀλλακτικῆς
συρμοῦ ἐν τῇ ταχείᾳ
προπαγάνδᾳ αἰσίᾳ.
Σύντομον κέρδος ἡ Φυλὴ
θἄχει κι' ἐν θἄρρει θὰ μιλεῖ
πρὸς ὅλα τὰ παιδιά της,
πιστὰ κι' ἀγαπητά της
περὶ σεμνότητος ρητῆς
καὶ ἠθικῆς ἐπαινετῆς
αἵτινες θ' ἀλαλάζουν
καὶ γνώμονα θὰ βάζουν
ἐν ἐπιδείξει προσηνεῖ
σὺν τῇ καρδίᾳ εὐγενεῖ.
Συνθέτης εὐηχίδης
κινέτης στεντορίδης
εὐχέτης εὐελπίδης
Κιουλπαπάογλου Ἀρχιμήδης
πρόσφυξ Μικρᾶς Ἀσίας
Ἀδάπαζαρ Νικομηδείας.
Ἐν Ἀμπελοκήποις, 11 μηνὸς (Φεβρουαρίου
1930 ἔτους τοῦ σωτηρίου.

* * *

Ἰδοὺ καὶ ὁ δεύτερος ὕμνος ! Ἐμπνευσμένος ὅσον καὶ ὁ πρῶτος. Ἀνάγνωσον... Ἀνάγνωσον...

ΔΙΠΛΑΡΑΚΟΥ ΑΛΙΚΗ
ΣΥΓΧΡΟΝΩ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Ἀβρόφρονι Ἀλίκη
ἀναδειχθείσῃ «ΝΙΚΗ»
ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῇ τρανῇ
Ἑλληνικῇ της καλλονῇ
σὺν τῇ ἀψόγῳ ἠθικῇ
ἐν ὡραιότητι κλασικῇ
Λαλῶν ἐν τῇ ποιήσει
εὐχομαι ἵνα ζήσῃ
εὐδαίμων κι' ἀντιχήσῃ
πάντοτε ἐν τῇ Δύσει
κι' ἐν Παγκοσμίῳ Κτίσει
ὅπως ἀεὶ τιμήσῃ
Ἰδεῶδες ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ,
ἰνδαλμα πατριωτικὸν,
παράστημα εὐγενικὸν
μὲ καύχημα τιμητικὸν,
ἀτομικὸν, ἡγεμονικὸν,
πάντοτε ἐυεργετικὸν.
Καλλίμορφος καὶ εὐπλαστος
καλλίνικος καὶ εὐτακτος
θὰ διαπρέψεις ὑμνητὸς
πάντοτε πράως, ἀρεστὸς
κι' ὁ γνώμων της ἀποδεκτός.
Κιουλπαπάογλου Ἀρχιμήδης
πρόσφυξ Μικρᾶς Ἀσίας
Ἀδάπαζαρ Νικομηδείας.
Ἐν Ἀμπελοκήποις, 11 μηνὸς Φεβρουαρίου
1930 ἔτους τοῦ σωτηριου.

Κι' τέλος ἕνα ἀκόμα τριστοῦδι ἀπ' τὸ Ἑλληνικὸ τῆς Ἀμερικῆς :

Ἀφιερούται
Εἰς τὴν Δεσποινίδα Ἀλίκην Διπλαρακου «Μὶς Εὐρώπη»

Ἀλίκη μας, Ἀλίκη μας, τῶν Ἑλληνίδων ἄνθος
ἡ τῆς Εὐρώπης Καλλονὴ, καὶ τῶν λοιπῶν ὁ τάφος.
Κόλλαρε χαρὰς ὡραιότης, καὶ εὐγενεια ψυχῆς
καὶ χάρας πάντα κόμπα δεν μπορεῖ νὰ ἐ' ὀρνηθῆς
Ὅλοι οἱ ἄστρες τὸ Ζάκυνθος, ὁ Ἥλιος καὶ Φεγγάρι
δὲν ἔχουνε τὴν εὐμορφιὰ, καὶ τὴν δικη σου χάρι
Μὲ τῆς καρδιάς μου τὸν ἔρωτα, καὶ τῆς ψυχῆς μου ὅλης
θὰ κηρυχθῆς ἡ Καλλονὴ τῆς Ἑσπέριας ὅλης.
Ὑπὸ τὴν σκέπη σ' σόρκεσε νὰ μὴν ὑπάρχη ἄλλη
μόνον ἐσὺ Ἀλίκη μας, τοῦ κόσμου τὸ καύχημα
Ἡ τιμήσης τοὺς γονεις σου, ἡ ὅλον τὸν Ἑλληνισμόν
ὁ ὡς συγκεκιμένη, νὰ ἠσῆς ἐγωισμόν.
Ἔχετε εὐφορία καὶ ὑγιεια, ῥάδιοσμα καὶ ἀπρουσιαστικον
ὁ ὅλα μας ἐσκα βλέπουν ἀκόμα ἀκόμα ἀκουσματον
Διὰ τὴν ὑγιεινὴν προσοχὴ τὸ κατ σωματος καὶ τῆς ἐν ὅλῳ Καλ-
(λονῆς σου
ἡ Ἑλλας μας ὑπερηφανεύεται, ὅμου μὲ τοὺς γονεις σου.
Προσεύχομαι ἐκ τοῦ θεοῦ, χρόνια πολλὰ νὰ ἔσαι
καὶ τὴν ἐκλεκτὴ θαρρεῖς σου, πάντα νὰ διατηρῆς.

καλοκαρδος, ἐνάρετος
καλότυχος, ἐυπαστος,
Ἡγεμονεύουσα πιστὸς
Συνθέτης εὐηχίδης
κινέτης στεντορίδης
εὐχέτης εὐελπίδης
Κιουλπαπάογλου Ἀρχιμήδης
πρόσφυξ Μικρᾶς Ἀσίας
Ἀδάπαζαρ Νικομηδείας.
Ἐν Ἀμπελοκήποις, 11 μηνὸς Φεβρουαρίου
1930 ἔτους τοῦ σωτηριου.

Τὸ φύλλον τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οἰκογενείας» τιμᾶται παντοῦ δρχ. 3. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησίς των παρὰ τῶν ὑποπρακτορείων ἀπαγορεύεται.

Παρακαλοῦμεν θθεν τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας ὁσάκις ὑποπέσῃ εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιοῦτον τι, νὰ μᾶς τὸ ἀναφέρουν ἀμέσως.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Κ ρ ι τ ὴ ν Φ ι λ ο κ α λ ί α ς. Λεχαινά. Μὰ τί σᾶς ἔπιασε ;» Γιατί αὐτὴ ἡ ἀκατάσχετη φλυαρία; Ἰατρέ ; Δὲν ἔχετε πελάτας ; Καὶ ἀποφασίσατε νὰ φονεύσετε τὸν κ. Χ... Νὰ τὸν ξαναφονεύσετε ; Λησμονεῖτε....; Δ. Ἀ π ο σ τ ο λ ό π ο υ λ ο ν. Ἀμαλιάδα. Τὸ ποίημά σας ὄχι καλό. Καθόλου καλό. Ἰδοὺ οἱ τελευταῖοι στίχοι :

Κι' ἐν τούτοις σὲ ἠγάπησα κόρη μου ζηλεμένη
ἀπ' τὴ φωτογραφία σου πούταν δημοσιευμένη
μές τοῦ ἀγαπητοῦ «μπουκέτου» μιὰ σελίδα
ποὺ σὰν οὐράνιο ἄγγελο στὰ μάτια μου σὲ εἶδα.
Καὶ σ' ἔβγαλα ἀπ' τὴ θέση σου γιὰ νὰ σὲ περιβάλλω
μὲ μιὰ κορνίζα ζηλευτὴ κι' ἔπειτα νὰ σὲ βάλλω,
κοντὰ μές τὸ κρεββάτι μου καὶ στὸ προσκέφαλό μου
γιὰ νὰ προσεύχομαι σὲ σέ, νὰ σ' ἔχω σὰ Θεό μου !

Τὴν ἐβάλατε λοιπόν... «εἰς τὸ προσκέφαλόσας!...» Κι' ἀκολουθεῖτε νὰ τῆς γράφετε ποιήματα ; Σὲ καλό σας !... δὲν σᾶς ἀρκεῖ αὐτό ;... Γ. Μ π ο υ ρ., Θεσσαλονίκην. Τὸ ποίημά σας ὄχι ἐπιτυχές. Χ ρ ῆ σ τ ο ν Π ά γ κ α ν. Τὸ ποίημά σας δὲν εἶνε... ποίημα, γιατὶ οὔτε μέτρο ἔχει, οὔτε ὁμοιοκαταληξίες. Ἐπίσης ὁ συμβολισμός τοῦ «Σούρουπου» ἀνεπιτυχής. Ἰ ω ἀ ν. Δ α σ κ α λ ά κ η ν. Γύθειον. Ἂν δὲν σᾶς ἀπαντήσαμε ὡς τώρα, αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ ποίημά σας δὲν ἐλήφθη. Ἡ λ ί α ν, Π ο λ ί τ η ν. Λαμίαν. Οἱ στίχοι σας ἀνεπιτυχεῖς. Πρὸ πάντων τὸ τελευταῖο τετράστιχο τῶν «Ξετιγμῶν Ἀγωνίας» ὑπερδραματικό. Ἰδοὺ τοι :

Ἔ... τότε πειὰ δὲ μπόρεσα νὰ ζήσω πιὸ πολύ...
Λιποψυχία μοῦ φάνηκε
Σωριάστηκα ἐκεῖ...

Σ ε ρ α π. Σ ι κ α β., Σπέτσες. Τὰ ποιήματά σας ἀνεπιτυχεῖς μιμήσεις. Τὸ μυθιστόρημα γιὰ τὸ ὁποῖο ρωτᾶτε, ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν πρόκειται νὰ ἐκδοθῆ σὲ βιβλίο. Λ ε β ἐ δ ι ώ τ η ν Φ ο ι τ η τ ὴ ν, Λεβίδιον. Τὸ διήγημά σας ἀνεπιτυχές. Γραμμένο σὲ δημοτικὴ καὶ ὑπερκαθαρεύουσα συγχρόνως. Σὲ πολλὰ σημεῖα δίνει τὴν ἐντύπωσι μαθητικῆς ἐκθέσεως. Ρ ε ν α ν Μ.., Ἐνταῦθα. Τὸ πεζογράφημά σας, ἂν καὶ καλογραμμένο, λέει πολὺ κοινὰ πράγματα. Ὁ Λ υ α ν Ἰ ω ἀ ν ν ο υ, Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας μὲ τὸν τίτλο «Ὁ Κρυφὸς Λόγος πρὸς τὴν Ἑλλη μου» δὲν εἶνε διπλό σας. Ἀσφαλῶς τὸ ἔχετε ἀντιγράψει ἀπὸ κάπου, γιατὶ δὲν ἔξερετε νὰ χωρίσετε καλὰ τοὺς στίχους τοῦ Γ. Κ. Οἱ σατιρικοὶ στίχοι σας πολιτικῆς φύσεως καὶ τὸ «Μπουκέτο» δὲν δημοσιεύει τέτοιου εἴδους ποιήματα. Σ. Κ ω τ σ ο ν ἀ ρ ο ν, Ἐνταῦθα. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὴν ἐνθουσιώδη ἀκροστοιχίδα σας πρὸς τὸ «Μπουκέτο». Ἰ. Μ α ζ ο κ ό π ο ν, Πόλιν. Ὁ ρυθμὸς τοῦ ποιήματός σας λανθασμένος. Β α σ. Μ π α β έ α ν, Ἐνταῦθα. Ἀπὸ τὸ ποίημά σας μένο τὸ πρῶτο τετράστιχο ἐπιτυχές. Τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ.

Τίποτε πιὸ θλιμμένο ἀπὸ τὸν (ἔρωτα
ποὺ σεύνει στὴν καρδιὰ ἀγά- (λι-ἀγάλι,
σὰ ρόδο ποὺ εὐωδιάζοντας μα- (ραίνεται
σ' ἕνα στεγνὸ βενέτικο ἄνθο- (γυάλι...

Α. Μ υ τ ι λ η ν α ῖ ο ν, Ἐνταῦθα. Διατελοῦμεν καὶ ἡμεῖς ἐν ἀπογνώσει ! Τί νὰ σας κάμουμε ὅμως ; Ἡ μεταφράσεις σας δὲν εἶνε καλές. Α. Ν ι κ ο λ α ΐ δ η ν, Ἐνταῦθα. Τοὺς ἔχομεν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἰ. Χ ρ. Γ ο ύ ν α ρ η ν, Ἀργυνιον. Ἡ ἐπιστολή σας δὲν λέει ἀπολύτως τίποτε. Στεῖλτε κατάλογο τῶν βιβλίων σας. Γ. Δ ά λ π η ν. Στίχοι ρέοντες, σκέψεις καὶ εἰκόνες ποιητικές. Μολαταῦτα τὸ ποίημά σας θέλει διόρθωμα. Διορθώστε το λοιπὸν προσεκτικὰ καὶ στεῖλτε τό μας ξανά. Κ ὁ ρ η ν τ ῆ ς Δ ω δ ε κ α ν ή σ ο υ, Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας συγκινητικὸ φυσικά, μὰ ὄχι ἐξαιρετικό. Πολὺ κακὸ δυστυχῶς. Εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Γ ε ώ ρ γ. Λ ω ν., Πάτρας. Ὄχι χρήσιμον. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀ Θ. Ζ έ ϊ τ κ ο ν, Κωμοτηνήν. Τί νὰ σᾶς ποῦμε ; Ἡμεῖς δὲν δημοσιεύουμε ἐπιστημονικὰς καὶ φιλοσοφικὰς πραγματείας. Ἀπευθυνθῆτε σὲ κανένα Ἀθηναῖο ἐκδότη. Α. Κ., Νάξαν. Σᾶς ἀπαντήσαμε. Μ ι χ. Π ε γ κ λ ή ν, Πειραιά. Ἂν δὲν σᾶς ἀπαντήσαμε ὡς τώρα, σημαίνει πὼς δὲν ἐλήφθη ὁ φάκελλός σας. Ἰδέστε ὡστόσο τὰ τελευταῖα φύλλα τοῦ «Μπουκέτου». Ε ὐ ά γ γ. Κ ἀ λ λ ο ν. Οἱ στίχοι σας ὄχι ἐπιτυχεῖς. Τὸ ποίημά σας «Σ' Ἐ κ ε ἰ ν η ν», δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ. Γιατὶ ἀπευθύνεσθε σὲ μιὰ δεσποινίδα, γράφοντας τὸ ὀνοματεπώνυμό της. Ἀλλοίμονο ἂν ἀρχίζαμε νὰ δημοσιεύαμε τέτοια πράγματα. Θἄπρεπε, νὰ μᾶς ἀθοβολήσουν. Χ ω ρ ι ά τ η ν, Κόντολα (Ἀφρικῆς). Ἀπ' τὰ ἀστυρικά σας ποιήματα πολὺ καλὸ—παρ' ὅλες τὶς ἀναρθογραφίες του—τὸ «Καρτ—Ποστάλ». Τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ ἔτσι ὅπως τὸ γράψατε :

Δὲν ξεύρω τί μ' εὐρήκεν σὲ τοῦτον τὸν καιρὸ
πῶς μούλθεν μιὰ ἰδέα σοφὶ μέσ' τὸ κεφάλι
νὰ γράφω κάθε μ'ρα στίχους μὲ τὸ σορὸ
νὰ μὴ μπορῆ κανένας μιὰ ἔνεια νὰ βγάλι

γράφω τὸ πρώτον ἔργον καὶ τὸ ἀφιερόνο
στὴν ἄπειστη ἀγάπη τὴν πρώτη τὴν παλιὰ
ποὺ ἄφισε σ' ἐμένα ἀγιάτρεφτο τὸν πόνο
καὶ ἀφιδὸς μηράζει σὲ ὅλλους τὰ φειλιά

τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ὕμνους γιὰ τὴν κενούργια
καὶ μόνος τὰ θαυμαζω ὅτι δὲν ἔχουν λάθει
μὰ οἱ κρειταῖ τὰ βρήσκουν πῶς τ' ἄγραφα μὲ φούργια
καὶ πάνε σηστημένα κι' ἐκεῖνα στὸ καλάθι

καὶ οὔτο συνεχίζω νὰ γράφω τακτυκά
καὶ ὅλα λανθασμένα τὰ βρήσκουνε στὸν τόνο,
στὸ πνεῦμα στὴν οὐσία δὲν ἦν ἁρμονικά
καὶ μένο μὲ τὸ κέρδος ποῦ τὸ χαρτὶ λερόνο

«πρὸς τὸ παρὸν δηαβάστε» μοῦ δίδουν συμβουλᾶς
τὰ ἔργα σας δὲν ἔχουν πιπέρι καὶ ἀλάτι,
πάψε ληπὸν νὰ γράφις, μᾶς ἔγηνες μπελᾶς
μ' αὐτὲς τῆς χασμουδίες φιλόσοφε χωριάτη.

Κ α ν καὶ Π ή ν, Ἐνταῦθα. Τί μᾶς ἐνδιαφέρουν ἐμᾶς τὰ οἰκογενειακὰ τῶν γνωρίμων σας ; Ἐκτὸς αὐτοῦ, ἡ σάτυρά σας ἀνεπιτυχής. Α. Μ ο τ λ η ν α ῖ ο ν, Ἐνταῦθα. Καὶ ἡ σημερινή σας μετάφρασις, δυστυχῶς, ἀνεπιτυχής. Γ. Σ. Δ., Ἐνταῦθα. Μὴ γράφετε τόσο κοινὰ πράγματα. Γράψατε τίποτε τὸ καινούργιο, πιὸ πρωτότυπο. Ἔφερετε πόσοι ἔγιναν γράψει ὡς σήμερα τί εἶνε ἡ ζωή ;... Χλιάδες. Ἰ τ ο ν Ν ο ύ σ α ν, Πάτραν. Κάθε μέρα τί εἶνε ἡ ζωή ;... Χλιάδες, ἀλλὰ γραμμένες. Γι' αὐτὸ σᾶς συμβουλεύω νὰ μὴ σπεύδετε νὰ ἐκδοῦτε «σοβαρὴ ἱστορικὴ μελέτη», ὅπως μᾶς γράφετε. Δ η μ. Τ σ α ρ ο χ ή ν, Πρέβεζαν. Τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχές. Οὔτε μέτρο ἔχει, οὔτε ἐπιτυχεῖς ὁμοιοκαταληξίες. Σ. Π. Κεφαλληνίαν. Ἂν ἐλάβαμε τὰ ποιήματά σας, δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ σὲ ἀπαντήσουμε. Γι' αὐτὸ ἡ σεις δὲν θὰ προσέξατε τὴν ἀπάντησί μας ἢ τὰ ποιήματά σας θὰ ἐπαιρνεσαν. Δ. Ν ἀ σ κ ο υ, Θεσσαλονίκην. Τὰ πεζογραφήματά σας ἀνεπιτυχῆ. Κ. Σ κ α ν δ ἀ λ η ν. Τὸ πεζογράφημά σας ἁπλούστατα πολὺ κοινές. Ὑπερφαντάστες πεζογράφοι. Ε. Κ. Τόσο τὸ πεζογράφημά σας, ὅσο καὶ τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχῆ. Νά, π.χ., δυὸ τετράστιχα ἀπὸ τὸ «Θάνατον τοῦ Πτωχοῦ» :

Κοκκαλιασμένος ἦταν ὁ πτω- (χὸς
κι' εἶχε σκελετομένο πρόσωπο (ἀγαθὸ

κι' ἕνα κουρέλι
γιὰ ροῦχο μοναχό.

Ἔκλαψα τὴ νύχτα αὐτὴ
μὲ δάκρυα καφτερὰ πολύ
Ποῦ τοῦ' τανε γραφτὸ
Νὰ πεθάνῃ μὲ τὸν τρόπο αὐτό.

Ε. Π. Μ., Βόλον. Μὰ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐξυπνάδα δὲν εἶνε πράγματα ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ἔχῃ ὡς ἀξίωμα στὴ ζωή του. Ὅλοι θέλουν βέβαια νὰ εἶνε ὀγκεῖς καὶ ἔξυπνοι μὰ δὲν εἶνε στὸ χέρι τους αὐτό. Λ ο ύ ρ η ν, Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχές. Ρ., Σύρον. Τὸ ποίημα στὴν ἀρχὴ-ἀρχὴ εἶνε καλό, μὰ ἐπειτα χαλάει. Φαίνεται σὰν νὰ ἐπηρεασθήκατε τὸ τέλος του. Ἰ ω ἀ ν. Γαργαλιάνους. Οἱ στίχοι σας ἀνεπιτυχεῖς. Γιὰ νὰ δημοσιεύεται ἔργο σας στὸ περιοδικό μας, πρέπει πρῶτα νὰ εἶνε καλό. Ἐ ν ρ ί τ σ ι ο ν νὰ εἶνε καλό. Ἐ ν ρ ί τ σ ι ο ν. Φ ο ι τ η τ ὴ ν, Λευκάδα. Τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχές. Φ τ ω χ ὸ ς Ν έ ο ν. Τὸ διήγημά σας μοῦ ἀρέσει περισσότερο μὲ ἀνέκδοτο παρὰ μὲ διήγημα. Σ τ. Δ ι α μ α ν τ ό π ο υ λ ο ν, Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας «Ἐρχομός» ὄχι ἐπιτυχές. Ἔχει πολλὰ συντακτικὰ λάθη. Α. Δ. Πατρεῖα. Ἂν δὲν σᾶς ἀπαντήσαμε ὡς τώρα, αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ ποίημά σας δὲν ἐλήφθη. Σ τ. Κ ω ν σ τ α ν τ., Ἐνταῦθα. Ὄχι κατάλληλα. Εὐχαριστοῦμεν. Κ ἀ τ η λ ἀ, Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχές. Δὲν εἶνε ποίημα. Οὔτε ἀπόχρη ἔχει, οὔτε ρυθμό.

Τὸ γραμμόφωνον κατήντησε τὸ ἀγαπητότερον μέσον ἐκλαϊκεύσεως τῆς μουσικῆς

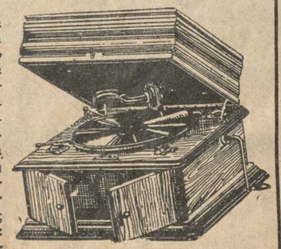

Χωρὶς αὐτὸ κανένα σπίτι δὲν εἶνε τέλειο. Ὅλοι, νέοι καὶ γέροι, μαζεύονται γύρω του. Μ' αὐτὸ ἡ νεότης ἔχει στὴ διάθεσί της τὶς πιὸ φημισμένες ἐρχήστρες τοῦ κόσμου, ποὺ παίζουν τοὺς τελευταίους χοροὺς τῆς ἐποχῆς. Χάρις σ' αὐτὸ οἱ γέροι ξαναζοῦν τὴν εὐτυχισμένη ζωὴ τῶν νειάτων των, ἀκούοντες τὶς ὡραιότερες καντάδες ποὺ τραγουδοῦσαν στὶς ἐκλεκτές των. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ κανεὶς τὸ γραμμόφωνο πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ἔργανον μὲ τὶς τελευταῖες τελειοποιήσεις. Τὸ γραμμόφωνον ΣΤΑΡΡ τύπου XXII εἶνε τὸ μοναδικὸν ἔργανον ποὺ συγκεντρώνει τὰ χαρίσματα αὐτά :

ΜΙΑ ΧΑΜΗΛΗ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΑΞΙΑ

Πώλησις μὲ μηνιαίας δόσεις παρὰ τῇ :

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ Α. Ε.

ΑΘΗΝΑΙ : Στοὰ Ἀρσακείου 12. Πειραιεὺς : Φίλωνος 48
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ : Βενιζέλου 22α. ΠΑΤΡΑΙ : Ρήγα Φερραίου 84.
ΒΟΛΟΣ : Ἑρμοῦ 111.

Ὁ Σταυρός-BAYER καὶ ἡ κυανόλευκος ταινία

εἰς τὴν γνησίαν συσκευασίαν ἐγγυῶνται διὰ τὴν γνησιότητα τῶν ἀσπιρίνης. Προσέξατε εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ δύο ταῦτα γνωρίσματα.

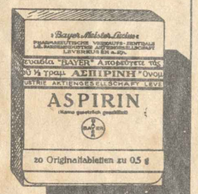

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α. Ε.
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 423.147.267.–
43 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΣ ΚΑΙ ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΥΠΟ ΟΡΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ

ΜΟΝΟΝ ΣΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΩΡΔ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗ
6—Εὐριπίδου—6
μπορεῖτε νὰ ντυθῆτε
ΜΕ ΓΟΥΣΤΟ ΚΟΜΨΟΤΗΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ
ἀφοῦ παρακαταθήκη μοντέρνων ὑφασμάτων.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΝ «CONCERT»
πωλεῖται εἰς ἀφάνταστον ἐνταῦτα καὶ διαύγειαν καὶ ἀπαιτεῖ λιγώτερα ἀπὸ δ.τι ἄλλος καλὸς φωνόγραφος.
Τὰ ραδιόφωνον «CONCERT» εἶναι ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος κάθε σπιτιοῦ.
Πωλεῖται : **Γραφεῖον Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗ, Ἀθῆναι, Λέκα 21α.**

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ
Embrodanya
Η EMBRODANYA εἶνε τὸ ΜΟΝΟΝ ΑΒΛΑΒΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ, τὸ ὁποῖον ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΙ ΤΟ ΠΑΧΟΣ εἰς οἱονδήποτε μέρος τοῦ σώματος, ταχέως, ἀποτελεσματικῶς, χωρὶς δίαιταν καὶ χωρὶς ἀσκήσεις. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ.
Εὑρίσκεται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεῖα εἰς φιάλας τῶν 100 κ. ἑ. LABORATOIRES DETECTA PARIS.
Ἀντιπροσωπεία — Παρακαταθήκη : ΦΡΕΙΔ. ΜΑΡΧ. Εὐαγγελιστρίας 7, ΑΘΗΝΑΙ. Διὰ τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην : Χρ. Πέντζος, πλατεῖα Ἐμπορίου, Θεσσαλονίκη.
Ζητήσατε ὁδηγίας ἀπὸ τὰ φαρμακεῖα καὶ τὸν ἀντιπρόσωπον.
ΜΗΝΥΤΩΡ

Ἐννοεῖτε τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τῆς νέας καὶ εἰδικῆς ἐνεργείας τοῦ ὀδοντοκαλλυντικοῦ Ὀδόλ :

Ἐνῷ ἄλλα ὀδοντοκαλλυντικὰ δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσουν παρὰ μόνον κατὰ τὸ πολὺ μικρὸν χρονικὸν διάστημα τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ὀδόντων, τὸ Ὀδὸλ τοὐναντίον, ἔχει ἐνέργειαν ἀντισηπτικὴν καὶ δροσιστικὴν, διαρκοῦσαν ἐπὶ πολὺ μετὰ τὴν χρῆσιν.

Τὸ Ὀδὸλ εἰσέρχεται εἰς τὰς κοιλότητας τῶν ὀδόντων, εἰσάγει οὕτως εἰπεῖν εἰς τὰς βλεννοπιεμβράνας τῶν οὐλῶν καὶ τῶν ὀδόντων τὰ ἀντισηπτικά του στοιχεῖα καὶ ἐξασκολουθεῖ νὰ ἀσκῇ τὰ σωτήρια ἀποτελέσματά του ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας.

Χάρις εἰς τὴν ἰδιότητα αὐτήν, ἀπολύτως μοναδικὴν καὶ εἰδικὴν τοῦ Ὀδόλ, ἐπιτυγχάνομεν συνεχῆ ἀντισηψίαν, ἥτις ἀπαλλάσσει τὴν ὀδοντοστοιχίαν, μέχρι καὶ τῆς λεπτοτέρας της πτυχῆς, τῶν μικροβίων τῆς ἀποσυνθέσεως καὶ τῆς σήψεως, ἅτινα καταστρέφουν τοὺς ὀδόντας.

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΣΤΕΡΑ

ἀπὸ ὅλα τὰ βάμματα, ἐντρίβας, καταπότια καὶ σκόνες ἐνεργοῦν ἐπὶ ρευματισμῶν, ὀσφυαλγίας, πόνων τῶν μελῶν τοῦ σώματος, κρυολογημάτων κ. λ. π. τὰ δεδοκιμασμένα γνήσια Ἔμπλαστρα Μάρκας Λέοντος.

Τὰ ἔμπλαστρα ταῦτα θεραπεύουν — χάρις εἰς τὴν ἐπιτυχεστάτην, ἀπὸ δεκαετηρίδων δεδοκιμασμένην σύνθεσίν των — ταχέως καὶ ἀσφαλῶς, εἶναι ὅλως διόλου ἀβλαβῆ, ἡ δὲ χρῆσις των πολὺ ἁπλῆ.

Ὑπάρχουν πλεῖσται ἀπομιμήσεις, ἐν τούτοις μόνον τὰ γνήσια Ἔμπλαστρα Μάρκας Λέοντος εἶναι σίγουρα καὶ ἀποτελεσματικά. Δι' αὐτὸ προσέχετε εἰς τὸ κατατεθὲν σῆμα.

ΕΜΠΛΑΣΤΡΑ ΜΑΡΚΑΣ „ΛΕΟΝΤΟΣ"

ΔΙΑ ΤΑ ΔΩΡΑ ΣΑΣ

ΚΑΙ ΟΛΙΓΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ

175 ἔτη ἔχουν περίπου παρέλθει, ἀφ' ὅτου ὁ Χριστόφορος Φώχτλένδερ ἵδρυσεν ἐν Βιέννῃ τὰ ἐργαστήρια, τὰ ὁποῖα σήμερον —παγκοσμίως πεφημισμένα— λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν VOIGTLAENDER & SOHN Aktiengesellschalt, εἰς Braunschweig τῆς Γερμανίας.

Τῷ 1840 ὁ Π. Β. Φώχτλένδερ κατεσκεύασε τὸ πρῶτον φωτογραφικὸν μηχάνημα μὲ φακὸν Πέσβαλ, 14 φορὰς φωτεινότερον τοῦ φακοῦ Νταγκέρ, ἐφευρέτου τῆς φωτογραφικῆς.

Ἔκτοτε ὁ οἶκος Φώχτλένδερ παρουσίασε πάντοτε τελειωτέρους φακούς, ἤτοι τὸν «Εὑρισκόπ» τῷ 1877 καὶ τὸν θαυμάσιον «Κολλινεάρ» τῷ 1892.

Τῷ 1900 ὁ οἶκος Φώχτλένδερ κατεσκεύασε τὸν ὑπέρ—φακὸν «Ἐλιάρ», ὅστις ἐτελειοποιήθη ἀκέμη περισσότερον τῷ 1921, ὁπόταν καὶ ἐδημιουργήθη καὶ ὁ Ἐλιάρ 1 : 3, 5.

Ὁ φακὸς Ἐλιάρ (ἀπαρτιζόμενος ἀπὸ 5 κρύσταλλα) ἀντιπροσωπεύει τὸ ἄκρον ἄφθαστον τῆς τελειότητος τῶν σημερινῶν φακῶν καὶ διὰ τοῦτο προτιμᾶται τοσον ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελματίας φωτογράφους, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς καλοὺς ἐρασιτέχνας, διότι ἀνταποκρίνεται καὶ εἰς τὰς βαρυτέρας τῶν ἀπαιτήσεών των. Ὁ Ἐλιάρ δὲν δίδει ἁπλῶς φωτογραφίας, ἀλλ' ἀποδίδει ἀληθινὰς εἰκόνας.

Ὁ οἶκος Φώχτλένδερ, μὲ πεῖραν τεσσάρων γενεῶν, παρουσιάζει εἰς τὸ 1931 τοὺς τελειωτέρους τύπους φωτομηχανῶν εἰς τιμὰς μολαταῦτα ἀπολύτου συναγωνισμοῦ.